

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR FRIE SKOLER

Uddannelse og dannelse

- ledere, lærere og børnehaveklasseledere
på frie grundskoler og efterskoler

NATIONALT
VIDENCENTER
FOR FRIE SKOLER

Uddannelse og dannelse

- ledere, lærere og børnehaveklasseledere
på frie grundskoler og efterskoler

Forfatter: Lone Ree Milkær, projektmedarbejder
© Nationalt Videncenter for Frie Skoler, februar 2013

Rapporten kan citeres med tydelig kildeangivelse.

ISBN 978-87-995989-2-2

Nationalt Videncenter for Frie Skoler
Svendborgvej 15
5762 Vester Skerninge
www.videnomfrieskoler.dk

Indhold

Forord	7
Resumé.....	8
Indledning.....	10
Uddannelsesbaggrund for lærere, børnehaveklasseledere og ledere på frie grundskoler og efterskoler.....	12
Overordnede betragtninger	13
Ledere på frie grundskoler og efterskoler.....	15
Ledernes demografi.....	15
Ledernes uddannelse	19
Lærere på frie grundskoler og efterskoler	25
Lærernes demografi	22
Lærernes uddannelse	28
Børnehaveklasseledere på frie grundskoler	35
Børnehaveklasseledernes demografi.....	35
Børnehaveklasseledernes uddannelse	38
Lærernes dannelsesbaggrund.....	44
Metode	44
Dannelse som begreb.....	45
Dannelse som pædagogisk og social norm	47
Det dobbelte dannelsesbegreb	48
Lærerliv	49
Lærerens rolle	50
Betydningsfulde dannelsesoplevelser	51
Gode forbilleder og dårlige erfaringer	52
At danne til livet, ikke skolen.....	54
Afrunding: uddannelse og dannelse på frie grundskoler og efterskoler ..	56
Bilagstabeller	57
Bilagsfigurer	59
Referencer	89
Tabel- og figuroversigt	90
Fodnoter	92

Forord

Denne undersøgelse er både en kortlægning af og en refleksion over lærere og ledere i de frie grundskoler og efterskolelærere og uddannelse. Undersøgelsen kombinerer kvalitative og kvantitative metoder for netop at favne begge tilgange og på flere niveauer give et billede af undervisere og ledere på de frie grundskoler i Danmark anno 2012. Det er – så vidt vides – første gang, at et sådant samlet overblik præsenteres.

Undersøgelsen har været et stykke tid undervejs, da det viste sig ikke at være helt så enkelt som beregnet at indhente de statistiske data.

Tak til stud.polit. Mohammad Selahadeen og stud.scient.soc. Bettina Carlsen for assistance ved bearbejdning af det statistiske materiale og til professor Peter Allerup, DPU, for review. Tak til de fire informanter, der har delt deres dannelseshistorie med mig, og desuden til Uffe Rostrup og Monica Lendal Jørgensen, hhv. formand og næstformand for Frie Skolers Lærerforening, Peter Højgaard, sekretariatsleder for Lilleskolerne, og Ebbe Forsberg, sekretariatsleder, Danmarks Privatskoleforening, for sparring og godt samarbejde. Desuden tak til mine gode kolleger på Videncenter for Frie Skoler for altid kvalificeret sparring og inspiration.

Projektmedarbejder Lone Ree Milkær
Ollerup, maj 2013

Dannelse tager udgangspunkt i det indforståede, dér hvor vi føler os hjemme. Den ryster os ud af den umiddelbare enhed med det tilvante, går igennem opgørets hårde sliden sig fri af det givne.

Den sætter vore begreber på arbejde med at problematisere det, vi troede var sandt, giver os blik for det modsatte og gør det muligt at vende tilbage med en mere reflekteret måde at betragte vor egen praksis og dens konsekvenser på.

Thomas Højrup, 2002

Resumé

Denne undersøgelse giver et samlet differentieret billede af de ansatte på de frie grundskoler og efterskoler. Dette dækker lærere, ledere og børnehaveklasseledere på de forskellige typer af skoler, som er repræsenteret hos Frie Skolers Lærerforening (FSL, som har leveret datagrundlaget for undersøgelsen): friskoler, privatskoler, kristne friskoler, det tyske mindretals skoler, Lilleskoler og efterskoler. Undersøgelsen er baseret på FSLs medlemmer og dækker 64,2 % af samtlige ansatte på frie grundskoler og efterskoler pr. 1. januar 2011. Tallene i undersøgelsen er, hvor det giver mening, fordelt i skoleforeninger: Danmarks Privatskoleforening, Lilleskolerne, Dansk Friskoleforening, Foreningen af Kristne Friskoler, Efterskoleforeningen og Deutscher Schul- und Sprachverein.

Hvis der skulle tegnes et overordnet billede af de ansatte på de frie grundskoler og efterskoler anno 2012, ville det se nogenlunde således ud:

- Lederen på en fri grundskole eller efterskole er typisk en mand. Han er mellem 45 og 54 år gammel, og han har en mellemlang videregående uddannelse og tjener brutto lige knap 500.000 kr. om året. Han er af etnisk dansk oprindelse og har selv gået i folkeskolen.
- Den typiske lærer på en fri grundskole eller efterskole i 2012 er en kvinde på mellem 35 og 44 år. Hun har en mellemlang videregående uddannelse, og hun er også af etnisk dansk oprindelse og har selv gået i folkeskole. Hun tjener brutto ca. 375.000 kr. om året.
- Børnehaveklasselederen er en etnisk dansk kvinde på mellem 35 og 44 år, der selv har gået i folkeskolen. Hun tjener brutto knap 325.000 kr. om året og har en mellemlang videregående uddannelse, men muligvis også en erhvervsuddannelse.

39 % af lederne i de frie grundskoler og efterskoler er kvinder, og 61 % er mænd, mens det for lærerne er næsten direkte omvendt, idet 64 % er kvinder, og 35 % er mænd (1 % er uoplyst). For børnehaveklasseledere er kønsfordelingen endnu skævere, idet 25 % er mænd og 75 % kvinder. I forhold til aldersfordelingen er det værd at bemærke, at både lærere og ledere i frie grundskoler gennemsnitligt er yngre end gennemsnittet for alle lærere på landsplan (både folkeskoler og frie grundskoler).

For alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler gælder det, at 76 % har en mellemlang videregående uddannelse som højeste fuldførte uddannelse. I dette tilfælde fortolkes mellemlang videregående uddannelse hovedsageligt som en læreruddannelse, skønt der ikke findes eksakte data om uddannelsens karakter. 74 % af lederne har højst fuldført en mellemlang videregående uddannelse, 5 % højst en gymnasial uddannelse, 6 % en erhvervsuddannelse, og 5 % højst en lang videregående uddannelse. Af lærerne har 76 % højst en mellemlang videregående uddannelse, 8 % højst en gymnasial uddannelse, og 6 % højst en erhvervsuddannelse. I forhold til børnehaveklasselederne fordeler tallene sig i høj grad anderledes, idet kun 72 % har en mellemlang videregående uddannelse, mens hele 11 % har en erhvervsuddannelse, og 7 % har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse. Rapporten behandler senest fuldførte og alle fuldførte uddannelser for alle medarbejdergrupper. Desuden ses tallene fordelt i skoleforeninger, og i forhold til uddannelse ses et forholdsvis stort udsving mellem de forskellige skoleforeninger.

I kortlægningen af de ansattes indkomst viser der sig en stor forskel mellem de forskellige skoleforeninger. Dette gælder i særlig grad for ledere og ligeledes lærere. Til eksempel tjener hver 4. skoleleder i Danmarks Privatskoleforening mere end 600.000 kr. om året, mens dette kun gør sig gældende for én ud af 25 ledere hos Lilleskolerne. Gennemsnitslønnen for ledere svinger mellem 456.572 og 540.170 kr., alt efter hvilken skoleforening lederen er tilknyttet. Der er altså en forskel i bruttoårs løn i gennemsnit på ca. 84.000 kr. Ligeledes er der dobbelt så mange lærere hos Danmarks Privatskoleforening som hos Lilleskolerne, der tjener mere end 400.000 kr. om året. For lærerne svinger gennemsnitslønnen fra 348.876 til 392.138 kr. alt efter skoleforening.

Dannelsesbegrebet er meget brugt og omdiskuteret, også i den frie skoleverden. Der hersker bred enighed om, at dannelse er vigtigt, men enigheden rækker ikke til en definition af dannelsen. Lærernes forståelse af deres egen dannelse medtages ofte ikke, når man taler om lærerkompetencer, skønt den spiller en forholdsvis stor rolle i lærernes egen forståelse af, hvilke kompetencer de bruger i planlægning og udførelse af undervisning.

Lærerne bruger betydningsfulde dannelsesoplevelser, både positive og negative, når de vurderer kvaliteten af deres egen undervisning.

Indledning

Denne undersøgelse falder i 2 dele: en kortlægning af populationen af lærere, ledere og børnehaveklasseledere på frie grundskoler og efterskoler plus en kvalitativ analyse med fokus på professionsidentitet og dannelsesbaggrund hos lærere i de frie grundskoler.

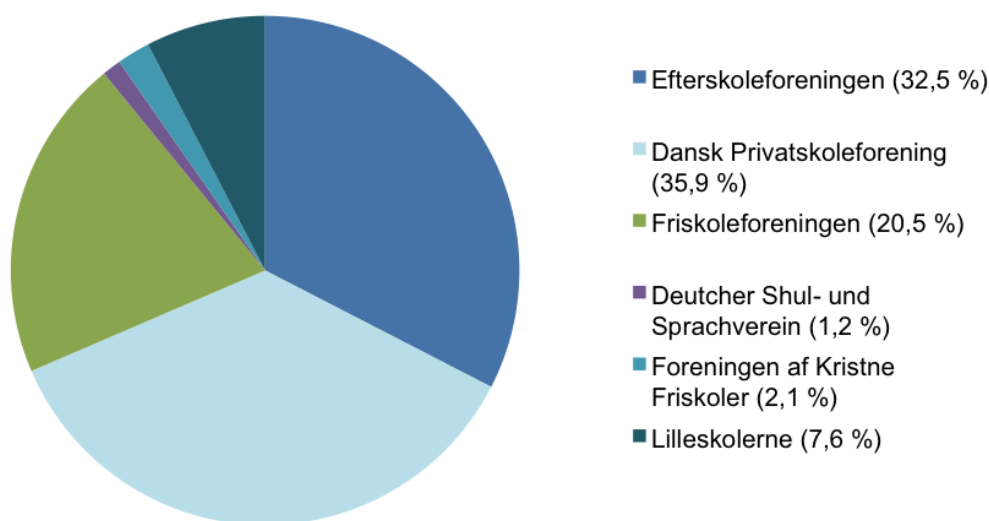
Frie grundskoler vil i denne undersøgelse ofte blive brugt som samlebetegnelse for institutioner, der driver skole inden for lov om friskoler og private grundskoler m.v.¹. Det vil sige, at betegnelsen i denne undersøgelse indeholder både friskoler, lilleskoler, privatskoler og forskellige andre typer af frie grundskoler. Derudover inkluderes lærere og ledere på efterskoler i undersøgelsen. Efterskolerne tilbyder undervisning efter lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler)². Efterskolerne er medtaget, fordi de tilbyder undervisning på grundskoleniveau.

Frie grundskoler bruges altså i denne undersøgelse, hvor intet andet er bemærket, som betegnelse for både frie grundskoler og efterskoler.

Første del af undersøgelsen i det følgende består af en kortlægning af de ansatte på de frie grundskoler (inkl. efterskoler). Kortlægningen er baseret på medlemsdatabasen i Frie Skolers Lærerforening (FSL), hvis medlemmer dækker ansatte lærere, ledere og børnehaveklasseledere på ovennævnte institutioner. På denne baggrund er der foretaget et særudtræk fra Danmarks Statistik med en population på 8.775.³

FSLs medlemmer fordeler sig således fordelt i skoleforeninger:

Figur 1. Medlemmer i FSL fordelt i skoleforeninger

Anm.: Procentandele er afrundet til en decimal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Kilde: FSL medlemsdatabase pr. 5/9 2011. Kategorierne 'ingen ansættelse', 'pensionist' og 'studerende' er ikke medtaget.

Størstedelen af FSLs medlemmer er tilknyttet Danmarks Privatskoleforening (35,9%) og Efterskoleforeningen (32,5%). Antallet af ansatte (lærere, børnehaveklasseledere, skoleledere, skolekonsulenter og pædagoger) i frie grundskoler (inkl. efterskoler) var ifølge Undervisningsministeriets oplysninger i skoleåret 2011/2012 totalt 13.648, af dem var 3.710 ansat på en efterskole og 9.938 ansat på en fri- eller privatskole⁴. Denne kortlægning dækker således 64,2% af samtlige pædagogisk ansatte på de frie grundskoler og efterskoler.

Tabel 1. Antal personale, efterskoler, friskoler og private grundskoler skoleåret 2011/12.

		Antal personale
Efterskoler	Ledere	387
	Lærere	3.234
	Pædagoger	11
	Uoplyst/ukendt	78
	Total	3.710
Friskoler og private grundskoler	Børnehaveklasseledere	439
	Ledere	855
	Lærere	8.011
	Pædagoger	524
	Skolekonsulenter	5
	Uoplyst/ukendt	104
	Total	9.938
Total	13.648	

Kilde: UVM, UNI-C, databanken. Eget udtræk

Kortlægningen er inddelt i hhv. lederes, læreres og børnehaveklasselederens demografi og uddannelse og er visse steder splittet op efter de frie skoleforeninger, hvor det synes at være meningsfuldt⁵.

Anden del af undersøgelsen – den kvalitative del – har fokus på dannelse af professionsidentitet og dannelsesbaggrund og er baseret på dybdegående kvalitative interviews med 4 lærere på frie grundskoler. Interviewene er semistrukturerede, livshistoriske interviews (se i øvrigt metodisk og teoretisk uddybning i det metodiske afsnit på s. 44).

Uddannelsesbaggrund for lærere, børnehaveklasseledere og ledere på frie grundskoler og efterskoler

I denne analyse vil 862 ledere, 7.746 lærere og 167 børnehaveklasselederens demografi og uddannelsesbaggrund pr. 1. januar 2012 blive kortlagt. Dette dækker ansatte både på frie grundskoler og efterskoler.

Kortlægningen er baseret på medlemsdatabasen fra Frie Skolers Lærerforening (FSL) og begrænser sig altså til dennes medlemmer. Medlemmerne dækker både skoleledere, lærere og børnehaveklasseledere. De konkrete betegnelser i FSL's medlemsdatabase er samlet i følgende grupperinger for overskuelighedens skyld: 'Leder' indeholder medlemsdatabasebetegnelserne afdelingsleder, forstander, leder, souschef, viceforstander og viceinspektør. Gruppen 'lærer' indeholder betegnelserne lærer og overlærer. 'Børnehaveklasseleder' indeholder betegnelserne børnehaveklasse/lærer, lærer/SFO, børnehaveklasse/SFO og børnehaveklasseleder.

De demografiske variable i kortlægningen er køn, alder, herkomst og egen indkomst. Uddannelsesbaggrundens variable består af alle fuldførte uddannelser, senest fuldførte uddannelse, højeste fuldførte uddannelse og igangværende uddannelser.

De frie grundskolers organisationer vil indgå i kortlægningen, hvor det synes særlig meningsfuldt⁶. For overskuelighedens skyld vil de 862 ledere, 7.746 lærere og 167 børnehaveklasseledere blive analyseret i selvstændige afsnit, men under uddannelsesbaggrund og i de indkomstrelaterede afsnit vil grupperne i figurene blive sammenlignet med de andre to medarbejdergrupper i undersøgelsen, dvs. hhv. ledere, lærere og børnehaveklasseledere, som den samlede enhed 'alle andre'.

I skoleåret 2011/2012 udgjorde lærerne 82 % af det samlede antal ansatte i de frie grundskoler (inkl. efterskoler). Lederne udgjorde 9 %, og børnehaveklasselederne 3 %. (se tabel 1 s. 11). I forhold til tilsvarende tal for folkeskolen er andelen af ledere en smule højere, og andelen af lærere en smule lavere, men dette har bl.a. sin forklaring i, at de frie grundskoler (ekskl. efterskoler) typisk er elevtalsmæssigt mindre end folkeskolerne, og at lederne på 89 % af de fri grundskoler varetager undervisningsopgaver, mens det kun er 56 % af lederne i folkeskolen, der underviser⁷.

Overordnede betragtninger

I den følgende kortlægning vil mange tal blive præsenteret. Derfor starter den med et snapshot af den typiske leder, lærer og børnehaveklasseleder på en fri grundskole. Dette billede vil blive nuanceret gevaldigt i den følgende kortlægning.

- Lederen på en fri grundskole eller efterskole er typisk en mand. Han er mellem 45 og 54 år gammel, og han har en mellemlang videregående uddannelse og tjener brutto lige knap 500.000 kr. om året. Han er af etnisk dansk oprindelse og har selv gået i folkeskolen.
- Den typiske lærer på en fri grundskole eller efterskole i 2012 er en kvinde på mellem 35 og 44 år. Hun har en mellemlang videregående uddannelse, og hun er også af etnisk dansk oprindelse og har selv gået i folkeskole. Hun tjener brutto ca. 375.000 kr. om året.
- Børnehaveklasselederen er en etnisk dansk kvinde på mellem 35 og 44 år, der selv har gået i folkeskolen. Hun tjener brutto knap 325.000 kr. om året og har en mellemlang videregående uddannelse, men muligvis også en erhvervsuddannelse.

Indledningsvis skal her yderligere fremdrages nogle pointer, som den efterfølgende kortlægning vil gå i dybden med.

I forhold til kønsfordelingen for hhv. lærere og ledere på de frie grundskoler er den næsten direkte omvendt proportional:

Tabel 2. Lederes og læreres køn pr. 1. januar 2012

	Ledere	Lærer
Kvinde	39 %	64 %
Mand	61 %	35 %

Anm.: Procentandele er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012

39 % af lederne på de frie grundskoler og efterskoler er kvinder, mens 61 % er mænd. Dette passer meget godt til det generelle billede af kønsfordelingen blandt ansatte i de danske grundskoler. En opgørelse fra Ministeriet for Børn og Undervisning viser, at godt to ud af tre ansatte i frie grundskoler såvel som i folkeskolen er kvinder, og at denne andel har været stigende i perioden fra 2005/06 til 2009/10. Andelen af mænd i frie grundskoler er i samme undersøgelse faldet fra lige under 34,5 % til lige over 33 % fra 2005/06 til 2009/10.⁸ Med hensyn til børnehaveklasseledere viser denne kortlægning, at kønsfordelingen er endnu skævere, idet 25 % er mænd og 75 % kvinder i alle frie grundskoler samlet set (se tabel 17).

I forhold til de ansattes uddannelsesbaggrund viser der sig flere bemærkelsesværdige observationer. For det første viser opgørelsen over højeste fuldførte uddannelse, at 76 % af alle ansattes højeste fuldførte uddannelse er en mellemlang videregående uddannelse. I forhold til lærernes uddannelse fordeler resten sig således, at for 2 % er højeste fuldførte uddannelse grundskole, for 6 % erhvervsskole, og for 7 % en almengymnasial uddannelse, mens 5 % har en lang videregående uddannelse⁹. For ledernes vedkommende fordeler tallene sig en lille smule anderledes,

idet 74 % højst har fuldført en mellemlang videregående uddannelse, og 5 % har en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse, mens resten fordeler sig på hhv. 6 % med en erhvervsuddannelse, 3 % med en grundskole, 1 % med en kort videregående uddannelse, 2 % med en bachelor og 5 % med en lang videregående uddannelse¹⁰. I forhold til børnehaveklasselederne fordeler tallene sig i høj grad anderledes, idet kun 72 % har en mellemlang videregående uddannelse, mens hele 11 % har en erhvervsuddannelse, og 7 % har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse. (For alle, se bilagstabel 38-40).

I forhold til aldersfordelingen er det værd at bemærke, at 29 % af lederne er mellem 55 og 65 år. Det er en væsentlig lavere andel end procentdelen af skoleledere på landsplan (både folkeskoler og frie grundskoler), hvor 37,5 % er 55 år eller derover i skoleåret 2009/2010. Den største procentdel (37 %) er 45-54 år, og overordnet set er lederne altså væsentlig yngre end i folkeskolen.

Den største andel (33 %) af lærerne er mellem 35 og 44 år. På landsplan, gældende for både folkeskoler og frie grundskoler, er dette også den største aldersgruppe, men procentandelen ligger kun på 28,5 %.

I kortlægningen af de ansattes indkomst viser der sig en stor forskel mellem de forskellige skoleforeninger. Dette gælder i særlig grad for ledere og lærere. Til eksempel tjener hver 4. skoleleder i Danmarks Privatskoleforening mere end 600.000 kr. om året, mens dette kun gør sig gældende for én ud af 25 ledere hos Lilleskolerne. Gennemsnitslønnen for ledere svinger mellem 456.572 og 540.170 kr., alt efter hvilken skoleforening lederen er tilknyttet. Der er altså en forskel i bruttoårs løn i gennemsnit på ca. 84.000 kr. Ligeledes er der dobbelt så mange lærere hos Danmarks Privatskoleforening som hos Lilleskolerne, der tjener mere end 400.000 kr. om året. Her svinger gennemsnitslønnen fra 348.876 til 392.138 kr. alt efter skoleforening.

I øvrigt er det interessant, at kun 27 % af de ansatte i de frie grundskoler selv har fået deres grundskoleuddannelse i en selvejende privat institution, som i denne forbindelse tolkes til at være en fri grundskole. Der kan der selvfølgelig være en del forskellige årsager til, og tallene skal blot nævnes her til oplysning.

Tabel 3. Ansatte på frie grundskoler og efterskolelæreres grundskoleuddannelse

	Procent
Uoplyst	0 %
Statslig	0 %
Kommunal	72 %
Selvejende offentlig	0 %
Selvejende privat	27 %
I alt	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Ledere på frie grundskoler og efterskoler

Ledernes demografi

I skoleåret 2011/12 var der totalt 1242 ledere på fri- og privatskoler samt efterskoler (se tabel 1 s. 11). Denne undersøgelse dækker med 862 personer således 69 % af lederne.

Pr. 1. januar 2012 er 39 % af 862 ledere¹¹ på de frie grundskoler og efterskoler kvinder, og 61 % er mænd. Knap 4 ud af 10 ledere er altså kvinder, og lidt flere end 6 ud af 10 ledere er mænd. Dette fremgår herunder af tabel 3.

Tabel 4. Ledernes køn pr. 1. januar 2012

	Procent
Kvinde	39 %
Mand	61 %
Ukendt	0 %
I alt	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. N=862.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I forhold til samme tal for alle ansatte ledere i grundskolen (frie grundskoler og folkeskolen) er der en ganske betydelig overvægt af mandlige ledere i de efterskoler, fri- og privatskoler, der er repræsenteret i denne undersøgelse, idet andelen i grundskolen på landsplan kun var 56 % i skoleåret 2011/2012 (se bilagstabel 42).

Pr. 1. januar 2012 er 33 ledere – svarende til 4 % – mellem 25 og 34 år, 30 % er mellem 35 og 44 år, ca. 37 % af lederne er mellem 45 og 54 år, og ca. 29 % er mellem 55 og 65 år. En væsentlig lavere andel af skolelederne i de frie grundskoler end lederne i grundskolerne i alt på landsplan (både folkeskoler og frie grundskoler) er 55+ år. Her var 37,5 % af lederne 54 år eller derover i skoleåret 2009/2010. Den største procentdel (37 %) af lederne i de frie grundskoler er 45-54 år, og overordnet set er lederne altså væsentlig yngre end i grundskolen generelt.

I tabel 4 ses alderen for lederne på de frie grundskoler.

Tabel 5. Ledernes alder pr. 1. januar 2012

	Antal	Procent
18-24 år	0	0 %
25-34 år	33	4 %
35-44 år	258	30 %
45-54 år	316	37 %
55-65 år	253	29 %
66+ år	0	0 %
Ukendt alder	0	0 %
I alt	860	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. N=862.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Næsten alle ledere har dansk herkomst. Faktisk har hele 96 % (826 ud af 862) ledere dansk herkomst, mens 4 % (eller hver 25.) er indvandrere, og 0 % er efterkommere af indvandrere. Det fremgår af tabel 5.

Tabel 6. Ledernes herkomst pr. 1. januar 2012

	Antal	Procent
Dansk	826	96%
Indvandrer	35	4 %
Efterkommer	0	0 %
ukendt	0	0 %
I alt	861	100 %

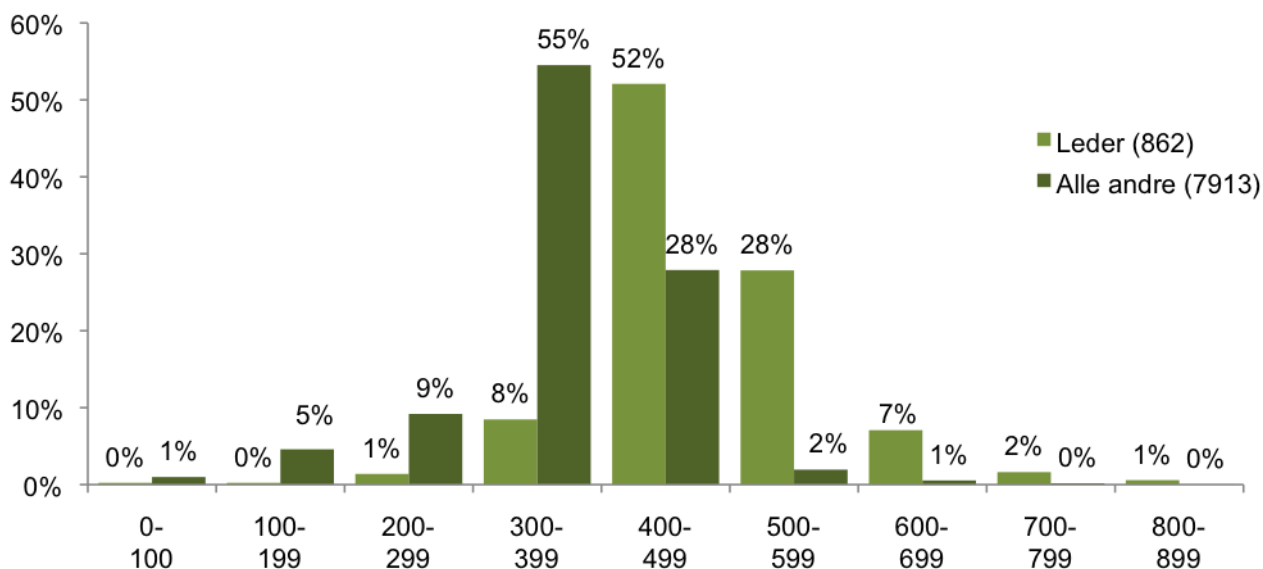
Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. N=862.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I bilagstabel 1-3 er det muligt at gå i dybden med ledernes køn, alder og herkomst og se demografien i forhold til ledernes tilknytning til skoleforeningerne.

Ledernes fordeling på bruttopersonindkomst er illustreret herunder i figur 1.1. Ca. 9 % af lederne har en bruttopersonindkomst på under 400.000 kr. Lidt over halvdelen af lederne, 52 %, tjener mellem 400.000 og 500.000 kr., mens ca. 28 % tjener mellem 500.000 og 600.000 kr. Hver 10. leder, ca. 11 %, har en indkomst på over 600.000 kr.

Figur 1.1. Ledernes bruttopersonindkomst

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 862.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

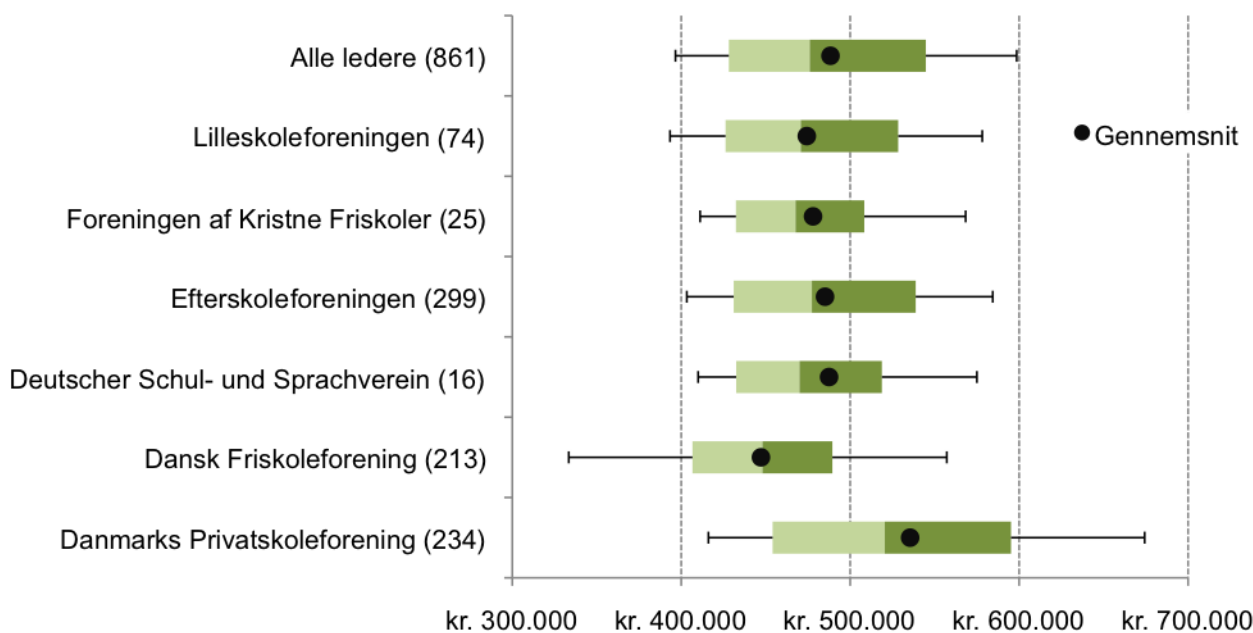
I figur 1.2 ses fordelingen af bruttopersonindkomst for lederne i de frie grundskoler fordelt i skoleforeninger. Det er muligt at se yderligere data i bilagstabel 4-9.

I Danmarks Privatskoleforening har kun ca. 4 % af lederne en personindkomst på under 400.000 kr. 39 %, svarende til to ud af fem, tjener mellem 400.000 og 500.000 kr., mens 33 % tjener mellem 500.000 og 600.000 kr.. Knap hver 4. leder (18 %) har en indkomst på over 600.000 kr.

I Lilleskoleforeningen har ca. 10 % af lederne en indkomst på under 400.000 kr. Over halvdelen af lederne tjener mellem 400.000 og 500.000 kr., mens ca. 30 % tjener mellem 500.000 og 600.000 kr. Kun 3 % har en indkomst på over 600.000 kr.

Dette kan illustreres på følgende måde:

Figur 1.2. Bruttonpersonindkomst for ledere inddelt efter skoleforening

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 862 ledere. Kategorien 'uoplyst' fremgår ikke af figuren.

Kilde: særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012. N = 862.

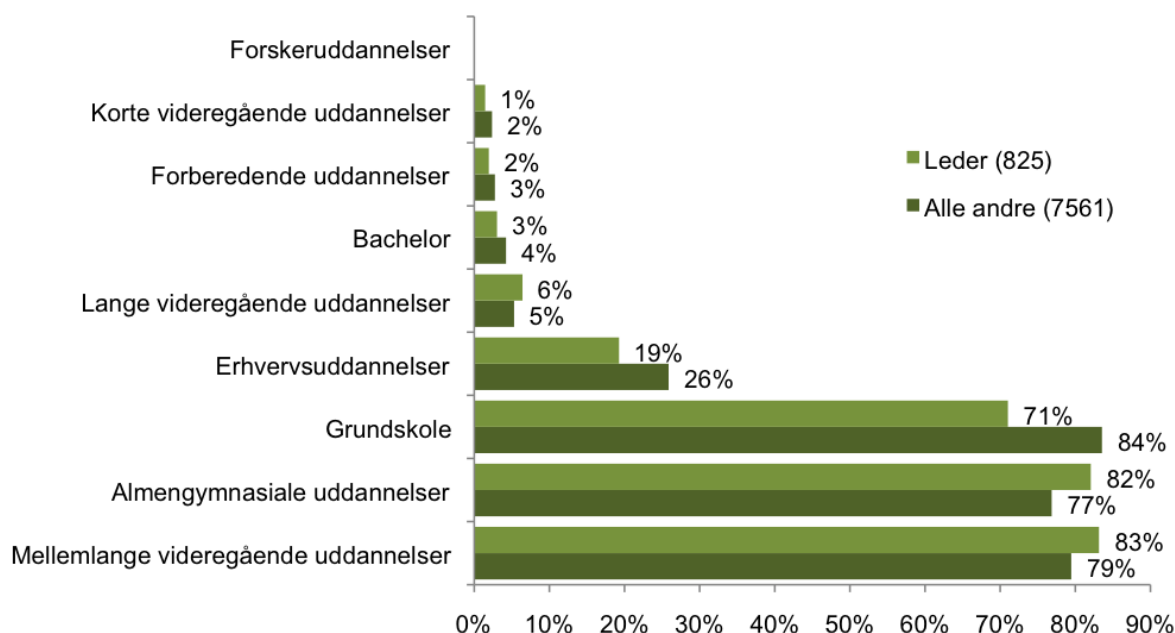
Det er muligt i bilagstabel 13 og bilagsfigur 1.3 at sammenligne lederens bruttonpersonindkomst med personindkomst i alt.¹⁹

Ledernes uddannelse

I figur 1.3 er alle de uddannelser, lige fra grundskolen til forskeruddannelser, lederne i de frie grundskoler har haft eller har mulighed for at fuldføre i offentligt regi, illustreret. Til sammenligning fremgår også alle uddannelser, som alle andre ansatte, dvs. lærere og børnehaveklasseledere, har fuldført pr. 1. januar 2012.

Det fremgår af tabellen, at kun lidt flere end 2 ud af 3 ledere har fuldført grundskolen. Dette lave antal skyldes sandsynligvis måden tallet er opgjort på og er ikke et præcist udtryk for ledernes faktiske gennemførselsprocent. Ca. 19 % har fuldført en erhvervsuddannelse. Ca. 82 %, eller knap 4 ud af 5 ledere, har fuldført en almengymnasial uddannelse. 1 % har fuldført en kort videregående uddannelse, og ca. 83 % har fuldført en mellemlang videregående uddannelse. Ca. 3 % af lederne på de frie grundskoler har fuldført en bachelor, mens ca. 6 % har fuldført en lang videregående uddannelse.

Figur 1.3 Alle uddannelser fuldført af ledere pr. 1. januar 2012

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Kategorien 'uoplyst' fremgår ikke af figuren. N = 862 ledere.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

I nedenstående tabel 6 ses alle fuldførte uddannelser for lederne i de frie grundskoler fordelt i skoleforeninger. (For uddybning se bilagstabel 31-33). I Danmarks Privatskoleforening har 6 ud af 10 ledere fuldført grundskolen. Lidt flere end hver 10. har fuldført en erhvervsuddannelse, mens én ud af 100 har fuldført en forberedende uddannelse. Flere end 8 ud af 10 ledere, der er tilknyttet Danmark Privatskoleforening, har fuldført en almengymnasial uddannelse. Ingen har fuldført en kort videregående uddannelse, men flere end 8 ud af 10 har fuldført en mellemlang videregående uddannelse. Lidt flere end hver 33. har fuldført en bachelor, og lidt flere end hver 16. har fuldført en lang videregående uddannelse. Ingen ledere i Danmarks Privatskoleforening har fuldført en forskeruddannelse.

I Lilleskoleforeningen har knap 2 ud af 3 ledere fuldført grundskolen. Lidt flere end hver 6. leder har fuldført en erhvervsuddannelse, hver 20. leder har fuldført en forberedende uddannelse, og 3 ud af 4 ledere har fuldført en almen-gymnasial uddannelse. Lidt flere end hver 33. leder i Lilleskoleforeningen har fuldført en kort videregående uddannelse, lidt flere end 8 ud af 10 ledere har fuldført en mellemlang videregående uddannelse, hver 33. har fuldført en bachelor, lidt flere end hver 12. har fuldført en lang videregående uddannelse, og ingen har fuldført en forskeruddannelse.

Tabel 7. Alle fuldførte uddannelser for lederne på de frie grundskoler og i skoleforeninger pr. 1. januar 2012

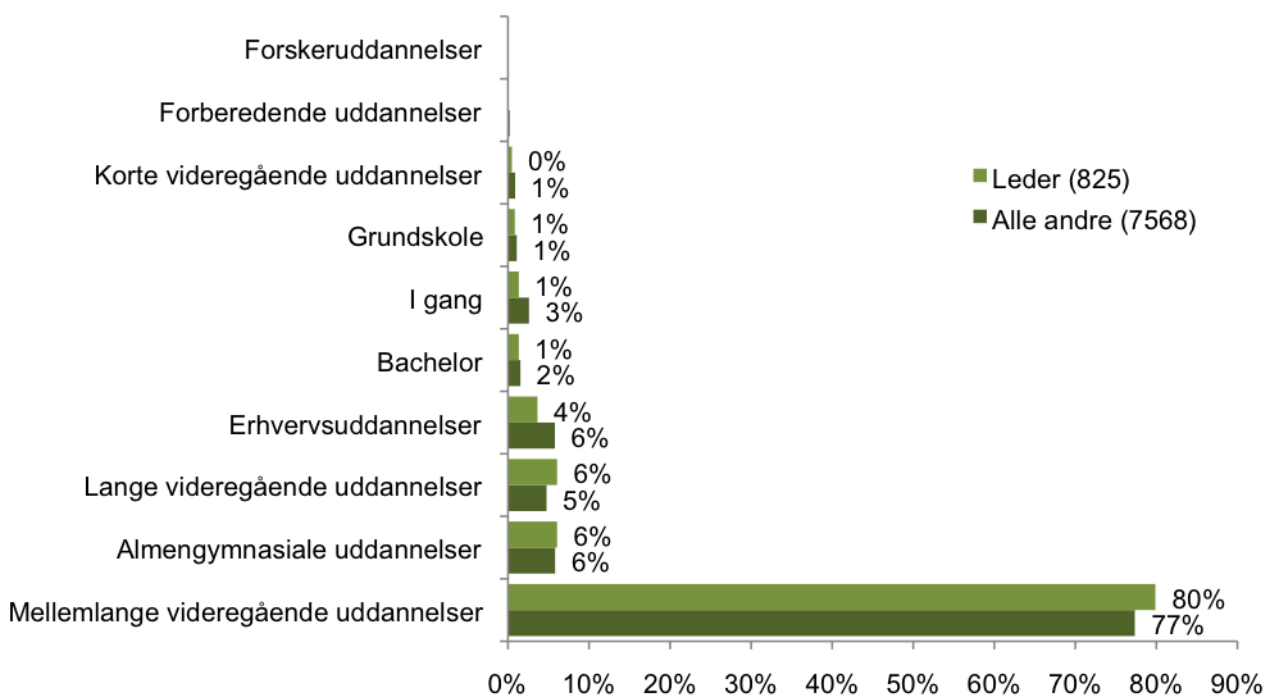
	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein ¹³	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle ledere
Grundskole	64 %	71 %	78 %	76 %	76 %	67 %	71 %
Erhvervsuddannelser	12 %	20 %	0 %	25 %	28 %	17 %	19 %
Forberedende uddannelser	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %	4 %	1 %
Almen-gymnasiale uddannelser	88 %	78 %	100 %	81 %	80 %	80 %	82 %
Korte videregående uddannelser	0 %	2 %	0 %	2 %	0 %	0 %	1 %
Mellemlange videregående uddannelser	88 %	79 %	44 %	82 %	92 %	87 %	83 %
Bachelor	3 %	3 %	0 %	2 %	0 %	3 %	3 %
Lange videregående uddannelser	6 %	6 %	0 %	7 %	0 %	9 %	6 %
Forskeruddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	224	206	9	291	25	70	825

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Populationen for ledere i de frie grundskoler består af 862 ledere. Betegnelsen 'i alt' dækker summen af ledere minus antallet af uoplyste. Antallet af ledere i skoleforeningerne er: 1) Danmarks Privatskoleforening = 235, 2) Dansk Friskoleforening = 213, 3) Deutscher Schul- und Sprachverein = 16, 4) Efterskoleforeningen = 299, 5) Foreningen af Kristne Friskoler = 25, 6) Lilleskoleforeningen = 74, 7) Alle N = 862.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

I figur 1.4 er den senest fuldførte uddannelse for ledere i de frie grundskoler pr. 1. januar 2012 illustreret. For 1 % af lederne er grundskolen den senest fuldførte uddannelse, og for ca. 4 % er en erhvervsuddannelse den senest fuldførte uddannelse (se bilagstabel 34-36). 6 % har senest fuldført en almen-gymnasial uddannelse. Ca. 80 % har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse. 1 % har senest fuldført en bachelor, mens ca. 6 % senest har fuldført en lang videregående uddannelse. Én ud af 100 ledere er på nuværende tidspunkt i gang med en uddannelse.

Figur 1.4. Senest fuldførte uddannelse for ledere på de frie grundskoler pr. 1. januar 2012

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 862 ledere. individer. Kategorien 'uoplyst' er ikke medtaget i figuren.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

I tabel 8 ses, hvilken uddannelse lederne på de frie grundskoler i de forskellige skoleforeninger senest har fuldført. I Danmarks Privatskoleforening har 2 % til eksempel senest fuldført en erhvervsuddannelse, mens 4 % senest har fuldført en almen-gymnasial uddannelse. 83 % har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse, 2 % har senest fuldført en bachelor, og ca. 6 % har senest fuldført en lang videregående uddannelse. 2 % er i gang med en uddannelse (se bilagstabel 37).

I Lilleskoleforeningen har 6 % af lederne senest fuldført en almen-gymnasial uddannelse, 81 % har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse, og 6 % har senest fuldført en lang videregående uddannelse.

Tabel 8. Senest fuldførte uddannelse for lederne på de frie grundskoler og i skoleforeninger pr. 1. januar 2012

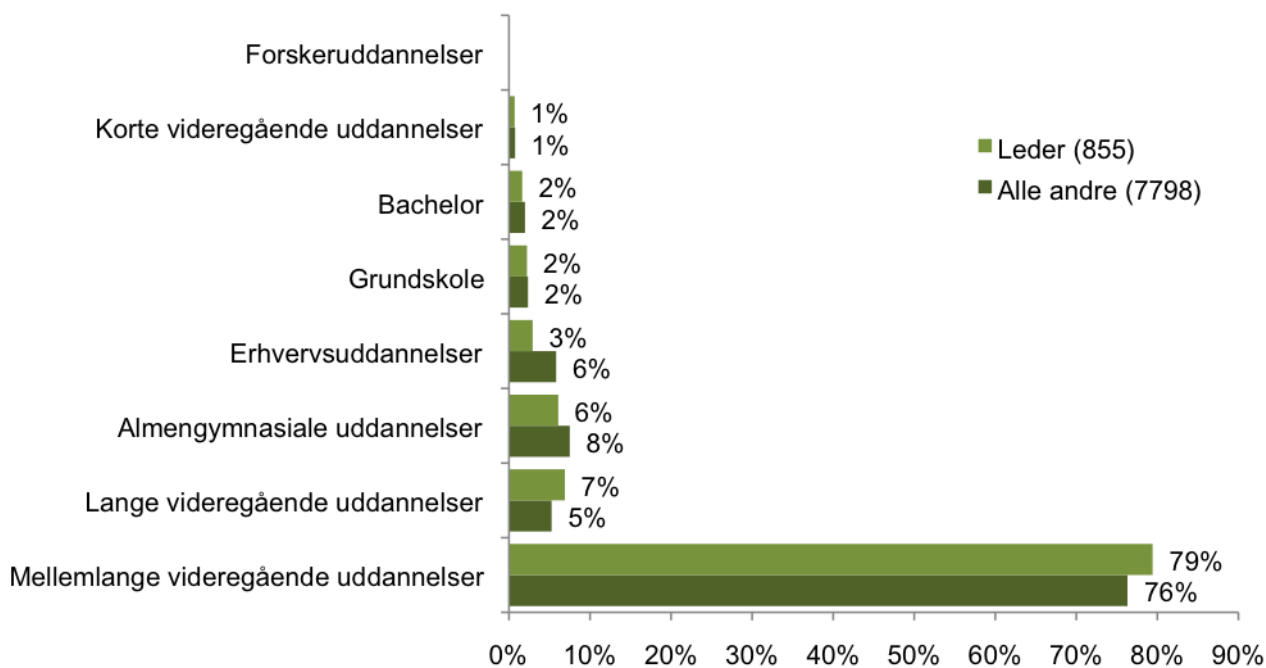
	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein ¹⁴	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle ledere
Grundskole	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Erhvervsuddannelser	2 %	3 %	0 %	6 %	0 %	0 %	4 %
Forberedende uddannelser	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Almen-gymnasiale uddannelser	4 %	8 %	56 %	5 %	0 %	6 %	6 %
Korte videregående uddannelser	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Mellemlange videregående uddannelser	83 %	77 %	44 %	79 %	92 %	81 %	80 %
Bachelor	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Lange videregående uddannelser	6 %	6 %	0 %	7 %	0 %	9 %	6 %
Forskeruddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I gang	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	224	206	9	291	25	70	825

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Populationen for ledere i de frie grundskoler består af 862 ledere. Antallet af ledere i skoleforeningerne er: 1) Danmarks Privatskoleforening = 235, 2) Dansk Friskoleforening = 213, 3) Deutscher Schul- und Sprachverein = 16, 4) Efterskoleforeningen = 299, 5) Foreningen af Kristne Friskoler = 25, 6) Lilleskoleforeningen = 74, 7) Alle N = 862. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. Kategorien 'uoplyst' indgår ikke i tabellen.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Andelen af ledere, der senest har gennemført en mellemlang videregående uddannelse, svinger fra 77 % i Dansk Friskoleforening og 79 % i Efterskoleforeningen til 92 % i Foreningen af Kristne Friskoler, med et gennemsnit på 80 %. 2 % i Danmarks Privatskoleforening har senest gennemført en erhvervsuddannelse mod 6 % af lederne i Efterskoleforeningen. 6 % af lederne i Danmarks Privatskoleforening og 9 % i Lilleskolerne har senest gennemført en lang videregående uddannelse. I figur 1.5 er ledere i de frie grundskolers højeste fuldførte uddannelse pr. 1. januar 2012 illustreret. For 2 % er grundskolen den højeste fuldførte uddannelse. En erhvervsuddannelse er den højeste fuldførte uddannelse for lidt flere end 3 % af lederne, mens en almengymnasial uddannelse er den højeste fuldførte uddannelse for lidt flere end 6 %. For én ud af 100 ledere er en kort videregående uddannelse den højeste fuldførte uddannelse, mens det for knap 8 ud af 10 ledere, svarende til ca. 80 %, er en mellemlang videregående uddannelse, der er den højeste fuldførte uddannelse. For ca. 7 % af lederne er en lang videregående uddannelse den højeste fuldførte uddannelse. Tallene for højeste gennemførte uddannelse vil ofte stemme overens med senest fuldførte uddannelse.

Figur 1.5. Højeste fuldførte uddannelse pr. 1. januar 2012 – ledere

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Populationen for ledere i de frie grundskoler består af 862 ledere, mens hele populationen af ansatte på de frie grundskoler består af 8.775 individer. Kategorien 'uoplyst' er ikke medtaget. N = 862

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I tabel 9 er højeste fuldførte uddannelse for lederne på de frie grundskoler fordelt i de forskellige skoleforeninger. Igen eksemplificerer Danmarks Privatskoleforening og Lilleskoleforeningen i en gennemgang af tallene i tabellen. I Danmarks Privatskoleforening har kun ca. 2 % af lederne højest fuldført en erhvervsuddannelse, mens 5 % højest har fuldført en almen­gymnasial uddannelse. Flere end 8 ud af 10 ledere har højest fuldført en mellemlang videregående uddannelse, én ud af 100 ledere har højest fuldført en bachelor, og ca. 7 % har højest fuldført en lang videregående uddannelse.

I Lilleskoleforeningen har 5 % ligeledes højest fuldført en almen­gymnasial uddannelse, og 80 % af lederne i Lilleskoleforeningen har højest fuldført en mellemlang videregående uddannelse, mens ca. 9 % højest har fuldført en lang videregående uddannelse.

Tabel 9. Højeste fuldførte uddannelse for lederne på de frie grundskoler og i skoleforeninger pr. 1. januar 2012

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein ¹⁵	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle ledere
Grundskole	0 %	4 %	0 %	2 %	0 %	0 %	2 %
Erhvervsuddannelser	2 %	2 %	0 %	5 %	0 %	0 %	3 %
Almen-gymnasiale uddannelser	5 %	8 %	25 %	5 %	0 %	5 %	6 %
Korte videregående uddannelser	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Mellemlange videregående uddannelser	83 %	77 %	38 %	78 %	92 %	80 %	79 %
Bachelor	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %
Lange videregående uddannelser	7 %	6 %	25 %	7 %	0 %	9 %	7 %
Forskeruddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	235	213	16	299	25	74	862

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Populationen for ledere i de frie grundskoler består af 862 ledere. Antallet af ledere i skoleforeningerne er: 1) Danmarks Privatskoleforening = 235, 2) Dansk Friskoleforening = 213, 3) Deutscher Schul- und Sprachverein = 16, 4) Efterskoleforeningen = 299, 5) Foreningen af Kristne Friskoler = 25, 6) Lilleskoleforeningen = 74, 7) Alle N = 862.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

I bilagstabel 31-40 er det muligt at dykke dybere ned i ledernes uddannelsesbaggrund.

Lærere på frie grundskoler og efterskoler

Lærernes demografi

På de efterskoler og fri- og privatskoler i Danmark var der 11.245 lærere i alt pr. 1. januar 2012 (se tabel 1 s. 11). 7.746 af disse lærere¹⁶ figurerer i denne undersøgelse, hvilket svarer til 69 %. Af disse er 4.982 kvinder, hvorfor knap 2 ud af 3 lærere er kvinder, mens lidt flere end hver 3. lærer altså er en mand, svarende til at 2.697 mænd er ansat som lærere på en fri grundskole eller efterskole. Dette passer meget godt til det billede, der ellers er tegnet af kønsfordelingen blandt ansatte i de danske grundskoler. En opgørelse fra Ministeriet for Børn og Undervisning viser, at godt 2 ud af 3 ansatte i frie grundskoler såvel som i folkeskolen er kvinder, og at denne andel har været stigende i perioden fra 2005/06 til 2009/10. Andelen af mænd i frie grundskoler er faldet fra lige under 34,5 % til lige over 33 % fra 2005/06 til 2009/10.¹⁷

Tabel 10. Lærernes køn pr. 1. januar 2012

	Antal	Procent
Kvinde	4.983	64%
Mand	2.697	35 %
Ukendt	66	1 %
I alt	7.746	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Hvis man ser på aldersfordelingen blandt lærerne på de frie grundskoler, var kun 1 % mellem 18 og 24 år den 1. januar 2012. 24 %, svarende til knap hver 4. lærer, var mellem 25 og 34 år, 33 % var mellem 35 og 44 år, og 25 % mellem 45 og 54 år, mens godt og vel hver 6. lærer var mellem 55 og 65 år. Kun 24 lærere var 66 år eller ældre, og de figurerer derfor som 0 % i nedenstående tabel.

Tabel 11. Lærernes alder pr. 1. januar 2012

	Procent
18-24 år	0 %
25-34 år	24 %
35-44 år	33 %
45-54 år	25 %
55-65 år	17 %
66+ år	0 %
Ukendt alder	1 %
I alt	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 7.746.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Den største andel (33 %) af lærerne er mellem 35 og 44 år. På landsplan er dette også den største aldersgruppe, men procentandelen ligger kun på 28,5 %. Andelen af 45-54-årige ligger på 22,7 % på landsplan, mod 25 %, når man udelukkende ser på de frie grundskoler. Kun 17 % af lærerne er over 54 år, hvor dette gælder for 25, 1 %, samlet set.¹⁸ Lærerne i de frie grundskoler er altså på landsplan yngre end lærerne samlet set i både folkeskoler og frie grundskoler.

I tabel 12 ses herkomsten for lærerne på de frie grundskoler. 94 % af lærerne har dansk herkomst, mens hver 25. lærer er indvandrer. 52 lærere er efterkommere af indvandrere.

Tabel 12. Lærernes herkomst pr. 1. januar 2012

	Procent
Dansk	94%
Indvandrer	4 %
Efterkommer	1 %
ukendt	1 %
I alt	100 %

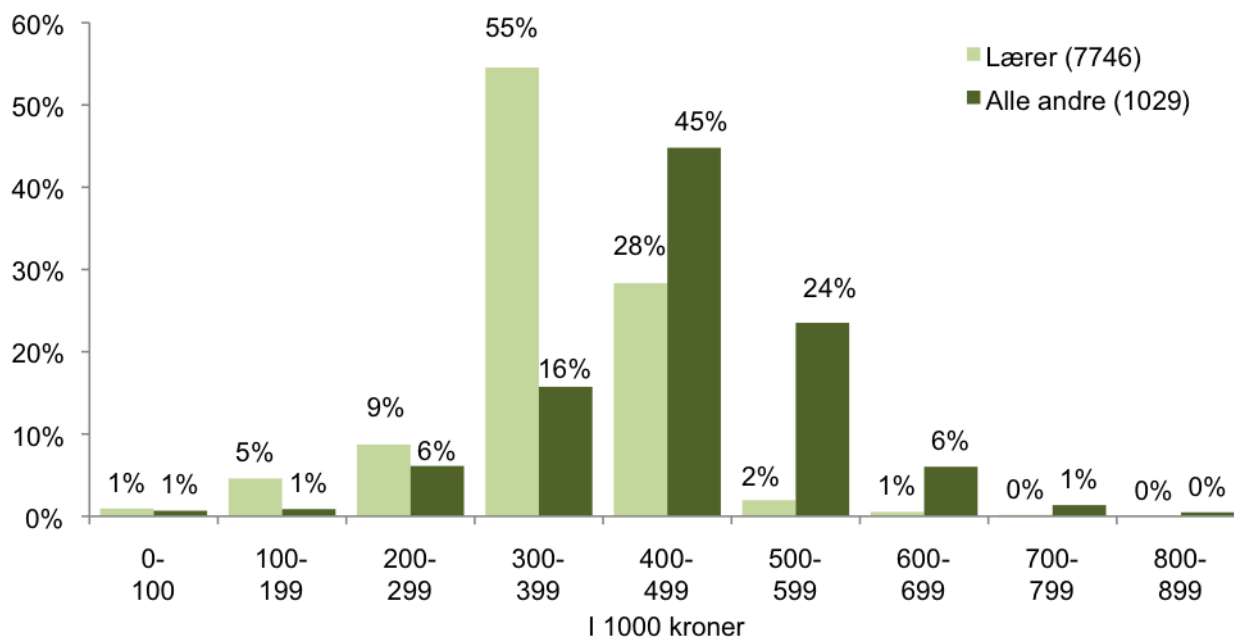
Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 7.746.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I bilagstabel 25-27 er det muligt at gå i dybden med lærernes køn, alder og herkomst, hvor demografien kan ses i forhold til lærernes tilknytning til skoleforeningerne.

Lærernes fordeling af bruttopersonindkomst pr. år er illustreret i figur 2.1, og i denne figur ses en sammenligning med indkomsten for andre, dvs. ledere og børnehaveklasseledere. Knap hver 7. lærer (15 %) har en personindkomst på under 300.000 kr. Lidt over halvdelen (55 %) af lærerne tjener mellem 300.000 og 400.000 kr., mens knap 3 ud af 10 lærere tjener mellem 400.000 og 500.000 kr. Kun ca. 3 % af lærerne har en indkomst på over 500.000 kr. om året.

Figur 2.1. Bruttonpersonindkomst pr. år – lærere

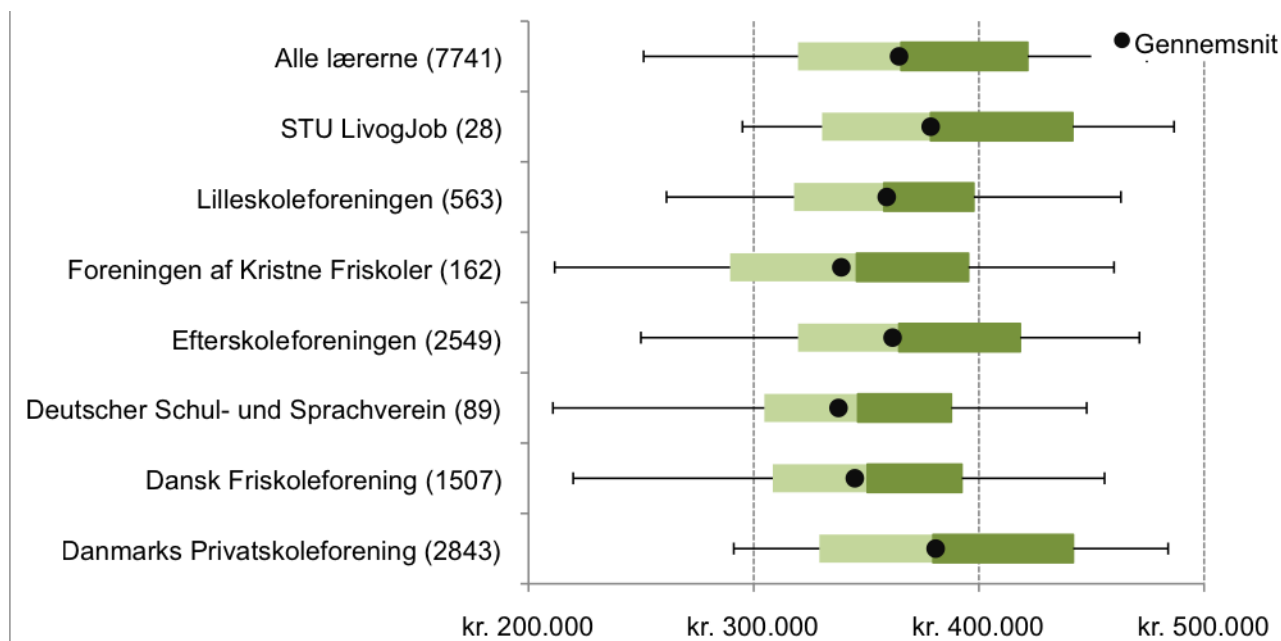
Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N=7746

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

I figur 2.2 ses fordelingen af bruttonpersonindkomst for lærerne i de frie grundskoler fordelt i skoleforeninger. Det er muligt at se antal, procent og yderligere data i bilagsfigur 1.1-1.6 samt bilagstabel 16 og 41. I Danmarks Privatskoleforening har ca. 9 % af lærerne en personindkomst på under 300.000 kr. Knap halvdelen, ca. 49 %, tjener mellem 300.000 og 400.000 kr., mens 36 % tjener mellem 400.000 og 500.000 kr. Ca. 4 % af lærerne i Danmarks Privatskoleforening har en indkomst på over 500.000 kr.

I Lilleskoleforeningen har ca. 7 % af lærerne en indkomst på under 300.000 kr. Knap 2 ud af 3 lærere, svarende til 63 %, tjener mellem 300.000 og 400.000 kr., mens 21 % tjener mellem 400.000 og 500.000 kr. Kun 2 % har en indkomst på over 500.000 kr. For uddybning og procentoplysninger på de andre skoleforeninger se bilagstabel 16.

Figur 2.2. Bruttonpersonindkomst pr. år – lærere

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N=7746

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

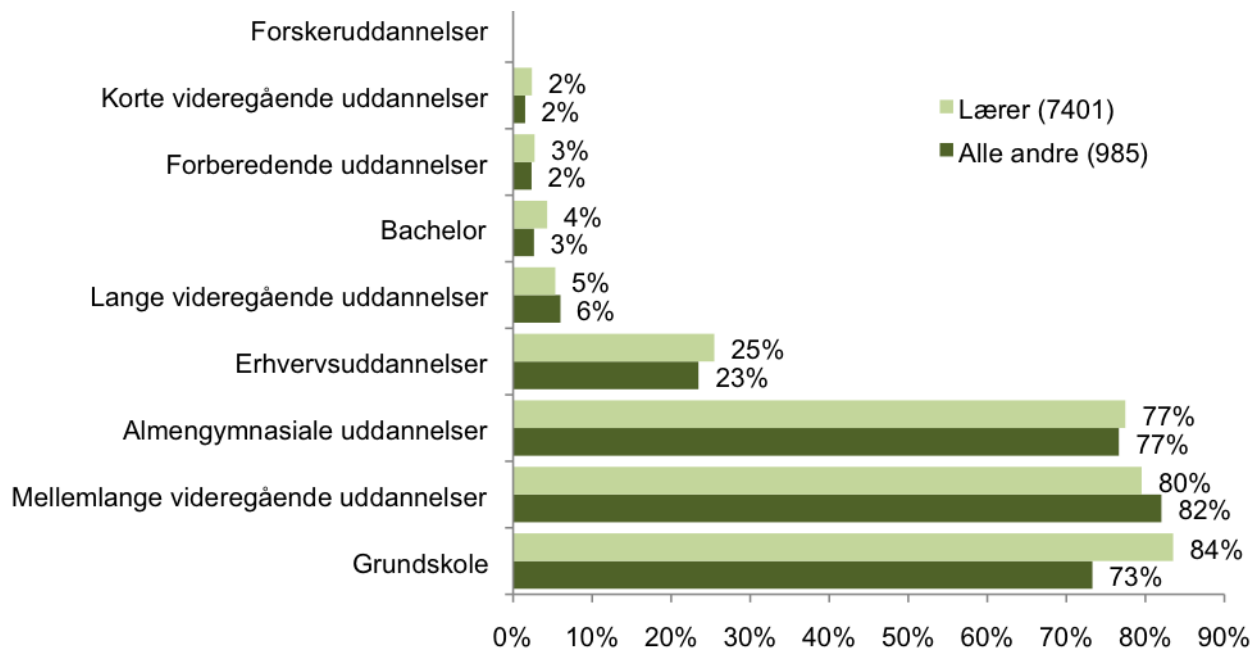
Som det ses af denne illustration, ligger bruttonpersonindkomsten for lærere ansat ved skoler, der er medlem af Danmarks Privatskoleforening, væsentlig højere end f.eks. lærere ansat ved skoler, der er medlem af Foreningen af Kristne Friskoler eller Dansk Friskoleforening. Det er muligt i bilagstabel 41 og bilagsfigur 1.6 at sammenligne lærernes bruttonpersonindkomst med de andre indkomstgrupper i undersøgelsen, samt at sammenligne med personindkomst i alt.¹⁹

Lærernes uddannelse

Kortlægningen af lærernes uddannelse er, som kortlægningen af lederne, opdelt i hhv. alle fuldførte uddannelser, senest fuldførte uddannelse og højeste fuldførte uddannelse.

8 ud af 10 lærere på de frie grundskoler har fuldført grundskolen, ca. 25 % har fuldført en erhvervsuddannelse, omkring 3 % har fuldført en forberedende uddannelse, og 3 ud af 4 lærere, svarende til ca. 77 %, har fuldført en almen gymnasial uddannelse. Ca. 2 % af lærerne har fuldført en kort videregående uddannelse, og ca. 80 % af lærerne har, ikke overraskende, fuldført en mellemlang videregående uddannelse. Ca. 4 % har fuldført en bachelor, og ca. 5 % har fuldført en lang videregående uddannelse (se bilagstabel 31-33 for uddybning).

Figur 2.3. Alle uddannelser fuldført af lærerne pr. 1. januar 2012

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N=7746

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I tabel 13 ses alle fuldførte uddannelser for lærerne i de frie grundskoler fordelt i skoleforeninger. For at eksemplificere vil Danmarks Privatskoleforening og Lilleskoleforeningen nævnes i teksten, og det er muligt at se fordelinger i de andre skoleforeninger i bilagstabel 31 og antallet i bilagstabel 32. I Danmarks Privatskoleforening har 80 % af lærerne fuldført grundskolen, og 23 % har fuldført en erhvervsuddannelse, mens kun 2 % har fuldført en forberedende uddannelse. 81 % har fuldført en almengymnasial uddannelse, og 2 % har fuldført en kort videregående uddannelse, mens 86 % har fuldført en mellemlang videregående uddannelse. 5 % af lærerne har fuldført en bachelor og 5 % en lang videregående uddannelse.

I Lilleskoleforeningen har næsten 87 % fuldført grundskolen. 19 %, svarende til knap hver 5. lærer, har fuldført en erhvervsuddannelse, 5 % har fuldført en forberedende uddannelse, og 80 % har fuldført en almengymnasial uddannelse. 2 % har fuldført en kort videregående uddannelse, 82 % en mellemlang videregående uddannelse, 4 % en bachelor, og 6 % af lærerne i Lilleskoleforeningen har fuldført en lang videregående uddannelse.

Tabel 13. Alle fuldførte uddannelser for lærerne på de frie grundskoler og i skoleforeninger pr. 1. januar 2012

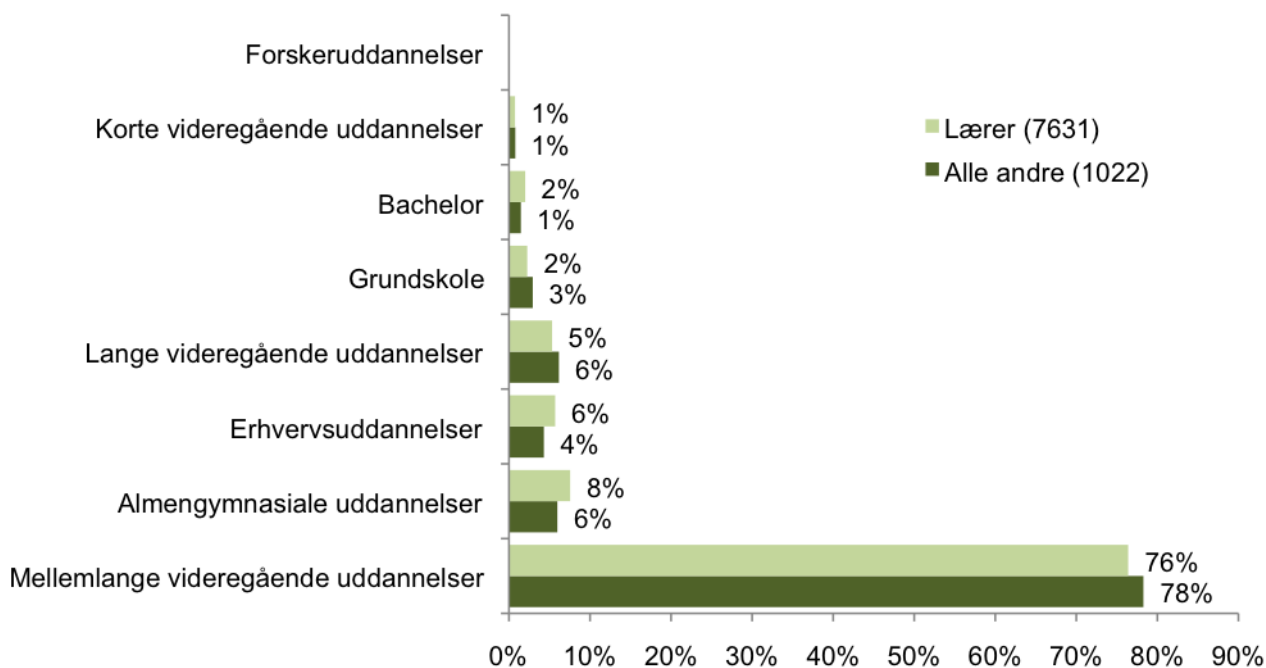
	Danmarks Privat-skole-forening	Dansk Friskole-forening	Deutscher Schul- und Sprach-verein ²⁰	Efterskole-foreningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskole-foreningen	STU LivogJob ²¹	Alle lærere
Grundskole	80 %	86 %	69 %	86 %	72 %	87 %	71 %	83 %
Erhvervs-uddannelser	23 %	28 %	23 %	29 %	16 %	19 %	43 %	25 %
Forberedende uddannelser	2 %	3 %	0 %	4 %	0 %	5 %	0 %	3 %
Almen-gymnasiale uddannelser	81 %	75 %	66 %	75 %	83 %	80 %	68 %	77 %
Korte videregående uddannelser	2 %	2 %	0 %	3 %	0 %	2 %	0 %	2 %
Mellemlange videregående uddannelser	86 %	76 %	57 %	74 %	90 %	82 %	64 %	79 %
Bachelor	5 %	4 %	0 %	4 %	4 %	4 %	0 %	4 %
Lange videregående uddannelser	5 %	5 %	0 %	6 %	4 %	6 %	0 %	5 %
Forsker-uddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	2.711	1.444	35	2.472	162	552	28	7.404

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Antallet af lærere i skoleforeningerne er: 1) Danmarks Privatskoleforening = 2.846, 2) Dansk Friskoleforening = 1.507, 3) Deutscher Schul- und Sprachverein = 90, 4) Efterskoleforeningen = 2.550, 5) Foreningen af Kristne Friskoler = 162, 6) Lilleskoleforeningen = 563, 7) STU LivogJob = 28, 8) Alle lærere = 7.746.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Overordnet set tegner billedet af senest gennemførte uddannelser sig således: Pr. 1. januar 2012 har kun 1 % af lærerne på de frie grundskoler senest fuldført grundskolen, 6 % har senest fuldført en erhvervsuddannelse, og lidt flere end hver 16. lærer har senest fuldført en almengymnasial uddannelse. Ca. 77 % har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse, én ud af 100 lærere har senest fuldført en bachelor, og ca. 5 % har senest fuldført en lang videregående uddannelse. Lidt flere end hver 33. lærer er pr. 1. januar 2012 i gang med en uddannelse (se bilagstabel 25)²². Det fremgår af figur 2.4.

Figur 2.4. Senest fuldførte uddannelse for lærere på de frie grundskoler pr. 1. januar 2012

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Kategorien 'uoplyst' fremgår ikke af denne figur. N = 7408

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I nedenstående tabel 14 ses, hvilke uddannelser lærerne på de frie grundskoler senest har fuldført, men nu inddelt efter de forskellige skoleforeninger. Danmarks Privatskoleforeningen og Lilleskoleforeningen nævnes som eksempler fra tabellen i teksten.

Blandt lærerne, der er tilknyttet Danmarks Privatskoleforening, har én ud af 100 lærere senest fuldført grundskolen, lidt flere end 3 % af lærerne har senest fuldført en erhvervsuddannelse, og 4 % har senest fuldført en almen-gymnasial uddannelse. Én ud af 100 lærere har senest fuldført en kort videregående uddannelse, og hele 83 % har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse, mens kun 2 % og 5 % senest har fuldført hhv. en bachelor og en lang videregående uddannelse. Én ud af 50 lærere, der er tilknyttet Danmarks Privatskoleforening, er pr. 1. januar 2012 i gang med en uddannelse.

Blandt lærerne, der er tilknyttet Lilleskoleforeningen, er der ligeledes 1 %, der senest har fuldført grundskolen, og ca. 3 %, der senest har fuldført en erhvervsuddannelse. Ca. 6 % har senest fuldført en almen-gymnasial uddannelse. 78 % har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse, 2 % har senest fuldført en bachelor, og 5 % har senest fuldført en lang videregående uddannelse. Lidt flere end 3 % af lærerne i Lilleskoleforeningen var pr. 1. januar 2012 i gang med en uddannelse.

Tabel 14. Senest fuldførte uddannelse for lærerne på de frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012

	Danmarks Privat-skole-forening	Dansk Friskole-forening	Deutscher Schul- und Sprachverein ²³	Efterskole-foreningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskole-foreningen	STU LivogJob ²⁴	Alle lærere
Grundskole	1 %	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %
Erhvervs-uddannelser	3 %	6 %	0 %	9 %	2 %	3 %	0 %	6 %
Forberedende uddannelser	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Almen-gymnasiale uddannelser	4 %	8 %	34 %	6 %	0 %	6 %	0 %	6 %
Korte videregående uddannelser	1 %	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Mellemlange videregående uddannelser	83 %	75 %	57 %	73 %	88 %	78 %	61 %	77 %
Bachelor	2 %	1 %	0 %	1 %	0 %	2 %	0 %	2 %
Lange videregående uddannelser	5 %	5 %	0 %	5 %	3 %	5 %	0 %	5 %
Forsker-uddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	2.716	1.446	35	2.472	162	552	28	7.411

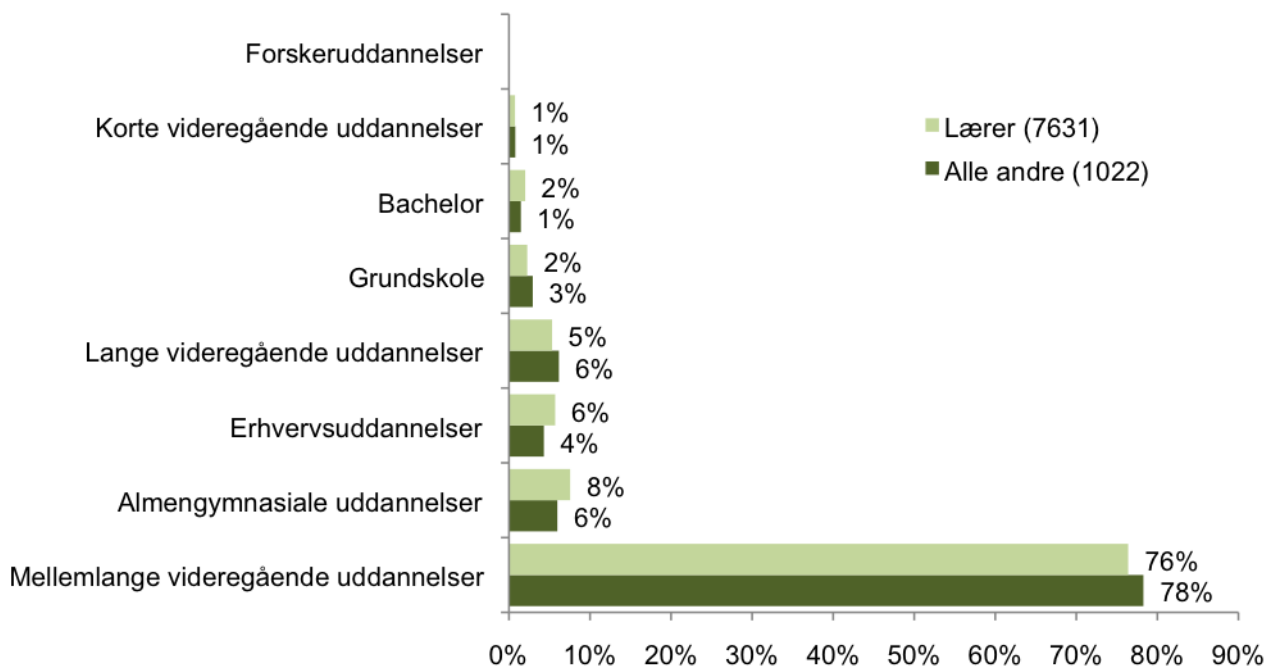
Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Kategorien 'uoplyst' fremgår ikke af denne tabel. Antallet af lærere i skoleforeningerne er: 1) Danmarks Privatskoleforening = 2.846, 2) Dansk Friskoleforening = 1.507, 3) Deutscher Schul- und Sprachverein = 90, 4) Efterskoleforeningen = 2.550, 5) Foreningen af Kristne Friskoler = 162, 6) Lilleskoleforeningen = 563, 7) STU LivogJob = 28, 8) N = 7.746.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Det er bemærkelsesværdigt, at kun 77 % af lærerne senest har gennemført en mellemlang videregående uddannelse, som i denne forbindelse meget vel kunne tolkes som en læreruddannelse, skønt det skal understreges, at det ikke fremgår af de statistiske oplysninger, hvilken mellemlang uddannelse der er tale om. Derudover er det interessant, at 6 % senest har gennemført hhv. en erhvervsuddannelse og en almen-gymnasial uddannelse.

I figur 2.5 er lærernes fordeling på den højeste fuldførte uddannelse pr. 1. januar 2012 illustreret. Ca. 2 %, dvs. én ud af 50 lærere på de frie grundskoler, har højst fuldført grundskolen, lidt flere end 6 % af lærerne har højst fuldført en erhvervsuddannelse, og ca. 8 % har højst fuldført en almen-gymnasial uddannelse. Kun 1 % har højst fuldført en kort videregående uddannelse, og kun ca. 76 %, svarende til ca. 3 ud af 4 lærere, har højst fuldført en mellemlang videregående uddannelse, der i dette tilfælde oftest må tolkes som værende en læreruddannelse. 2 % har højst fuldført en bachelor, og 5 % har højst fuldført en lang videregående uddannelse.

Figur 2.5. Højeste fuldførte uddannelse for lærere på de frie grundskoler pr. 1. januar 2012

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Uoplyst tælles ikke med i totaler. Populationen for lærere i de frie grundskoler består af 7.746 lærere, mens hele populationen af ansatte på de frie grundskoler består af 8.775 individer.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I tabel 15 fremgår den højeste fuldførte uddannelse pr. 1. januar 2012 for lærerne på de frie grundskoler, men nu inddelt efter de skoleforeninger, som lærerne er tilknyttet, f.eks. Danmarks Privatskoleforening og Lilleskoleforeningen. I Danmarks Privatskoleforening har 1 % af lærerne højst fuldført grundskolen, lidt flere end 3 % har højst fuldført en erhvervsuddannelse, og ca. 5 % af lærerne har højst fuldført en almengymnasial uddannelse. Flere end 8 ud af 10 lærere, svarende til 83 %, har højst fuldført en mellemlang videregående uddannelse, 2 % har højst fuldført en bachelor, og 5 % har højst fuldført en lang videregående uddannelse.

I Lilleskoleforeningen har ca. 2 % højst fuldført grundskolen, ca. 6 %, det dobbelte af antallet hos Danmarks Privatskoleforening, har højst fuldført en erhvervsuddannelse, og ca. 8 % har højst fuldført en almengymnasial uddannelse. Ca. 79 % har højst fuldført en mellemlang videregående uddannelse, mens 2 % og 5 % har gennemført hhv. en bachelor og en lang videregående uddannelse.

Tabel 15. Højeste fuldførte uddannelse for lærerne på de frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein ²⁵	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob ²⁶	Alle lærere
Grundskole	1 %	3 %	0 %	3 %	0 %	2 %	0 %	2 %
Erhvervsuddannelser	3 %	6 %	0 %	9 %	3 %	3 %	0 %	6 %
Almen-gymnasiale uddannelser	5 %	11 %	19 %	9 %	4 %	8 %	0 %	8 %
Korte videregående uddannelser	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Mellemlange videregående uddannelser	83 %	73 %	48 %	71 %	87 %	79 %	71 %	76 %
Bachelor	2 %	2 %	0 %	2 %	0 %	2 %	0 %	2 %
Lange videregående uddannelser	5 %	5 %	19 %	6 %	3 %	5 %	0 %	5 %
Forskeruddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	2.813	1.490	52	2.527	162	559	28	7.631

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Antallet af lærere i skoleforeningerne er: 1) Danmarks Privatskoleforening = 2.846, 2) Dansk Friskoleforening = 1.507, 3) Deutscher Schul- und Sprachverein = 90, 4) Efterskoleforeningen = 2.550, 5) Foreningen af Kristne Friskoler = 162, 6) Lilleskoleforeningen = 563, 7) STU LivogJob = 28, 8) N = 7.746.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I visse tilfælde tegner der sig et bemærkelsesværdigt differentieret billede af lærernes højeste fuldførte uddannelse fordelt i skoleforeninger. Som det ligeledes fremgår af figur 2.5, har ca. 76 % af lærerne en mellemlang videregående uddannelse som den højeste fuldførte uddannelse. Dette svinger dog fra 71 % i efterskoleforeningen og 73 % i Dansk Friskoleforening til 83 % i Danmarks Privatskoleforening og 87 % i Foreningen af Kristne Friskoler, altså en forskel på 16 %. Derudover er det værd at bemærke, at andelen af lærere med en almen-gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse med et gennemsnit på 8 % svinger fra 4 % hos Foreningen af Kristne Friskoler til 11 % hos Dansk Friskoleforening.

I bilagstabel 31-40 er det muligt at dykke dybere ned i lærernes uddannelsesbaggrund.

Børnehaveklasseledere på frie grundskoler

Børnehaveklasseledernes demografi

Pr. 1. januar 2012 var der 439 børnehaveklasseledere på de frie grundskoler i Danmark (se tabel 1 s. 11). 167 børnehaveklasseledere²⁷ er med i denne undersøgelse, hvilket svarer til 38 %. Gruppen af børnehaveklasseledere er væsentlig mindre end de foregående grupper af hhv. ledere og lærere og udgør også en mindre procentdel af den samlede gruppe af børnehaveklasseledere, men er medtaget i kortlægningen for også at give et perspektiv på denne gruppe af medarbejdere. 125 af børnehaveklasselederne var kvinder, og 42 var mænd. 3 ud af 4 børnehaveklasseledere på de frie grundskoler er altså kvinder, og én ud af 4 børnehaveklasseledere er en mand. Det fremgår af tabel 16.

Tabel 16. Børnehaveklasseledernes køn pr. 1. januar 2012

	Procent
Kvinde	75 %
Mand	25 %
I alt	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 167.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Denne kønsfordeling er den skæveste blandt de undersøgte medarbejdergrupper i denne kortlægning, idet lærerne fordeler sig på 35 % mænd og 64 % kvinder og lederne på 39 % kvinder og 61 % mænd (se tabel 2). I forhold til det totale antal, der viser, at godt 2 ud af 3 ansatte i frie grundskoler og folkeskolen er kvinder, er andelen af mandlige børnehaveklasseledere væsentlig mindre²⁸. De 167 børnehaveklasseledere var mellem 25 og 65 år pr. 1. januar 2012. Knap hver 5. børnehaveklasseleder er mellem 25 og 34 år, mens knap 4 ud af 10 børnehaveklasseledere er mellem 35 og 44 år. Lidt flere end hver 4. børnehaveklasseleder er mellem 45 og 54 år, mens lidt flere end hver 6. børnehaveklasseleder er mellem 55 og 65 år. Det fremgår af tabel 17.

Tabel 17. Børnehaveklasseledernes alder pr. 1. januar 2012

	Procent
18-24 år	0 %
25-34 år	19 %
35-44 år	39 %
45-54 år	27 %
55-65 år	16 %
66+ år	0 %
I alt	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. N = 167.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

157 af de 167 børnehaveklasseledere har dansk herkomst, mens 10 børnehaveklasseledere er indvandrere. Det vil altså sige, at kun lidt flere end hver 16. børnehaveklasseleder, svarende til 6 %, på de frie grundskoler er indvandrer. Dette fremgår af tabel 20. Andelen af børnehaveklasseledere med dansk herkomst er på niveau med andelen af lærere med dansk herkomst, 94 % (se tabel 12), og en smule lavere end lederne, hvor der er 96 % (se tabel 6).

Tabel 18. Børnehaveklasseledernes herkomst pr. 1. januar 2012

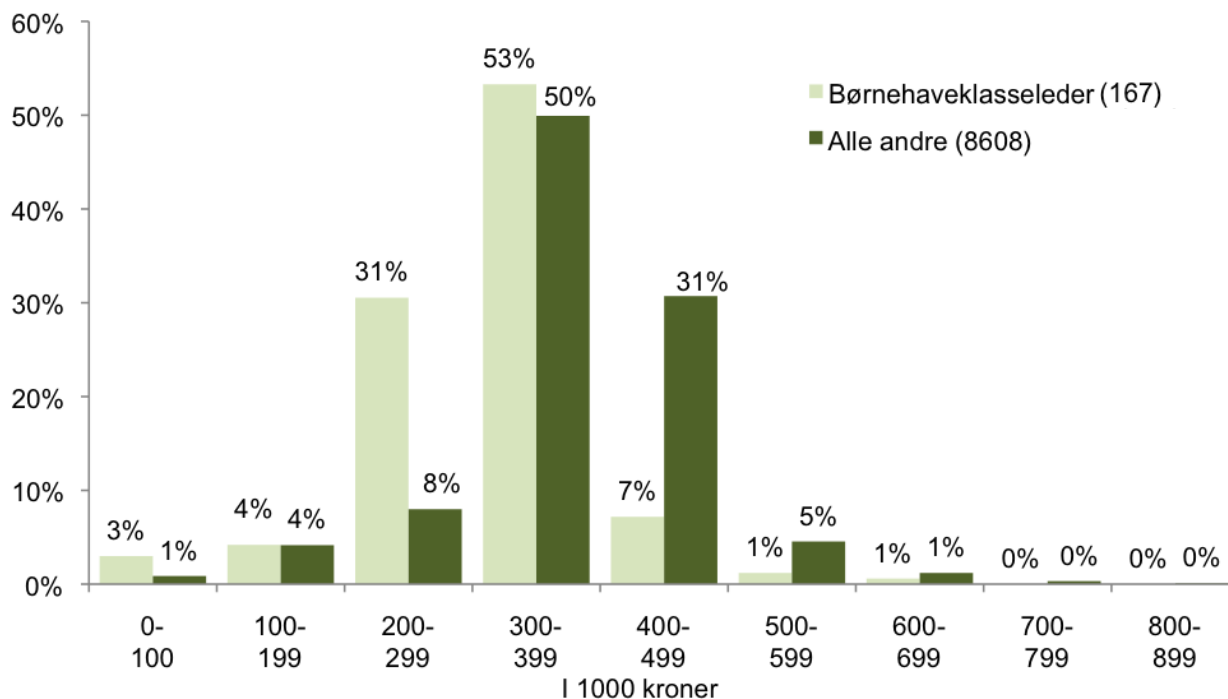
	Procent
Kvinde	94 %
Mand	6 %
Ukendt	0 %
I alt	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 167.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I bilagstabel 29-31 er det muligt at gå i dybden med børnehaveklasseledernes køn, alder og herkomst, når demografien ses i forhold til børnehaveklasseledernes tilknytning til skoleforeningerne. Børnehaveklasseledernes fordeling af bruttopersonindkomst er illustreret i figur 3.1 og kan sammenlignes med indkomsten hos ledere og lærere, illustreret i tabellen som gruppen 'Alle andre'. Ca. 7 % af børnehaveklasselederne har en personindkomst på under 200.000 kr. Lidt flere end hver 3. tjener mellem 200.000 og 300.000 kr., mens lidt over halvdelen af børnehaveklasselederne tjener mellem 300.000 og 400.000 kr. Ca. 9 % har en indkomst på over 400.000 kr.

Figur 3.1. Bruttoindkomst for børnehaveklasseledere i frie grundskoler pr. 1. januar 2012

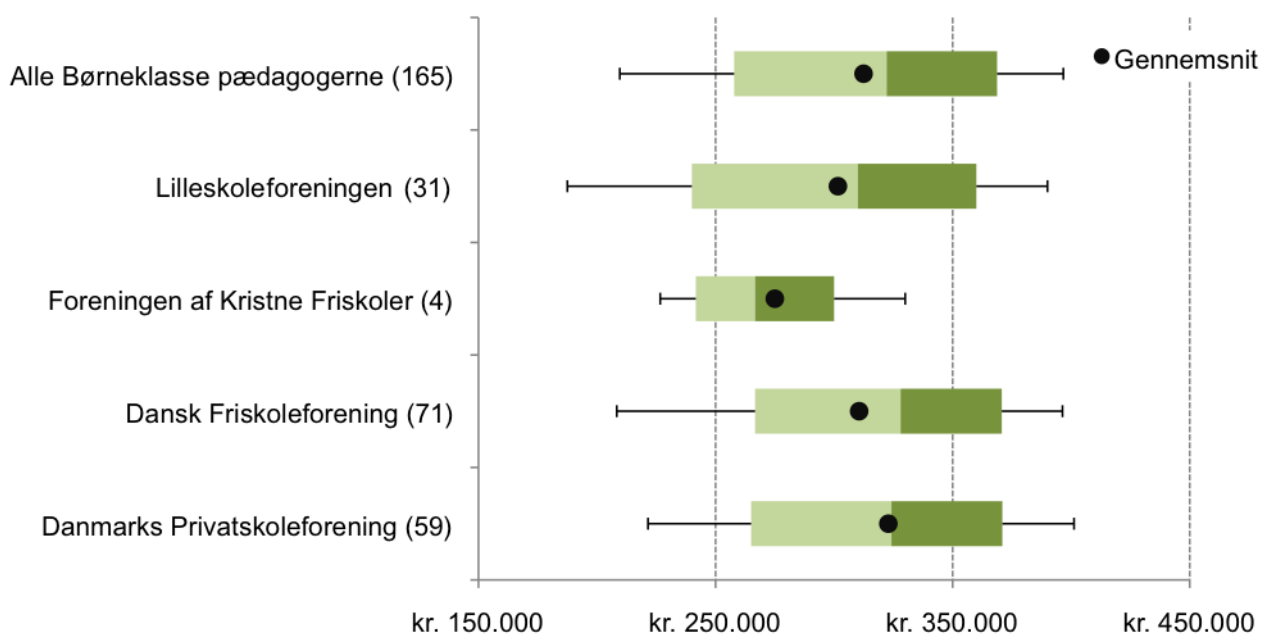
Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Kategorien uoplyst fremgår ikke af figuren. N=167

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I nedenstående figur 3.2 ses fordelingen af bruttopersonindkomst for børnehaveklasselederne i de frie grundskoler fordelt i skoleforeninger. Det er muligt at se antallet og yderligere data i bilagstabel 21 samt bilagsfigur 1.1-1.6. I Danmarks Privatskoleforening har ca. 4 % af børnehaveklasselederne en personindkomst på under 200.000 kr. 34 % tjener mellem 200.000 og 300.000 kr., mens lidt over halvdelen af børnehaveklasselederne, svarende til 53 %, tjener mellem 300.000 og 400.000 kr. 11 % har en indkomst på over 400.000 kr.

I Lilleskoleforeningen har 7 % af børnehaveklasselederne en indkomst på under 200.000 kr., og 32 % tjener mellem 200.000 og 300.000 kr., mens 48 %, svarende til knap halvdelen af børnehaveklasselederne, tjener mellem 300.000 og 400.000 kr. 9 % har en indkomst på over 400.000 kr.

Figur 3.2. Bruttopersonindkomst – børnehaveklasseledere

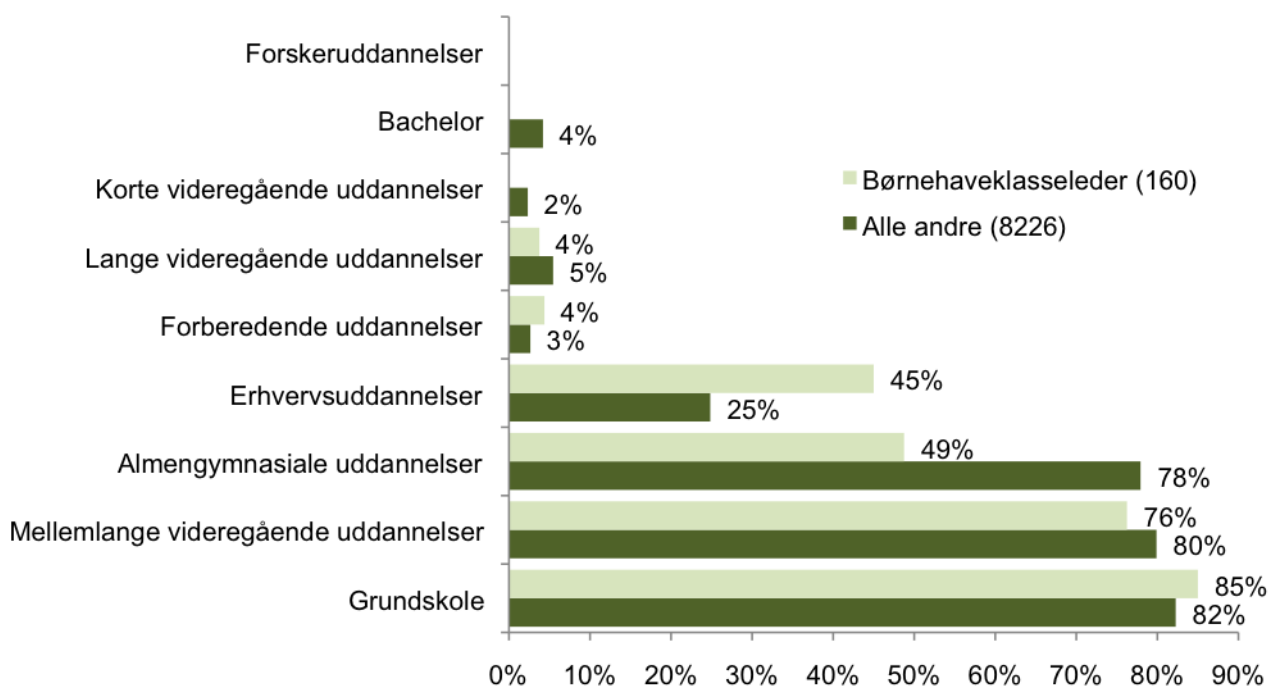

Det er muligt i bilagstabel 18 og 19 samt i bilagsfigur 1.5 at sammenligne bruttopersonindkomsten med børnehaveklasseledernes personindkomst i alt.²⁹

Børnehaveklasselederes uddannelse

Pr. 1. januar 2012 har 85 % af de 167 børnehaveklasseledere fuldført grundskolen, og flere end 4 ud af 10, svarende til 45 %, har fuldført en erhvervsuddannelse. 4 % har fuldført en forberedende uddannelse, og 49 % har fuldført en almen gymnasial uddannelse. Ca. 2 % har fuldført en kort videregående uddannelse, ca. 76 % har fuldført en mellemlang videregående uddannelse, én ud af 10 har fuldført en bachelor, og ca. 4 % har fuldført en lang videregående uddannelse. Dette fremgår af nedenstående figur 3.3.

Figur 3.3. Alle fuldførte uddannelser for børnehaveklasseledernes pr. 1. januar 2012

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Uoplyst tælles ikke med i totaler. Populationen for ledere i de frie grundskoler består af 167 børnehaveklasseledere, mens hele populationen af ansatte på de frie grundskoler består af 8.775 individer.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

I forhold til gennemført erhvervsuddannelse adskiller gruppen af børnehaveklasseledere sig væsentligt fra gruppen af alle andre, idet 45 % af børnehaveklasselederne har en erhvervsuddannelse mod 25 % i gruppen af alle andre. Ligeledes ses der en bemærkelsesværdig forskel, hvor 49 % af børnehaveklasselederne har gennemført en almen gymnasial uddannelse mod 78 % i gruppen af lærere og ledere.

I nedenstående tabel 19 fremgår det, hvilke uddannelser de 167 børnehaveklasseledere har fuldført pr. 1. januar 2012, men nu fordelt i skoleforeninger, hvor Danmarks Privatskoleforening og Lilleskoleforeningen eksemplificerer gennemgang af tabellen. Blandt de børnehaveklasseledere, der er tilknyttet Danmarks Privatskoleforening, har lidt flere end 3 ud af 4 børnehaveklasseledere, svarende til ca. 76 %, fuldført grundskolen, og ca. 46 % har fuldført en erhvervsuddannelse. Ca. 42 % har fuldført en almen gymnasial uddannelse. Knap 3 ud af 4 børnehaveklasseledere, svarende til ca. 73 %, har fuldført en mellemlang videregående uddannelse. Det er bemærkelsesværdigt, at hele 46 % af børnehaveklasselederne i Danmarks Privatskoleforening har gennemført en erhvervsuddannelse.

I Lilleskoleforeningen har 84 % fuldført grundskolen, og 39 % har fuldført en erhvervsuddannelse. Ca. 13 % har fuldført en forberedende uddannelse, hvilket er den absolut højeste procentsats af alle skoleforeningerne. Knap hver 2. børnehaveklasseleder, svarende til ca. 48 %, har fuldført en almen-gymnasial uddannelse. Ingen børnehaveklasseledere i Lilleskoleforeningen har fuldført en kort videregående uddannelse, og 77 % har fuldført en mellemlang videregående uddannelse.

Table 19. Alle fuldførte uddannelser for børnehaveklasselederne på de frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012

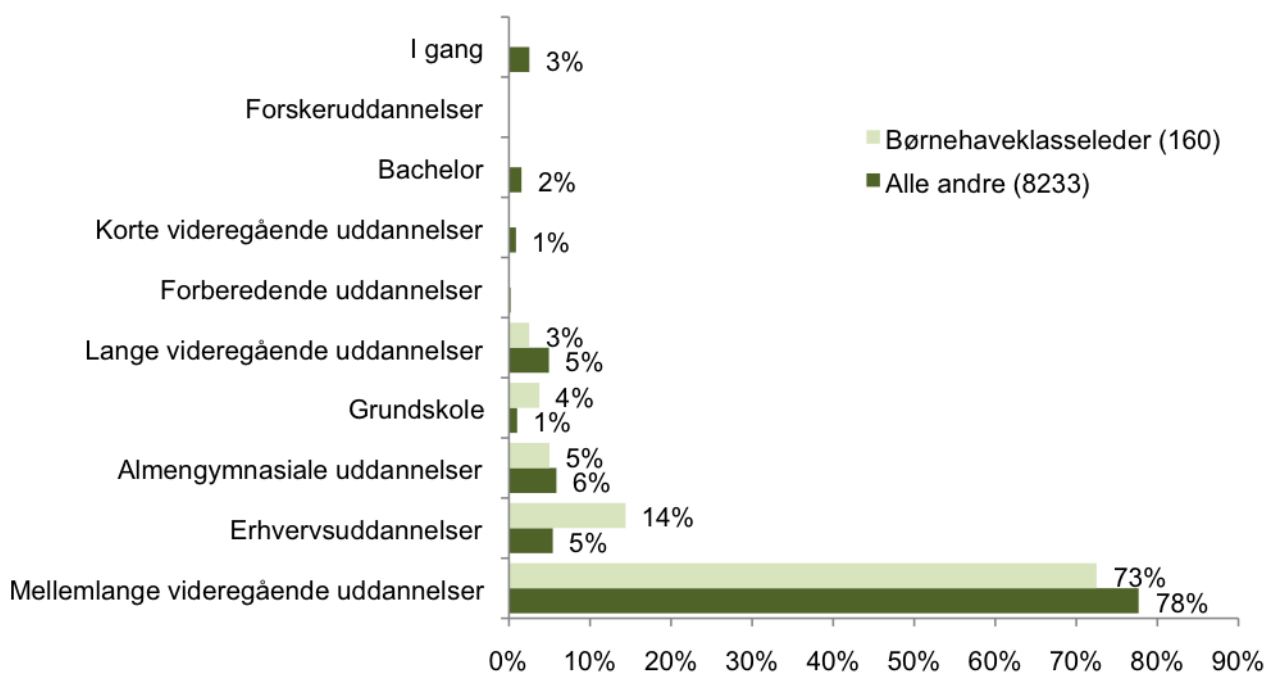
	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	børnehaveklasseledere
Grundskole	76 %	85 %	100 %	84 %	82 %
Erhvervsuddannelser	46 %	42 %	0 %	39 %	42 %
Almen-gymnasiale uddannelser	0 %	0 %	0 %	13 %	2 %
Korte videregående uddannelser	42 %	49 %	0 %	48 %	45 %
Mellemlange videregående uddannelser	73 %	73 %	75 %	77 %	74 %
Bachelor	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Lange videregående uddannelser	0 %	4 %	0 %	0 %	2 %
Forskeruddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	59	71	4	31	165

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Uoplyst tæller ikke med i totaler. N = 167. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. Deutscher Schul- und Sprachverein indgår ikke i dette udtræk, idet oplysningerne var ufuldstændige.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012. . Pr. 1. januar 2012.

I figur 3.4 er børnehaveklasseledernes senest fuldførte uddannelse pr. 1. januar 2012 illustreret. Hver 25. børnehaveklasseleder har senest fuldført grundskolen, ca. 14 % har senest fuldført en erhvervsuddannelse, og ca. 5 % har senest fuldført en almen-gymnasial uddannelse. Ca. 1 % har senest fuldført en kort videregående uddannelse, ca. 73 % af børnehaveklasselederne har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse, 1 % har senest fuldført en bachelor, og 2 % har senest fuldført en lang videregående uddannelse. Én ud af 100 børnehaveklasseledere er i gang med en uddannelse pr. 1. januar 2012³⁰, og for hver 25. børnehaveklasseleder er det ikke oplyst, hvilken uddannelse de senest har fuldført. Det er værd at bemærke, at mellem 39 % (Lilleskoleforeningen) og 50 % (Foreningen af Kristne Friskoler) af børnehaveklasselederne har en erhvervsuddannelse, og at 2-6 % senest har fuldført en lang videregående uddannelse.

Figur 3.4. Senest fuldførte uddannelse for børnehaveklasselederne på de frie grundskoler pr. 1. januar 2012

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Uoplyst tælles ikke med i totaler. N = 160

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Også i ovenstående tabel ses det, at erhvervsuddannelserne igen skiller sig ud, idet 14 %, mod kun 5 % i gruppen af alle andre, senest har gennemført en sådan.

I tabel 20 fremgår det, nu fordelt i skoleforeninger, hvilke uddannelser de 167 børnehaveklasseledere senest har fuldført pr. 1. januar 2012. Ca. 14 % af børnehaveklasselederne i Danmarks Privatskoleforening har senest fuldført en erhvervsuddannelse og lidt flere end hver 14. børnehaveklasseleder, svarende til 7 %, har senest fuldført en almen gymnasial uddannelse. Ca. 69 % har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse. Ingen børnehaveklasseleder i Danmarks Privatskoleforening er i gang med en uddannelse pr. 1. januar 2012.

Blandt børnehaveklasselederne i Lilleskoleforeningen har ca. 13 % senest fuldført en erhvervsuddannelse, og ca. 2 % har senest fuldført en almen gymnasial uddannelse. Ca. 68 % har senest fuldført en mellemlang videregående uddannelse. Se i øvrigt bilagstabel 34-36 for uddybning.

Tabel 20. Senest fuldførte uddannelse for børnehaveklasselederne på de frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012

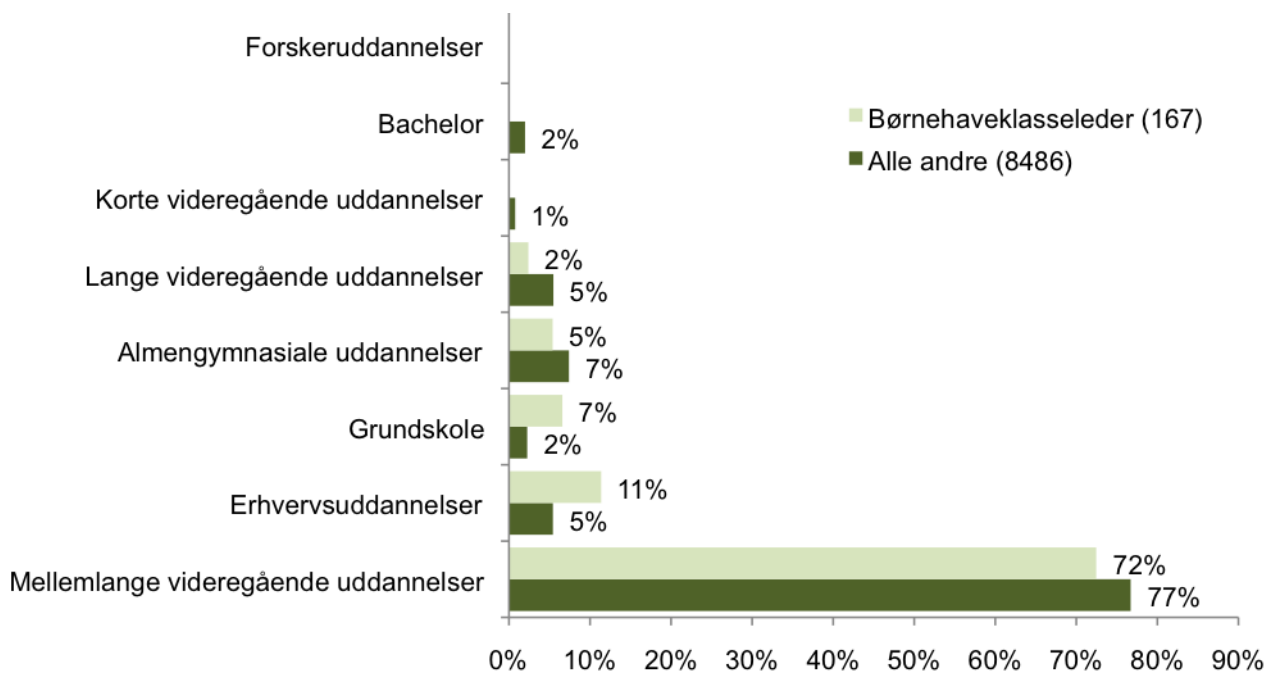
	Danmarks Privat-skole-forening	Dansk Friskole-forening	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskole-foreningen	Alle børnehave-klasseledere
Grundskole	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Erhvervs-uddannelser	14 %	14 %	0 %	13 %	13 %
Forberedende uddannelser	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Almen-gymnasiale uddannelser	7 %	0 %	0 %	0 %	2 %
Korte videregående uddannelser	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Mellemlange videregående uddannelser	69 %	72 %	0 %	68 %	68 %
Bachelor	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Lange videregående uddannelser	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Forsker-uddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I gang	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	59	71	4	31	165

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 167. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. Deutscher Schul- und Sprachverein indgår ikke i dette udtræk.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

I figur 3.5 er børnehaveklasseledernes fordeling på den højeste fuldførte uddannelse pr. 1. januar 2012 illustreret og sammenlignet med gruppen 'Alle andre'. Ca. 7 % har højst fuldført grundskolen, lidt flere end hver 10. børnehaveklasseleder har højst fuldført en erhvervsuddannelse, svarende til 11 %, og 5 % har højst fuldført en almen-gymnasial uddannelse. Ca. 1 % har højst fuldført en kort videregående uddannelse, ca. 72 % af børnehaveklasselederne på de frie grundskoler har højst fuldført en mellemlang videregående uddannelse, ca. 2 % har højst fuldført en bachelor, og ca. 1 % har højst fuldført en lang videregående uddannelse.

Figur 3.5. Højeste fuldførte uddannelse for børnehaveklasselederne på de frie grundskoler pr. 1. januar 2012

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Uoplyst tæller ikke med i totaler. Populationen for ledere i de frie grundskoler består af 167 børnehaveklasseledere, mens hele populationen af ansatte på de frie grundskoler består af 8.775 individer.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Igen ses der en forskel i forhold til erhvervsuddannelserne, hvor 11 % af børnehaveklasselederne har en sådan som højeste fuldførte uddannelse mod kun 5 % i gruppen af lærere og ledere. I øvrigt har 7 % grundskolen som højeste fuldførte uddannelse mod 2 % i gruppen af andre.

I tabel 21 er det muligt at se, hvilken uddannelse børnehaveklasselederne højst har fuldført, men nu i de forskellige skoleforeninger. Det kan være vanskeligt at analysere disse tal, da populationen er så forholdsvis lille, at en del celler er så små, at de må blændes i tabellen af diskretionshensyn. Blandt børnehaveklasselederne i Danmarks Privatskoleforening har ca. 7 % højst fuldført grundskolen, og ca. 14 % har højst fuldført en erhvervsuddannelse. Ca. 75 % har højst fuldført en mellemlang videregående uddannelse.

I Lilleskoleforeningen har ca. 9 % højst fuldført en erhvervsuddannelse, ca. 2 % højst fuldført en almengymnasial uddannelse, og ca. 72 % har højst fuldført en mellemlang videregående uddannelse.

Tabel 21. Højeste fuldførte uddannelse for børnehaveklasselederne på de frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle børnehaveklasseledere
Grundskole	7 %	7 %	0 %	0 %	5 %
Erhvervsuddannelser	12 %	11 %	0 %	0 %	9 %
Almen-gymnasiale uddannelser	0 %	4 %	0 %	0 %	2 %
Korte videregående uddannelser	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Mellemlange videregående uddannelser	75 %	73 %	0 %	71 %	72 %
Bachelor	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Lange videregående uddannelser	0 %	3 %	0 %	0 %	1 %
Forskeruddannelse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	59	71	4	31	165

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Celler med 3 eller færre individer er blændet af diskretionshensyn. Uoplyst tæller ikke med i totaler. Populationen for børnehaveklasseledere i de frie grundskoler består af 167. Antallet af børnehaveklasseledere i skoleforeningerne er: 1) Danmarks Privatskoleforening = 59, 2) Dansk Friskoleforening = 71, 3) Deutscher Schul- und Sprachverein = 2, 4) Foreningen af Kristne Friskoler = 4, 5) Lilleskoleforeningen = 31, 6) Alle børnehaveklasseledere = 167. Af diskretionshensyn er den højeste fuldførte uddannelse for børnehaveklasselærerne ved Deutscher Schul- und Sprachverein ikke oplyst.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

I bilagstabel 31-40 er det muligt at dykke dybere ned i børnehaveledernes samt lærernes og ledernes uddannelsesbaggrund.

Lærernes dannelsesbaggrund

Den følgende del af undersøgelsen er en kvalitativ reflekterende over dannelsesbegrebet og dets plads i lærernes bevidsthed, både i forbindelse med deres egen baggrund og i forbindelse med deres virke som lærere. Analysen er baseret på en teoretisk diskussion af dannelsesbegrebet og kvalitative livshistoriske og narrative interviews med 4 lærere. I interviewene dykkes ned i lærernes fortælling om, hvorfor de er blevet lærere, og hvordan de er det.

Vi skal se på, hvad der har betydet noget for dem på vejen til lærergerningen, og på, hvordan de bruger dette i deres praksis som lærere. Med andre ord: Vi skal se på, hvordan en lærer dannes og danner.

Metode

Dannelse kan ses som et parallelbegreb til uddannelse, og i denne analyse komplementeres den foregående statistiske gennemgang, som havde sit fokus på uddannelsesniveau. Dannelse er alt det, man ikke får øje på i en statistik, og den kvalitative tilgang er valgt for at få et blik på det utællelige og usammenlignelige, på det, som er komplekst, kulturelt betinget og subjektivt.

Det giver følgelig ikke nogen mening at forsøge at danne sig et overblik over dannelse på linje med kortlægningen af uddannelsesbaggrund. Dannelse er et overordnet filosofisk begreb, der er knyttet til den enkelte via erfaring og refleksion. Derfor vil det følgende tage udgangspunkt i kvalitative dybdeinterviews med 4 lærere, der alle er ansat på en fri skole (friskole, Lilleskole eller privatskole) og følge en kvalitativ logik snarere end at være udtryk for en statistisk repræsentativitet (Antikainen, 1998).

Forudsætningen for denne analyse er, at ingen eksisterer som fritsvævende individer. Alle eksisterer i en dialektisk forbindelse med kultur og historie, og derfor vil ethvert menneskes livshistorie være et udsagn og have en udsigelseskraft i forhold til det kulturelle billede af nutiden.

Den helt overordnede teoretiske baggrund bag kvalitativ metode er netop, at ingen mennesker eller fænomener eksisterer uafhængigt af den kulturelle og samfundsmæssige kontekst. Derfor kan man i princippet sige noget meningsfyldt om kultur og samfund ved at tale med et enkelt individ. Vi er alle sammen produkter af hinanden og den samtid, vi lever i. Den metodiske tilgang er biografisk og bygget på en fortolkning af narrativt biografiske interviews (Antikainen, 1998 og Wengraf, 2004:111ff). Interviewene er derudover tematiske, idet de både har været fokuserede på lærergerningen og den individuelle livshistoriske baggrund. Alle interviews har varet mellem halvanden og to timer.

Dannelse som begreb

Dannelse er et centralt begreb inden for pædagogik og uddannelsestænkning. Selve dannelsesstanden er en væsentlig del af det danske skolesystem og har altid været en stor del af baggrunden for den frie skolevirksomhed. I lov om friskoler og private grundskoler m.v. hedder det allerede i § 1, stk. 2., at *Skolerne skal efter deres formål og i hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.*³¹ Det ligger altså i lovgrundlaget for den frie skolevirksomhed i det hele taget, at eleverne skal dannes til at leve i et samfund som det danske, og at uddannelse ikke udelukkende indeholder evner inden for dansk og matematik.

Også bredt inden for viften af grundskoleformer i den frie skoleverden (friskoler, Lilleskoler, privatskoler, efterskoler osv.) ser man, at dannelse er et helt centralt begreb. Her nævnes tre eksempler på, hvordan tre helt tilfældigt udvalgte skoler bruger dannelse, når de skal definere, hvilke værdier skolen bygger sin undervisning på. Første eksempel er Kildegård Privatskole, som i sin værdifolder, der oveni købet hedder 'Dannelse til uddannelse', skriver:

Kildegård Privatskole er en kulturbærende, traditionsrig skole, hvor høj faglig kvalitet og dannelse er grundlaget for at forberede eleverne til et videre uddannelsesforløb. Vi skaber rammerne for, at eleverne kan udvikle sig individuelt, samtidig med at de lærer at indgå i et fællesskab, hvor ordentlig og empatisk adfærd er bærende for samværet med andre.

'Dannelse til uddannelse', Kildegård Privatskole, s. 7

På Viby Friskoles hjemmeside kan man som punkt fire om skolens formål læse, under overskriften demokrati og dannelse, at: *Viby Friskole er en friskole, hvor der er plads til åndsfrihed og til at ytre sin mening. Vi søger at give eleverne demokratisk dannelse og inspirere til medborgerskab.*

Hos Lilleskolen Odense ser man dannelse som en del af det pædagogiske grundlag og har på hjemmesiden et punkt, der hedder dannelsesmål:

Skolens opgave er at give de bedste forudsætninger for et godt liv – som barn og som voksen. Derfor er skolens dannelsesmæssige mål til stadighed at udvikle børnenes livsmod, livsduelighed og respekt for livet.

Dannelsesmål, Lilleskolen Odense

Dannelse som begreb er et helt centralt fokuspunkt i alle tre skolers selvforståelse og i præsentationen af denne. Allerede i disse tre præsentationer af perspektiverne på dannelse i en dansk skolehverdag anno 2012 ser man kompleksiteten i begrebet og dermed vanskelighederne ved kort og præcist at definere 'dannelse'. Af eksemplerne fremgår, at dannelse både er ordentlig og empatisk adfærd som bærende for samværet med andre, dannelse er ånds- og ytringsfrihed, og dannelsens mål er at udvikle børns livsmod, livsduelighed og respekt for livet. Vi er altså enige om, at dannelse er helt centralt for den frie skoleverden – det være sig friskoler, Lilleskoler eller privatskoler – men vi er ikke helt enige om, hvad dannelse er. Derfor er det følgende ikke en endelig definition, men en diskussion af dannelsesbegrebets forskellige aspekter.

Dannelse kan ses som en evig forhandling og aktualisering af begrebet på de enkelte skoler og i uddannelsesdiskursen som sådan. Opfattelsen af, hvad dannelse er, er bestandigt foranderlig og kan være umulig at fiksere.

En definition af dannelses bevæger sig overordnet på en frekvens mellem forståelsen af dannelse som refleksivitetsformåen baseret på viden om verden (Qvortrup, 2004) eller evnen til at tage stilling til sig eget liv og forståelsen af dannelse som specifikke normer eller værdier, som er kvalitativt bedre end andre.

De fleste vil nok mene, at dannelse er både-og: Et dannet menneske er i stand til at forholde sig refleksivt til sit eget liv på en bund af kvalificerede normer og værdier. Den tyske filosof Theodor Adorno mente, at dannelsens formål er at gøre den enkelte i stand til at leve som fornuftigt individ i et fornuftigt samfund og som frit individ i et frit samfund (Adorno, 1972/1959:79). Adorno tilføjede i denne tekst, der har titlen 'Halvdannelsens teori', et politisk aspekt og mente, at dannelse slår over i halvdannelse, når samfundets indbyggere ikke selv tænker over de kulturelle elementer, der anses som 'dannede' at kende. Artiklen er trykt i en publikation, der hedder Kritik og krise i pedagogikken: 11 innlegg om oppdragelse etter Auschwitz. Netop denne titel og den kontekst, artiklen er skrevet ind i, er betydningsfuld, idet den påpeger, at dannelse også altid er politisk. Hvordan kunne et dannet folk udtænke og udføre udryddelseslejre som Auschwitz? Det er det spørgsmål, Adorno søger at besvare med sin teori, hvor konklusionen overordnet er, at det tyske folk kun var halvt dannede og derfor hverken havde refleksivitetsformåen eller normer og værdier til at vide bedre. Når vi så skal diskutere det konkrete indhold af normer og værdier, kan det blive vanskeligt (og politisk) at blive enige, men grundforudsætningen – at dannelse overordnet set indeholder elementer af både refleksion, normer og værdier – kan vi være enige om.

En dannelsesproces foregår altid over tid og er netop en proces. Man kan ikke blive dannet fra den ene dag til den anden. Etnologen Thomas Højrup beskriver processen i sin bog 'Dannelsens dialektik' på denne måde:

Gennem dannelsesprocesser arbejder vi os fra et liv som umiddelbare børn til reflekterede voksne, fra forstand til fornuft, fra dogmer til videnskaber, fra etnocentrisme til gensidig anerkendelse – hvis vel at mærke dannelsesarbejdet lykkedes! (Højrup, 2002)

Højrups definition af dannelse ligger et eller andet sted midt på spektret, hvor dannelsen både er refleksion, normer og viden.

Dannelse som pædagogisk og social norm

Som pædagogisk begreb bevæger dannelsen sig mellem dels at blive set som en pædagogisk norm, der sætter rammerne for valg af indhold i opdragelse og undervisning, dels som en social norm, der udpeger en bestemt adfærd, væremåde, opførsel og viden som dannet og dermed underforstået kvalitativt bedre end andre væremåder og viden.

Det klassiske dannelsesbegreb danner baggrund for det ideal, der blev dominerende i slutningen af 1700-tallet, og som hovedsageligt bygger på filosoferne Hegel, Schleiermacher og Humboldt (Nabe-Nielsen, 2001) og deres opfattelse af en dannelse, hvor den menneskelige erfaring er erkendelsens grundlag. Med denne opfattelse blev 'almendannelse' til et grundlæggende begreb i pædagogisk tænkning (Klafki, 2001). Gennem erfaringen bliver børnene dannet, og derfor må undervisningen hjælpe dem med at erhverve denne erfaring. Almendannelse er desuden fortsat en integreret del af undervisningsdiskursen og bruges f.eks. til beskrivelse af nogle gymnasiale uddannelser og bruges ofte som synonym for dannelse.

Wolfgang Klafki har senere haft en stor betydning for den pædagogiske dannelses-tænkning i Danmark. Undervisning, der ikke vedkender sig en bagvedliggende dannelsesteori, er for Klafki meningsløs. Dannelse er dialektisk og foregår i en vekselvirkning mellem menneskelig udvikling og de naturlige og kulturelle omgivelser (Nabe-Nielsen, 2001:14). Når undervisning vedkender sig dannelsen, betegner Klafki det som eksemplarisk undervisning.

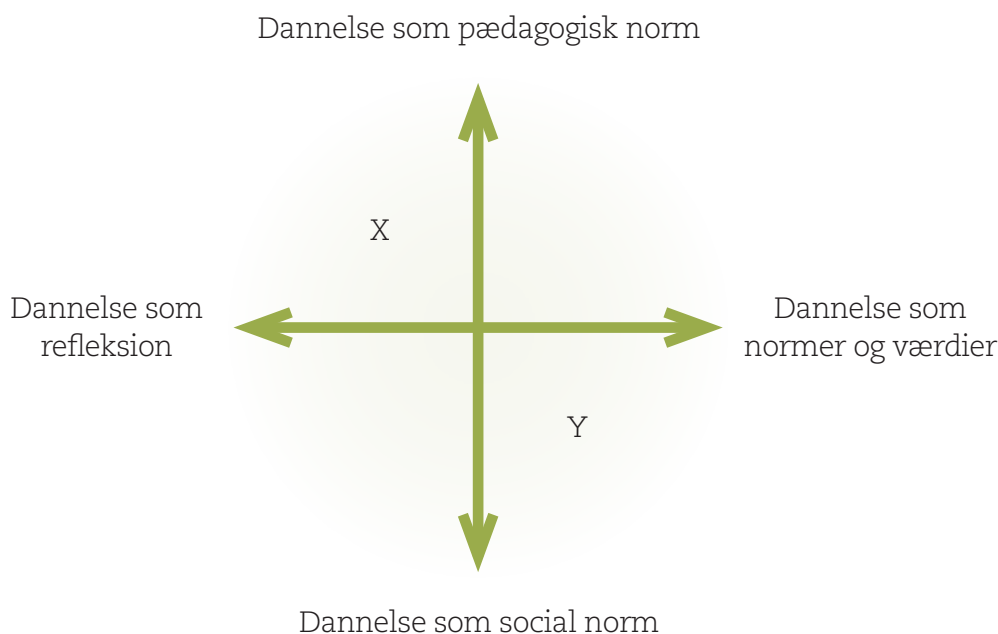
Den overordnede, og for det danske undervisningssystem dominerende idé om, at der i undervisning skal være en vekselvirkning mellem den enkeltes subjektive personlighedsudfoldelse og undervisningens objektive dannelsesmål, stammer fra Klafki (Klafki, 2001:16). Klafki skelner desuden mellem materiel, formal og kategorial dannelse. Den materielle dannelse tager udgangspunkt i, at det er muligt at lære eleven alt om et emne. Kanontankegangen bygger i sin grundidé på den materielle dannelse, og det ligger underforstået, at det er alt det rigtige om et emne, eleven skal lære. Dette kan man også betegne som en essensialistisk opfattelse af dannelse som særlige, indholdsbestemte normer og værdier, børn primært skal lære sig via uddannelsessystemet, og disse normer og værdier knyttes tæt til en national kulturarv, som det er uddannelsessystemets opgave at forvalte (Drotner, 2003). Man kan argumentere for, at det ikke i vores globaliserede moderne verden er muligt at lære alt om noget, fordi viden og kulturprodukter hele tiden forøges og diskuteres. I den formale dannelses-tanke ligger der en forståelse af, at undervisningen i en kanon f.eks. træner elevens evner og intelligens. Det er altså ikke i kendskabet til materialet i sig selv, at dannelsen ligger, men i den måde, det former eleven på (Andersson & Hansbøl, 2006). I den kategoriale dannelse forsøger Klafki at samle de to foregående ved at samle både form og indhold, hvor form og norm er vigtige, men samtidig skal afspejle en større helhed.

Andetsteds opdeler Klafki dannelsen i tre forskellige momenter, der hver har tilknyttet nogle centrale begreber: Dannelsens første moment indeholder selvbestemmelse, frihed, emancipation, autonomi, myndighed, fornuft og selvaktivering, dannelsens andet moment indeholder humanitet, menneskehed og menneskelighed, verden, objektivitet og almenhed, og det tredje moment indeholder individualitet og fællesskab (Klafki, 2001:31 ff.). I denne definition læner Klafki sig mod forståelsen af dannelsen som refleksivitetsformåen, hvor der i den materielle og den formale dannelse er en hældning mod norm og værdi-forståelsen.

Det dobbelte dannelsesbegreb

Brugen og opfattelsen af begrebet dannelse kan beskrives som et fleksibelt system, hvor hver enkelt dannelsessituation eller -erfaring placeres individuelt og kontekstuel snarere end som en fast fikseret definition, hvor noget dømmes som dannet og andet ikke.

Model, dannelsesopfattelse:

Enhver undervisnings- eller læringsituation vil befinde sig et eller andet sted i det overstående system. Nogle gange er dannelsen måske mest pædagogisk-refleksiv og er derfor placeret i øverste venstre del af systemet (X), og andre gange er den mere socialt rettet mod normer og værdier og derfor placeret i nederste højre del (Y).

Dannelsesbegrebet bliver i denne undersøgelse dobbelttydigt i mere end én forstand – man kunne kalde det tredobbelt. For det første er dannelsen både proces og resultat, både refleksion og normer. For det andet indeholder dannelsesbegrebet både de erfaringer og værdier, den enkelte lærer har som sin baggrund, og den dannelse, som han eller hun gerne vil give videre til sine elever. Interviewene i undersøgelsen viser, at disse to sidstnævnte dele er mere sammenhængende, end man måske forestiller sig. Når f.eks. friskolelæreren Astrid (Astrid er ikke informantens rigtige navn.) beskriver, hvad hun tror, eleverne husker fra den undervisning, hun leverer, bruger hun sine egne dannelseserfaringer:

Astrid: *Og så er jeg jo opdraget med fortællinger og historier, og det er det, jeg husker, og når jeg starter på en fortælling, så tænker jeg, at det er også det, de husker.*

Hun spejler sine egne læringserfaringer i elevernes og bruger denne spejling aktivt i tilrettelæggelsen af undervisningen og i forståelsen af, hvordan hun bedst videregiver læring til eleverne. Dette citat viser derudover den pointe, at nok er der fokus på dannelse i uddannelsessystemet og især i de frie grundskoler, men dannelse dækker over et bredt spektrum af oplevelser, påvirkninger og milepæle i lærernes liv, der lige så meget er knyttet til familien og andre sfærer, som det er knyttet til uddannelse. Læreren egen dannelse er ofte ikke en parameter, der medtages, når man taler om dannelsens rolle i undervisning og pædagogiske processer, f.eks. heller ikke i Klafkis læringsteoretiske kompleks. Men interviewene i denne undersøgelse viser, at den i høj grad er en parameter i forhold til motivation og tilrettelæggelse af undervisningen for den enkelte lærer.

Lærerliv

Efter den foregående teoretiske tilgang til dannelsen skal vi nu se nærmere på 4 konkrete lærere³² og deres forhold til dannelse som en del af identiteten som undervisere. Lærerne er alle 50+ og arbejder i en fri grundskole, men der slutter fællesnævnerne, idet de alle har en meget forskellig baggrund og dagligt virke som lærere.

Lene arbejder på en friskole i en stor provinsby. Hun er klasselærer for en klasse i indskoling og underviser næsten kun dem. Hun er opvokset i Jylland i en klassisk grundtvigiansk familie fra landet, hvor man var aktiv i gymnastikforeningen og gik til foredrag i forsamlingshuset. Hun har selv gået i folkeskole – for der var ingen friskole i nærheden – og er uddannet fra et seminarium i provinsen. Hun har altid vidst, at hun gerne ville være lærer, lige siden hun var i huset hos en lærerfamilie som ung pige og havde nogle vikartimer i den nærliggende skole. Efter sin realeksamen var Lene på gymnastikhøjskole og brugte nogle år som elitegymnast. Herefter blev hun ansat som underviser på en gymnastikhøjskole og tog først efterfølgende sin lærereksamen. Herefter underviste hun på højskoler i nogle år, men har de sidste knap 15 år undervist på forskellige frie grundskoler.

Hans-Henrik er sent uddannet som lærer. Efter et langt liv på arbejdsmarkedet i en helt anden branche og meget aktiv, som bl.a. underviser, i en frivillig organisation besluttede han sig som knap 50-årig for at tage en læreruddannelse på et af hovedstadens seminarier. Efter sin uddannelse arbejdede han nogle år i folkeskolen, men gik ned med stress. Nu arbejder han på en stor fri grundskole i København, hvor han er klasselærer på mellemtrinnet. Interessen for at undervise børn har han først fået sent i sin karriere, men han har stor erfaring med undervisning af voksne i forbindelse med sit frivillige arbejde. Hans-Henrik er opvokset på Nordvestsjælland, har selv gået i en folkeskole og har været på højskole. Han lider af en alvorlig kronisk sygdom og deraf diverse følgesygdomme, som har præget hans liv, og er derfor ansat på halv tid i fleksjob.

Astrid er uddannet på Den Frie Lærerskole i Ollerup på Sydfyn og arbejder på en friskole i en lille landsby. Hun har selv gået i folkeskole og ville ikke være lærer, da hun var yngre. Hendes forældre var højskolelærere, og hun er opvokset i en familie med 'højskoleværdier'. Hun ville egentlig være en eller anden slags kreativ efterskolelærer og har taget en kreativ uddannelse på en kunsthåndværkerskole før sin læreruddannelse. Hun har gået på højskole i flere omgange og har selv undervist på en højskole efter sin uddannelse, men blev friskolelærer, fordi arbejdstiderne passede bedre med et familieliv. Astrid har efter sine første år som højskolelærer arbejdet en årrække som frivilligkonsulent i en landsdækkende organisation. En del af dette arbejde bestod dog i undervisning af de frivillige, så helt slap hun ikke lærerrollen. Astrid underviser nu i flere fag i overbygningen, fra idræt til fysik, og er klasselærer for en 9.-klasse.

John er opvokset i en meget traditionel engelsk kostskoletradition. Som oprindeligt uddannet håndværker mødte han som ung voksen den danske højskoletradition, blev efterfølgende uddannet fra et håndarbejdsseminarium og har undervist siden. John har arbejdet på stort set alle former for frie grundskoler: efterskoler, højskoler og friskoler. Han underviser nu på en privatskole i en større provinsby i bl.a. engelsk og musik på flere forskellige klassetrin. Sideløbende er han udøvende musiker. Med sin britiske dannelsesbaggrund har John en meget anderledes livshistorie end de andre lærere, der er interviewet, men hans blik for kontraster gør hans dannelseshistorie til et værdifuldt supplement i denne sammenhæng.

Med disse fire meget forskellige lærerpersonligheder som baggrund skal vi i det følgende dykke ned i dannelsesbegrebet og se på, hvilken betydning det har for dem – både som baggrund for deres egne karrierevalg og som et aktivt element i deres lærergerning. Dannelse er nemlig også for disse lærere både en kombination af egne erfaringer og det, som de gerne vil give børnene med videre ud i verden, og en glidende bevægelse mellem refleksion og normer.

Lærerens rolle

Det kommer måske som en overraskelse for nogen, men lærere er helt almindelige og hele mennesker. Det vil sige, at de i deres profession selvfølgelig bruger andre dele af sig selv end det stringent lærerprofessionelle og læreruddannelsesrelevante. F.eks. Lene, som siger:

Lene: *Nogle børn har det rigtig skidt og er dermed ikke så gode til at gå i skole. Og det har nok været min indignation hele vejen igennem og at kæmpe for de børn, der har det svært. Og prøve at finde ud af, om man ikke kan få dem til at blive glade for at gå i skole.*

For Lene ligger drivkraften i indignationen, som er en personlig følelse, der bruges i ønsket om at hjælpe børn, der har det svært.

Den professionelle læreridentitet har sin kerne og sit indhold i både pædagogiske kvalifikationer og menneskelige kvalifikationer – ikke i, om man er god til matematik eller dansk grammatik (Krogh-Jeppesen, 2005:24). Men dette blik på læreren som det hele menneske kan også have den konsekvens, at læreren bedømmes på hele sin person og ikke bare på sine undervisningskompetencer. Dette placerer læreren på en udsat post i den senmoderne verden, hvor individet er i centrum. Hans-Henrik, der er uddannet som lærer, efter at han blev 50, og som har haft en erhvervskarriere på et helt andet felt, har disse overvejelser i forhold til lærerens position:

Hans-Henrik: *Alle har en mening om det, du laver.*

Som Per Fibæk Laursen anfører i bogen 'Den autentiske lærer' (2004), så har netop de senmoderne vilkår skabt en ny situation for læreren. Med individualiseringen er der fulgt en øget fokusering på den enkeltes selvdannelse og selvstyrede læringsprocesser og en fokusering på spørgsmålet om, hvordan man som underviser og vejleder kan kvalificere denne (selv)dannelses- og læringsproces.

Man kunne også sige, at der med individualiseringen er fulgt et større sammenfald mellem den enkeltes søgen efter mening i tilværelsen og vedkommendes faglige interesser og kompetencer, eller der er i hvert fald en forventning om dette på et samfundsmæssigt plan. I det senmoderne bidrager kaldstanken og degnepositionen i øvrigt stadig til diskursen om, hvem lærerne er (Krogh-Jeppesen, 2005:20 f.). Der er en forventning om, at læreren skal lægge hjerteblod i sit arbejde, måske især fra forældrene.

Forståelsen af, at en lærer skal kunne meget mere end at gennemføre klasseundervisning er Dales kompetenceniveauer et glimrende eksempel på (Dale 1998). Kompetenceniveauerne de forskellige planer, på hvilke en lærer bruger sin professionalitet i sit arbejdsliv.

Dales kompetenceniveauer:

- Skal kunne gennemføre undervisning, der tilbyder eleverne subjektiv tilknytning til undervisningsindholdet og -aktiviteterne ud fra elevernes egen erkendelse af gyldighed.
- Kan konstruere undervisningsprogrammer, formulere mål og planer og evaluere elevernes udbytte.
- Evne til at konstruere teori og til at deltage i kommunikation om grundlagsproblemerne i pædagogikken og i forskningspraksis med henblik på at kvalificere kompetencerne i niveau et og to.³³

Det er i forbindelse med denne undersøgelse interessant, at disse inden for lærerkredse og i læreruddannelser forholdsvis udbredte kompetenceniveauer ikke indeholder noget om lærerens evner til at tilrettelægge undervisning, der danner eleverne. I denne model er det ikke en væsentlig lærerkompetence at være dannet eller at kunne danne eleverne. Man kan argumentere for, at punkt 1 med sit fokus på subjektiv tilknytning til undervisningsindholdet og egen erkendelse af gyldighed er med til at skabe en form for reflektiv dannelse hos eleverne. Dette kan illustreres med et citat, hvor Astrid beskriver, hvordan hun ser den rolle, hun har som lærer:

Astrid: *Her er jeg i underholdningsbranchen, det er mig, der sætter i gang, og det er mig, der har styr på, hvad vi skal nå, og så skal jeg bare sætte det i gang. Men jeg kan godt li' den underholdningsbranche, for det er jo det, der inspirerer mig: Hvordan får jeg gjort det så spændende interessant og godt som overhovedet muligt, så jeg også ved, de kan det om en måned eller om et halvt år. Hvordan er det, at jeg får dem til at huske det.*

For Astrid er det vigtigste elevernes egen erkendelse af gyldighed og deres subjektive tilknytning til undervisningsindholdet; det skal være spændende og interessant.

Betydningsfulde dannelsesoplevelser

I enhver livshistorie fremtræder begivenheder, som man kan kalde betydningsfulde dannelsesoplevelser. Det er oplevelser, der synes at have været styrende for livsforløbet, og som har betydet en ændring eller forstærkning af identiteten (begrebet er inspireret af 'significant learning experience' fra Antikainen, 1998). Betydningsfulde dannelsesoplevelser er defineret ved, at de forandrer noget for den enkelte. Muligvis er forandringen og den betydningsfulde dannelsesoplevelse udelukkende koblet sammen retrospektivt, det vil sige, at man ikke umiddelbart identificerer oplevelsen som en betydningsfuld dannelsesoplevelse i selve øjeblikket.

I det følgende eksempel fortæller Lene, at hun som helt ung pige var i huset hos en lærerfamilie på Grønland og her havde sine første erfaringer som underviser, da hun af og til vikarierede i den nærliggende skole. *Det var nok der, at jeg opdagede, at det var lærer, jeg gerne ville være, og at jeg var god til det*, siger Lene, da hun i den kronologiske fortælling om vejen til læreridentiteten er nået til det tidspunkt. Hun blev ikke uddannet lærer umiddelbart efter denne oplevelse, så man kan ikke sige, at oplevelsen var den direkte vej til seminarieret, og hun koblede altså ikke erfaringen direkte sammen med et professionsvalg, men i genfortællingen kobles de to ting sammen. På denne måde bliver grønlandserfaringen retrospektivt en betydningsfuld dannelsesoplevelse.

Livshistorier er, i sagens natur, altid retrospektive, og de oplevelser og erfaringer, der er med i en livshistorie, er altid værdiladede. I selve udvælgelsen af elementer i livshistorien ligger en værdiladning. Når nogen siger 'Fortæl mig om dit liv, og hvorfor du er blevet lærer', ligger der en sortering, allerede i hvilke elementer der kommer med i fortællingen. Alle mennesker har bogstaveligt talt oplevet tusind ting i deres liv, men nogle træder af forskellige årsager frem og bliver til begivenheder og i dette tilfælde til betydningsfulde dannelsesoplevelser.

Dannelsesoplevelserne kan enten være enkeltstående og klart definerede, ofte konkret tidsbestemte aha-oplevelser eller de kan være mere kumulative og bygge på længere tids opsamlede erfaringer. Et eksempel på den kumulative dannelsesoplevelse kommer fra Hans-Henrik, der er uddannet som lærer som 50-årig. Hans-Henrik har gennem sit liv beskæftiget sig med undervisning på frivilligt plan i græsrodsorganisationer og har oplevet, at være god til at undervise. Da han af forskellige årsager stod ved et punkt i sit liv, hvor han skulle tage nogle valg om forandring af profession brugte han sine opsamlede undervisningserfaringer og bruger i interviewet dem som en af forklaringerne på, hvorfor han valgte at blive lærer forholdsvis sent. Som eksempel på det modsatte, altså en enkeltstående betydningsfuld dannelsesoplevelse, kan nævnes John, hvis dannelses-

uddannelsesmæssige baggrund ligger i den meget anderledes engelske kostskoletradition. For John var det en aha-oplevelse at møde den danske højskoletradition. Her mødte han lærere, som var helt anderledes og som tog ham alvorligt som menneske. På højskolen kunne John identificere sig med lærerrollen og finde forbilleder:

John: *I det korte øjeblik på højskolen gik det op for mig, at det kunne være interessant at være lærer. Hvis det at være lærer, det også kan være at være sig selv og at snakke og etablere forbindelser med mennesker.*

Her er højskolerne i øvrigt en undtagelse, idet betydningsfulde dannelsesoplevelser sjældent finder sted på en uddannelsesinstitution. Et eksempel på dette er, at det kan være en betydningsfuld dannelsesoplevelse at have lært at læse, før man kommer i skole, mens det ikke er det, hvis man lærer at læse i skolen (Antikainen 1998). Således heller ikke i dette eksempel, hvor Astrid fortæller om, at hun underviser i utrolig mange fag, også flere end dem, hun er uddannet til at undervise i.

Astrid: *Jeg kan jo også undervise i alle de fag, fordi jeg har en god ballast. Jeg ved ski' ikke hvor meget biologi, jeg lærte på lærerskolen, men jeg har lært en masse af min far gennem hele min opvækst. Det er nok mere det, jeg bruger i virkeligheden. Så har jeg fået noget didaktik og noget pædagogik på lærerskolen, men selve fagligheden det har jeg ikke lært på lærerskolen.*

En forklaring på dette kan være at 'skolen' er så institutionaliseret og rammesat, at subjektive dannelsesoplevelser ikke kan finde sted her. I denne undersøgelse nævner ingen af informanterne læreruddannelsen som betydningsfuld i fortællingen om deres lærerrolle, men de relaterer alle deres nuværende praksis til oplevelser i egen grundskole eller til andre oplevelser som elev (på højskoler f.eks.). Derudover bruger de deres personlige livsforløb og elementer som opdragelse, familierelationer og oplevelser uden for skolen i fortællingen om egen dannelse. Et eksempel på dette er Lene, der siger:

Lene: *Så skal vi jo helt tilbage til min barndom og hvorfor jeg måske er blevet lærer. Jeg er jo fra sådan en grundtvigsk familie. Ikke noget man sådan satte ord på, men vi var medlem af frimenigheden og mine bedsteforældre har været det. Mine forældre var foreningsmennesker og min far var medlem af menighedsrådet og alt sådan noget. Så det er igennem mine forældre og jeg er blevet taget med til gymnastik, foredrag og sang gennem hele min barndom.*

Gode forbilleder og dårlige erfaringer

For to af lærerne i undersøgelsen har deres egne dårlige erfaringer fra skolen, betydet meget for valget af lærergerningen og for den måde, de udøver den på. Disse to læreres erfaringer tjener her som et greb, der kan give et indblik i lærervirkeligheden og som et afsæt til at se på spejling af dårlige erfaringer som en del af dannelsen. Betydningsfulde dannelsesoplevelser behøver ikke at være positive for at være betydningsfulde eller forandrende for livsforløbet.

Astrid har gået på en stor folkeskole og har meget dårlige erfaringer fra sin skolegang. For hende er de negative erfaringer en af de betydningsfulde kumulative dannelsesoplevelser, der har formet hendes livsforløb og professionsvalg, og hun bruger de dårlige erfaringer i sin lærergerning i dag. Hun spejler sig i de dårlige lærere, hun selv syntes, hun havde, og bruger dem som modbillede i sin praksis: Sådan en lærer vil jeg i hvert fald ikke være.

Astrid: *Jeg er jo sådan en af dem, der tænkte: aldrig lærer, for det var da et helvede at gå i skole. Jeg skal aldrig ind på en skole igen, nej fjø! Men det er sjovt nok alligevel dér, man ender, fordi man så alligevel finder ud af, at det også kunne være anderledes.*

For Astrid bliver hendes egne lærere og de oplevelser, hun havde med at gå i skole, bl.a. af at blive overset og overladt for meget til sig selv, til en primær drivkraft i den måde, hun definerer lærerrollen på, fordi det skal være anderledes for hendes elever at gå i skole. Dette betyder også, at hun italesætter vigtigheden af i hendes tilfælde at udvide lærerrollen til at inkludere blikket for de sociale aspekter i klassen, fordi en lærer ikke skal være én, der er ligeglad. For Astrid er det vigtigste ved dannelsesaspektet ved undervisningen, at eleverne bliver socialt ansvarlige og bevidste mennesker. Hun befinder sig altså i sin undervisning i den ende af dannelsesspektret, hvor dannelse først og fremmest er en social norm.

John var, efter eget udsagn, ikke nogen god engelsk kostskoleelev. Han stillede alt for mange spørgsmål og kunne ikke se meningen med at lære en masse ligegyldig udenadslære og normer for korrekt opførsel – som at stå bag ved stolen, når læreren kommer, og have gode manerer.

John: *Jeg stillede mange spørgsmål undervejs i skolen, og de syntes, at jeg var meget irriterende. Jeg blev betragtet som en grænsesøgende elev, der blev irettesat. Jeg var omringet af præster, og Gud var over det hele, og vi talte latin. Men jeg stillede bare spørgsmål.*

I bakspejlet kan han se, at de af hans kammerater, som forstod spillereglerne, havde det fint i det system, men selv fandt han sig aldrig til rette. For John åbnede mødet med den danske højskole et helt nyt lærings- og erkendelsesrum, som slet ikke fandtes i hans egen skolegangs faste rammer. Derfor bruger John sine erfaringer fra dette til at holde fokus på at åbne verden for sine elever i stedet for at lukke den, som han oplevede, at den blev for ham. Spejlingen af de dårlige erfaringer er ofte helt konkret, som i dette tilfælde, hvor John direkte refererer til sine egne oplevelser, når han skal beskrive sit lærerarbejde:

John: *Samtidig kan jeg se, at det, jeg oplevede som barn, ikke var helt forgæves, for når jeg kigger på en klasse, og jeg kan se, at der er en, som ikke er helt med, så ved jeg, hvordan jeg havde det dengang, og hvad jeg havde brug for. Jeg havde brug for lidt mere lærerkontakt. Jeg ved, at jeg kan give dem nogle ting, som jeg ved, at de har brug for, og som jeg ikke fik.*

Dårlige erfaringer ses i øvrigt ofte i et ressourceperspektiv, når de retrospektivt tages med i en livshistorie ud fra devisen: Hvis det ikke slår dig ihjel, gør det dig stærkere (Antikainen, 1998). Både John og Astrid er da også overbeviste om, at deres dårlige oplevelser gør dem til bedre lærere.

På trods af de dårlige erfaringer med lærere i deres egne uddannelsesforløb har såvel John og Astrid som Lene og Hans-Henrik gode forbilleder og betydningsfulde dannelsesoplevelser, der har været positivt dannende i forhold til deres vej til lærergerningen. Astrid har, som John, Lene og Hans-Henrik, været på højskole og her mødt lærere, som var anderledes. For alle har mødet med højskolen på en eller anden måde været en betydningsfuld dannelsesoplevelse.

De gode forbilleder spejles dog også her i Astrids dårlige erfaringer:

Astrid: *Det var første gang, jeg mødte nogle lærere, som var ligeværdige. Jeg har det jo også sådan, at jeg er ikke over mine elever. Vi er på lige fod. Det var første gang, jeg så, at lærere ikke behøver at være sådan nogle, der er ligeglade med én. Lærere kan faktisk godt interessere sig for en, selvom man er elev.*

På samme måde var mødet med den danske højskole skelsættende for John, der her mødte lærere, som underviste og forholdt sig til eleverne på en helt anderledes måde end den, han var vant til. Dette møde var helt afgørende for hans valg om at blive underviser selv. Hans-Henrik har også været på højskole og reflekterer over det, i forbindelse med at han gerne vil give nogle af sine livserfaringer videre til eleverne:

Hans Henrik: Det var første gang, jeg mødte nogle lærere, som var ligeværdige. Jeg har det jo også sådan, at jeg er ikke over mine elever. Vi er på lige fod. Det var første gang, jeg så, at lærere ikke behøver at være sådan nogle, der er ligeglade med én. Lærere kan faktisk godt interessere sig for en, selvom man er elev.

På samme måde var mødet med den danske højskole skelsættende for John, der her mødte lærere, som underviste og forholdt sig til eleverne på en helt anderledes måde end den, han var vant til. Dette møde var helt afgørende for hans valg om at blive underviser selv. Hans-Henrik har også været på højskole og reflekterer over det, i forbindelse med at han gerne vil give nogle af sine livserfaringer videre til eleverne:

John: Det levede liv er der, hvor man kan lære noget af andre. Også fordi at jeg selv synes, at jeg har lært meget af dem, der var ældre end mig selv, da jeg var ung. Og det, at undervisningen kunne handle om virkeligheden og om virkelige mennesker, det syntes jeg, var vildt.

At danne til livet, ikke skolen

Alle fire lærere i denne undersøgelse ser det at danne eleverne som en væsentlig del af lærergemin- gen – måske noget af det vigtigste ved at være lærer. Med en omskrivning af den kendte talemåde 'Vi lærer for livet, ikke for skolen' (som egentlig er en optimistisk fordrejning af den romerske filosof Senecas bemærkning *Non vitae, sed scholae discimus* – 'vi lærer ikke for livet, men for skolen') kan man sige, at eleverne skal dannes til livet, ikke til skolen – eller med en kendt Grundtvig-parafrasering: skolen for livet. Det vigtigste for lærerne er at danne eleverne som mennesker, der kan stå på egne ben i livet og deltage i samfundet, illustreret med dette citat fra Hans-Henrik, men alle 4 lærere er rørende enige om, at det er sådan, det er:

Hans-Henrik: Jeg har levet meget, og jeg ved meget om livet, men ikke fra skoleverdenen, og jeg synes, at det er det, børnene skal klædes på til – til det virkelige liv. Det er det virkelige liv, det handler om. Det handler om, hvordan man mestrer at leve sit eget liv.

Man kan sige, at det helt overordnede dannelsesprojekt for lærerne er at skabe reflekterende individer, som er i stand til at være fornuftige og frie individer i et fornuftigt og frit samfund, for at parafrasere Theodor Adorno, som er citeret tidligere.

I interviewene til denne undersøgelse er lærerne blevet spurgt, hvad det vigtigste ved deres lærergerning er. Hvad er det egentlig, de gerne vil lære de børn, de har i skolen? Der er ingen, der svarer, at de skal være gode til dansk og matematik. Det ligger underforstået og kommer som en sidebemærkning af og til, at de selvfølgelig skal kunne læse og regne, men det er ikke det, der driver lysten til at undervise. Lysten kommer af at kunne give nogle værdier og kompetencer videre, som børnene kan bruge på deres vej fra umiddelbare børn til reflekterende voksne. For Astrid handler dannelsen meget om sociale normer og evnen til at samarbejde:

Astrid: Hvis jeg sendte en elev ud af skolen, som ikke kunne samarbejde eller havde de der kompetencer, så ville jeg godt nok være en dårlig lærer, og så skulle jeg nok stoppe som lærer.

Interviewer: Og hvad er en dårlig lærer?

Astrid: Det er en af dem, der ikke kan give dem den der dannelse og alle de ting, der er vigtigere end at være god til dansk. Hvis jeg ikke kan give dem det, så har de ikke en chance i det her liv, og så har jeg været en dårlig lærer.

På samme måde er det for Lene, der efter i en del år at have været højskolelærer fik job på en fri-skole og blev klasselærer for en 1.-klasse:

Lene: Det var et meget stort spring, og det var et meget stort chok for mig. Fordi som højskolelærer, der er 75 % af undervisningen faglig, og 25 % er socialpædagogiske arbejde, og da jeg så kom i børneskolen, var det fuldstændig omvendt. Det faglige fylder så lidt i forhold til det socialpædagogiske arbejde og forældresamarbejdet.

For Hans-Henrik, der ikke selv har børn, er lærergerningen en måde at give noget videre til de næste generationer på. Han vil gerne bruge de erfaringer, han har fået i sit liv, til noget konstruktivt og føler, at han i lærerrollen har fundet et rum til det. Så for ham er de faglige færdigheder bestemt heller ikke det primære, og som Astrid siger han: ”Jeg tror ikke, at man kan være lærer, medmindre man har noget, man vil med det.”

Han ser det som en meget vigtig lærerkompetence at kunne sætte sig selv op som spejl for eleverne og bruge sin egen personlige historie i undervisningen. Hans-Henrik er uddannet som lærer som 50-årig og har lavet mange forskelligartede ting inden da. Han har bl.a. undervist i seksualundervisning i Guatemala og været meget aktiv i en ngo. Han lægger vægt på at være personlig og ikke privat og på at bruge sig selv i undervisningen, uden at det bliver befamlende. Han bruger sig selv konkret, som her, hvor han fortæller om det at være til stede i andre historiske kontekster end børnene:

Hans-Henrik: Det hjælper meget, at man kan sige ’Jamen det var, fordi jeg var der’, når ungerne spørger. Det der med at have været sandhedsvidne til både historien og til den teknologiske udvikling. I torsdags snakkede vi om Berlinmuren, og de spurgte ’Jamen hvor ved du det fra?’, og jeg kunne sige: ’Jeg stod selv og hakkede i Berlinmuren i 1989’. Der er jo en grund til, at jeg ved mere om det end om Christian 4., og det er det samme for børnene. Det er noget, der skete, før de blev født.

Men han bruger også sig selv og sin egen historie, når han skal forklare, hvorfor han i det hele taget valgte at omskole sig til lærer som 50-årig. Han vil noget med det.

Hans-Henrik: Min tanke var præcis, at nu var jeg nået dertil i livet, at nu var det min tur til at give videre til næste generation. Så det handlede om at præge og påvirke og give viden og erfaring videre til andre, som så må æde det eller lade være. Nu synes jeg, at jeg er så solidt funderet, så jeg har noget at give af.

Det kan være utrolig svært, for ikke at sige umuligt, at planlægge, hvornår og hvordan eleverne skal dannes. Selve det pædagogiske øjeblik – der hvor læringen sker – er generelt ikke forudsigeligt. Der er ikke noget, der kan planlægges og kontrolleres. Det er en begivenhed, der sker i det enkelte subjekt eller mellem to subjekter og således også med dannelsen. Muligvis er det derfor, at lærerne i disse tilfælde griber tilbage til deres egne dannelsesoplevelser eller betydningsfulde dannelsesoplevelser, som når Astrid siger, at hun bruger fortællingen meget i sin undervisning, for det er noget af det, hun selv husker bedst fra sin egen skolegang. Hun ved, at det virker, for hun har selv oplevet, at det havde betydning i hendes liv.

Dannelse som begreb spiller en stor rolle i hverdagen på de frie grundskoler, uanset skoletype, både i skolernes overordnede fremstilling af værdigrundlag og i lærernes planlægning af undervisningen. Selvom begrebet er svært at definere og umuligt at blive enige om, er det centralt på alle niveauer. Lærernes egne dannelsesoplevelser, både positive og negative, spiller ind, når de skal vurdere kvaliteten af undervisningen – gik det godt eller mindre godt? De spejler den gode undervisning i egne dannelsesoplevelser og ser det som det helt overordnede formål med deres lærergerning at danne eleverne. På samme måde spejler lærerne undervisningen i dårlige dannelsesoplevelser, når de beskriver, hvordan de ikke vil være som lærere.

Afrunding: uddannelse og dannelse på frie grundskoler

Denne rapport har forsøgsvis givet et indblik i de ansatte på de frie grundskoler, inkl. efterskolerne. Kortlægningen er baseret på medlemsdatabasen i Frie Skolers Lærerforening og dækker 64,2 % af samtlige pædagogisk ansatte på frie grundskoler og efterskoler. Den har beskæftiget sig med, hvilken uddannelse de har, hvad deres indkomst er, og deres alder, køn og etniske herkomst. Det er, så vidt vides, første gang, at en sådan samlet fremstilling er lavet.

Kønsfordelingen på de frie grundskoler er lige så skæv som på resten af grundskoleområdet. 39 % af lederne i de frie grundskoler og efterskoler er kvinder, og 61 % er mænd, mens det for lærerne er næsten direkte omvendt, idet 64 % er kvinder, og 35 % er mænd (1 % er uoplyst), og kønsfordelingen for børnehaveklasseledere er endnu skævere, idet kun 25 % er mænd og 75 % kvinder.

Både lærere og ledere i frie grundskoler er ifølge denne kortlægning gennemsnitligt yngre end gennemsnittet for alle lærere på landsplan (både folkeskoler og frie grundskoler), og i forhold til indkomst viser der sig en forholdsvis stor forskel mellem de enkelte skoleforeninger, og det kan eventuelt være interessant for disse at se sammenligningerne i bilagstabellerne.

Mest bemærkelsesværdigt er det måske, at kun 76 % af alle ansatte (ledere, lærere og børnehaveklasseledere) har en mellemlang videregående uddannelse som deres højeste fuldførte uddannelse. En af de frie grundskolers friheder i forhold til folkeskolen er netop friheden fra professionskravet, altså at man ikke behøver at have en læreruddannelse for at blive ansat som lærer på en fri grundskole. Det er der mindst 24 % af de ansatte, som ikke har. En sådan oplysning kan være med til at sætte fokus på, hvilke kvalifikationer en lærer har og skal have.

Svagheden ved en statistisk undersøgelse som denne er, at den ikke kan give et billede af, hvilke andre kvalifikationer end uddannelse de ansatte bringer med sig ind på skolerne. Derfor indeholder rapporten også en kvalitativ undersøgelse af, hvordan lærerne ser deres egen rolle som undervisere, hvordan de beskriver deres dannelsesbaggrund, og hvordan den aktualiseres i praksis. Dette er med til at give et mere helt billede af lærerne på de frie grundskoler. For lærerne er deres egen dannelse et utrolig vigtigt element i den undervisning, de tilrettelægger, og den viden og de kompetencer, som de gerne vil give videre til deres elever. Det er egne dannelsesoplevelser, de henviser til, når de f.eks. reflekterer over fortællingens placering i undervisningen. De husker selv viden formidlet i fortælling bedre end anden viden og i stedet for f.eks. at henviser til, at de under deres uddannelse har lært, at fortællingen kan være bedre til at formidle viden end andre formidlingsformer, trækker de på egne erfaringer. Forbavsende lidt af den dannelse, lærerne reflektivt bruger i undervisningen, henføres til den formelle lærerfaglige uddannelse, alle informanterne i undersøgelsen har.

Denne rapport har gjort os klogere på, hvem undervisere og ledere på de frie grundskoler og efterskoler er, og den kan være med til at tegne billedet af den frie skoleverden og dermed danne grundlag for udvikling og beslutninger i fremtiden. Billedet, der er tegnet af de ansatte, viser en mangfoldighed, som er større end på folkeskoleområdet, bl.a. med en del lærere og børnehaveklasseledere med en erhvervsuddannelse i bagagen. Dette kan måske være en styrke for de frie grundskoler og efterskolerne? Desuden viser det, at uddannelse ikke er alt, der tages med ind på skolerne og i klasselokalerne, men at lærernes egen danneshistorie spiller en stor rolle for tilrettelæggelsen af undervisningen.

Bilagstabeller

Bilagstabel 1. Lederne på frie grundskoler og efterskolars køn pr. 1. januar 2012, fordelt i skoleforeninger.....	60
Bilagstabel 2. Alder på lederne på frie grundskoler og efterskoler pr. 1. januar 2012, fordelt i skoleforeninger.....	60
Bilagstabel 3. Herkomst for lederne på frie grundskoler og efterskoler pr. 1. januar 2012, fordelt i skoleforeninger.....	61
Bilagstabel 4. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler	61
Bilagstabel 5. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent.....	62
Bilagstabel 6. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – antal.....	62
Bilagstabel 7. Percentiler i bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger.....	63
Bilagstabel 8. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i personindkomst i alt	63
Bilagstabel 9. Percentiler i bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i ansættelsestype	64
Bilagstabel 10. Personindkomst i alt for lederne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – antal.....	64
Bilagstabel 11. Personindkomst i alt for lederne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent.....	65
Bilagstabel 12. Bruttonpersonindkomst for lederne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger.....	65
Bilagstabel 13. Percentiler i bruttonpersonindkomst fordelt i skoleforeninger – ledere i frie grundskoler og efterskoler	66
Bilagstabel 14. Personindkomst i alt for lærerne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – antal.....	66
Bilagstabel 15. Personindkomst i alt for lærerne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent.....	67
Bilagstabel 16. Bruttonpersonindkomst for lærerne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger.....	67
Bilagstabel 17. Percentiler i bruttonpersonindkomst fordelt i skoleforeninger – lærere på frie grundskoler og efterskoler	68
Bilagstabel 18. Personindkomst i alt for børnehaveklasselederne på frie grundskoler fordelt i skoleforeninger – antal	68
Bilagstabel 19. Personindkomst i alt for børnehaveklasselederne på frie grundskoler fordelt i skoleforeninger – procent	69
Bilagstabel 20. Percentiler i bruttonpersonindkomst fordelt i skoleforeninger – børnehaveklasseledere i frie grundskoler.....	69
Bilagstabel 21. Bruttonpersonindkomst for børnehaveklasselederne på frie grundskoler fordelt på skoleforeninger	70

Bilagstabel 22. Personindkomst i alt for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent.....	70
Bilagstabel 23. Personindkomst i alt for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – antal.....	71
Bilagstabel 24. Percentiler i bruttopersonindkomst fordelt i skoleforeninger alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler	71
Bilagstabel 25. Lærerne på frie grundskoler og efterskoler køn fordelt i skoleforeninger.....	72
Bilagstabel 26. Lærerne på frie grundskoler og efterskoler alder fordelt i skoleforeninger.....	72
Bilagstabel 27. Lærerne på frie grundskoler og efterskoler herkomst fordelt i skoleforeninger	73
Bilagstabel 28. Børnehaveklasseledere på frie grundskoler køn fordelt i skoleforeninger.....	73
Bilagstabel 29. Børnehaveklasseledere på frie grundskoler alder fordelt i skoleforeninger.....	73
Bilagstabel 30. Børnehaveklasseledere på frie grundskoler herkomst fordelt i skoleforeninger	74
Bilagstabel 31. Alle fuldførte uddannelser for ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper	74
Bilagstabel 32. Alle fuldførte uddannelser for ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – antal	75
Bilagstabel 33. Alle fuldførte uddannelser for ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – procent.....	76
Bilagstabel 34. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler senest fuldførte uddannelse fordelt i stillingstyper	77
Bilagstabel 35. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler senest fuldførte uddannelse, fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – antal.....	78
Bilagstabel 36. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler senest fuldførte uddannelse, fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – procent.....	79
Bilagstabel 37. Igangværende uddannelser for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler	80
Bilagstabel 38. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler højste fuldførte uddannelse fordelt i stillingstyper.....	80
Bilagstabel 39. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler højste fuldførte uddannelse, fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – antal.....	81
Bilagstabel 40. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler højste fuldførte uddannelse, fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – procent	82
Bilagstabel 41. Bruttopersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper.....	83
Bilagstabel 42. Kønsfordeling personale på Efterskoler, Folkeskoler, Friskoler og private grundskoler, 2011/2012.....	84

Bilagsfigur

Bilagsfigur 1.1. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler, fordelt i skoleforeninger	85
Bilagsfigur 1.2. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i personindkomst i alt.....	85
Bilagsfigur 1.3. Personindkomst i alt for lederne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger.....	86
Bilagsfigur 1.4. Personindkomst i alt for lærere på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger.....	86
Bilagsfigur 1.5. Personindkomst i alt for børnehaveklasseledere på frie grundskoler fordelt i skoleforeninger	87
Bilagsfigur 1.6. Personindkomst i alt for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger.....	87
Bilagsfigur 1.7. Personindkomst i alt for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper – procent.....	88

Bilagstabel 1 - 41

**Bilagstabel 1. Lederne på frie grundskoler og efterskoleers køn
pr. 1. januar 2012, fordelt i skoleforeninger**

		Kvinde	Mand	Køn ukendt	I alt
Danmarks Privatskoleforening	Antal	93	142	0	235
	Procent	40 %	60 %	0 %	100 %
Dansk Friskoleforening	Antal	110	102	0	212
	Procent	52 %	48 %	0 %	100 %
Deutscher Schul- und Sprachverein	Antal	9	7	0	16
	Procent	56 %	44 %	0 %	100 %
Efterskoleforeningen	Antal	74	225	0	299
	Procent	25 %	75 %	0 %	100 %
Foreningen af Kristne Friskoler	Antal	9	16	0	25
	Procent	36 %	64 %	0 %	100 %
Lilleskoleforeningen	Antal	37	37	0	74
	Procent	50 %	50 %	0 %	100 %
Alle ledere	Antal	332	529	0	861
	Procent	39 %	61 %	0 %	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

**Bilagstabel 1. Lederne på frie grundskoler og efterskoleers køn
pr. 1. januar 2012, fordelt i skoleforeninger**

		18-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-65 år	66+ år	I alt
Danmarks Privatskoleforening	Antal	0	0	66	91	75	0	235
	Procent	0 %	1 %	28 %	39 %	32 %	0 %	100 %
Dansk Friskoleforening	Antal	0	6	66	74	66	0	213
	Procent	0 %	3 %	31 %	35 %	31 %	0 %	100 %
Deutscher Schul- und Sprachverein	Antal	0	0	0	9	5	0	16
	Procent	0 %	0 %	0 %	56 %	31 %	0 %	100 %
Efterskoleforeningen	Antal	0	21	94	109	75	0	299
	Procent	0 %	7 %	31 %	36 %	26 %	0 %	100 %
Foreningen af Kristne Friskoler	Antal	0	0	7	9	8	0	25
	Procent	0 %	4 %	28 %	36 %	32 %	0 %	100 %
Lilleskoleforeningen	Antal	0	0	24	24	24	0	74
	Procent	0 %	3 %	32 %	32 %	32 %	0 %	100 %
Alle ledere	Antal	0	33	258	316	253	0	862
	Procent	0 %	4 %	30 %	37 %	29 %	0 %	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

**Bilagstabel 3. Lederne på frie grundskoler og efterskolerens køn
pr. 1. januar 2012, fordelt i skoleforeninger**

		Dansk	Indvandrere	Efterkommer	I alt
Danmarks Privatskoleforening	Antal	226	9	0	235
	Procent	69 %	4 %	0 %	100 %
Dansk Friskoleforening	Antal	203	9	0	213
	Procent	95 %	4 %	0 %	100 %
Deutscher Schul- und Sprachverein	Antal	8	8	0	16
	Procent	50 %	50 %	0 %	100 %
Efterskoleforeningen	Antal	294	5	0	299
	Procent	98 %	2 %	0 %	100 %
Foreningen af Kristne Friskoler	Antal	25	0	0	25
	Procent	100 %	0 %	0 %	100 %
Lilleskoleforeningen	Antal	70	4	0	74
	Procent	95 %	5 %	0 %	100 %
Alle ledere	Antal	826	35	0	862
	Procent	96 %	4 %	0 %	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

**Bilagstabel 4. Bruttopersonindkomst for alle ansatte
på frie grundskoler og efterskoler**

	Leder		Lærer		Børnehave- klasseledere		Alle	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ukendt	0	0 %	5	0 %	0	0 %	6	0 %
0-100.000 kr.	0	0 %	73	1 %	5	3 %	80	1 %
100.000-199.999 kr.	0	0 %	356	5 %	7	4 %	365	4 %
200.000-299.999 kr.	12	1 %	676	9 %	51	31 %	739	8 %
300.000-399.999 kr.	73	8 %	4.225	55 %	89	53 %	4.387	50 %
400.000-499.999 kr.	449	52 %	2.195	28 %	12	7 %	2.656	30 %
500.000-599.999 kr.	240	28 %	152	2 %	0	1 %	394	4 %
600.000-699.999 kr.	61	7 %	42	1 %	0	1 %	104	1 %
700.000-799.999 kr.	14	2 %	14	0 %	0	0 %	28	0 %
800.000-899.999 kr.	5	1 %	0	0 %	0	0 %	7	0 %
900.000-999.999 kr.	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0	0 %	5	0 %	0	0 %	7	0 %
I alt	862	100 %	7.746	100 %	167	100 %	8.775	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 5. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob ³⁴	Alle
Ukendt	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0-100.000 kr.	1 %	1 %	2 %	1 %	1 %	1 %	4 %	1 %
100.000-199.999 kr.	3 %	6 %	6 %	4 %	6 %	3 %	0 %	4 %
200.000-299.999 kr.	6 %	12 %	11 %	7 %	18 %	10 %	7 %	8 %
300.000-399.999 kr.	46 %	54 %	51 %	51 %	43 %	56 %	50 %	50 %
400.000-499.999 kr.	35 %	23 %	23 %	31 %	27 %	24 %	32 %	30 %
500.000-599.999 kr.	5 %	3 %	5 %	5 %	5 %	4 %	7 %	4 %
600.000-699.999 kr.	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %
700.000-799.999 kr.	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
800.000-899.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
900.000-999.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	3.140	1.791	108	2.849	191	668	28	8.775

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 6. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – antal

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob ³⁵	Alle
Ukendt	4	0	0	0	0	0	0	6
0-100.000 kr.	20	21	0	30	0	5	0	80
100.000-199.999 kr.	99	100	6	125	12	23	0	365
200.000-299.999 kr.	203	214	12	206	34	67	0	739
300.000-399.999 kr.	1447	973	55	1443	83	372	14	4387
400.000-499.999 kr.	1108	417	25	883	51	163	9	2656
500.000-599.999 kr.	166	47	5	136	9	29	0	394
600.000-699.999 kr.	68	12	0	17	0	5	0	103
700.000-799.999 kr.	17	5	1	0	0	0	0	28
800.000-899.999 kr.	0	0	0	0	0	0	0	7
900.000-999.999 kr.	0	0	0	0	0	0	0	0
1.000.000 kr. eller derover	0	0	0	0	0	0	0	7
I alt	3.140	1.791	108	2.849	191	668	28	8.775

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 7. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob ³⁶	Alle
10-%-grænse	295.587	227.336	225.833	263.203	219.117	258.507	295.00	258.497
25-%-grænse	331.876	311.613	312.727	324.341	301.205	319.422	330.357	322.988
Median	386.039	357.605	360.908	373.665	358.433	364.247	378.571	372.953
75-%-grænse	452.504	408.393	420.00	437.570	425.490	420.705	441.666	487.857
90-%-grænse	494.945	472.781	483.599	485.933	481.372	482.085	486.666	487.375
Gennemsnit	391.230	355.695	361.214	374.613	355.759	369.161	378.571	375.715

N = 8.775

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012, pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 8. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i personindkomst i alt

	Leder		Lærer		Børnehaveklasseledere		Alle	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ukendt	0	0 %	5	0 %	0	0 %	6	0 %
0-100.000 kr.	0	0 %	66	1 %	0	2 %	70	1 %
100.000-199.999 kr.	0	0 %	327	4 %	7	4 %	337	4 %
200.000-299.999 kr.	12	1 %	535	7 %	44	26 %	591	7 %
300.000-399.999 kr.	58	7 %	3.827	49 %	93	56 %	3.978	45 %
400.000-499.999 kr.	442	51 %	2.117	35 %	17	10 %	3.176	36 %
500.000-599.999 kr.	257	30 %	195	3 %	0	1 %	454	5 %
600.000-699.999 kr.	64	7 %	50	1 %	0	1 %	115	1 %
700.000-799.999 kr.	14	1 %	0	0 %	0	0 %	30	0 %
800.000-899.999 kr.	5	1 %	0	0 %	0	0 %	7	0 %
900.000-999.999 kr.	0	0 %	0	0 %	0	0 %	4	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0	0 %	5	0 %	0	0 %	7	0 %
I alt	862	100 %	7746	100 %	167	100 %	8.775	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 9. Percentiler³⁷ i bruttopersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i ansættelsestype

	Ledere	Lærere	Børnehaveklasse-ledere
10-%-grænse	402.828	271.308	216.136
25-%-grænse	432.013	326.326	272.727
Median	480.655	376.887	331.720
75-%-grænse	550.389	438.664	376.343
90-%-grænse	602.344	481.394	417.059
Gennemsnit	493.786	375.668	324.251

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr. 1. januar 2012. N = 8.775

Bilagstabel 10. Personindkomst i alt for lederne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – antal

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen
Ukendt	0	0	0	0	0	0
0-100.000 kr.	0	0	0	0	0	0
100.000-199.999 kr.	0	0	0	0	0	0
200.000-299.999 kr.	0	9	0	0	0	0
300.000-399.999 kr.	5	26	0	21	0	5
400.000-499.999 kr.	91	130	10	153	17	41
500.000-599.999 kr.	81	37	4	106	7	22
600.000-699.999 kr.	44	7	0	10	0	0
700.000-799.999 kr.	9	0	0	3	0	0
800.000-899.999 kr.	0	0	0	0	0	0
900.000-999.999 kr.	0	0	0	0	0	0
1.000.000 kr. eller derover	0	0	0	0	0	0
I alt	235	213	16	299	25	74

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. N = 862

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 11. Personindkomst i alt for lederne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle
Ukendt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0-100.000 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
100.000-199.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %
200.000-299.999 kr.	0 %	4 %	0 %	0 %	0 %	3 %	1 %
300.000-399.999 kr.	2 %	12 %	6 %	7 %	0 %	7 %	7 %
400.000-499.999 kr.	39 %	61 %	63 %	51 %	68 %	55 %	51 %
500.000-599.999 kr.	34 %	17 %	25 %	35 %	28 %	30 %	30 %
600.000-699.999 kr.	19 %	3 %	0 %	3 %	4 %	3 %	7 %
700.000-799.999 kr.	4 %	1 %	6 %	1 %	0 %	0 %	2 %
800.000-899.999 kr.	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
900.000-999.999 kr.	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %
1.000.000 kr. eller derover	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	235	213	16	299	25	74	862

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 12. Bruttonpersonindkomst for lederne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle
Ukendt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0-100.000 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
100.000-199.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %
200.000-299.999 kr.	0 %	4 %	0 %	0 %	0 %	3 %	1 %
300.000-399.999 kr.	4 %	16 %	6 %	7 %	4 %	7 %	8 %
400.000-499.999 kr.	39 %	60 %	63 %	54 %	68 %	55 %	52 %
500.000-599.999 kr.	33 %	15 %	25 %	33 %	24 %	30 %	28 %
600.000-699.999 kr.	18 %	3 %	0 %	3 %	4 %	3 %	7 %
700.000-799.999 kr.	4 %	0 %	6 %	1 %	0 %	0 %	2 %
800.000-899.999 kr.	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
900.000-999.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
1.000.000 kr. eller derover	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	235	213	16	299	25	74	862

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 13. Percentiler³⁸ i bruttopersonindkomst fordelt i skoleforeninger – ledere på frie grundskoler og efterskoler

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle
10-%-grænse	420.659	345.000	410.000	404.118	417.059	393.365	402.828
25-%-grænse	459.065	413.461	432.500	433.333	438.235	426.219	432.013
Median	525.926	454.230	469.999	482.025	473.529	470.731	480.655
75-%-grænse	597.839	494.999	518.750	544.339	521.428	528.409	550.389
90-%-grænse	675.454	568.378	574.999	586.509	572.856	578.181	602.344
Gennemsnit	540.170	456.572	487.500	489.799	486.000	474.324	493.786

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012. N = 862.

Bilagstabel 14. Personindkomst i alt for lærerne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – antal

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob ³⁹
Ukendt	0	0	0	0	0	0	0
0-100.000 kr.	16	15	0	26	0	5	0
100.000-199.999 kr.	89	84	5	123	10	16	0
200.000-299.999 kr.	141	153	11	169	16	44	0
300.000-399.999 kr.	1.242	821	49	1.298	88	318	11
400.000-499.999 kr.	1.206	397	19	872	44	166	13
500.000-599.999 kr.	107	24	0	48	0	9	0
600.000-699.999 kr.	30	8	0	8	0	0	0
700.000-799.999 kr.	9	4	0	0	0	0	0
800.000-899.999 kr.	0	0	0	0	0	0	0
900.000-999.999 kr.	0	0	0	0	0	0	0
1.000.000 kr. eller derover	0	0	0	0	0	0	0
I alt	2.846	1.507	90	2.550	162	563	28

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. N = 862.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 15. Personindkomst i alt for lærerne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob ⁴⁰	Alle
Ukendt	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0-100.000 kr.	1 %	1 %	2 %	1 %	1 %	1 %	4 %	1 %
100.000-199.999 kr.	3 %	6 %	6 %	5 %	6 %	3 %	0 %	4 %
200.000-299.999 kr.	5 %	10 %	12 %	7 %	10 %	8 %	4 %	7 %
300.000-399.999 kr.	44 %	54 %	54 %	51 %	54 %	56 %	39 %	49 %
400.000-499.999 kr.	42 %	26 %	21 %	34 %	27 %	29 %	46 %	35 %
500.000-599.999 kr.	4 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	7 %	3 %
600.000-699.999 kr.	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %
700.000-799.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
800.000-899.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
900.000-999.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	2.846	1.507	90	2.550	162	563	28	7.746

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 16. Bruttonpersonindkomst for lærerne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob ⁴¹	Alle
Ukendt	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0-100.000 kr.	1 %	1 %	2 %	1 %	1 %	1 %	4 %	1 %
100.000-199.999 kr.	3 %	7 %	7 %	5 %	7 %	3 %	0 %	5 %
200.000-299.999 kr.	6 %	12 %	13 %	8 %	19 %	10 %	7 %	9 %
300.000-399.999 kr.	49 %	60 %	59 %	56 %	50 %	63 %	50 %	55 %
400.000-499.999 kr.	36 %	19 %	16 %	28 %	21 %	21 %	32 %	28 %
500.000-599.999 kr.	3 %	1 %	1 %	1 %	2 %	1 %	7 %	2 %
600.000-699.999 kr.	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %
700.000-799.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
800.000-899.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
900.000-999.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	2.846	1.507	90	2.550	162	563	28	7.746

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

**Bilagstabel 17. Percentiler⁴² i bruttopersonindkomst fordelt i skoleforeninger
– lærere på frie grundskoler og efterskoler**

	Danmarks Privatskole- forening	Dansk Friskole- forening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskole- foreningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskole- foreningen	STU LivogJob	Alle
10-%-grænse	303.116	234.052	220.909	262.899	235.000	281.136	310.909	271.308
25-%-grænse	337.439	315.225	309.184	324.615	315.625	323.899	347.727	326.326
Median	394.645	361.083	354.081	373.690	361.363	368.081	407.692	376.887
75-%-grænse	453.399	414.358	398.979	433.887	414.204	423.494	459.615	438.664
90-%-grænse	488.747	471.259	466.841	477.717	469.090	474.276	490.768	481.394
Gennemsnit	392.138	358.360	348.876	370.674	356.790	370.071	396.428	375.668

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012. N = 7.746

**Bilagstabel 18. Personindkomst i alt for børnehaveklasselederne
på frie grundskoler fordelt i skoleforeninger – antal**

	Danmarks Privatskole- forening	Dansk Friskole- forening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskole- foreningen
Ukendt	0	0	0	0	0
0-100.000 kr.	0	0	0	0	0
100.000-199.999 kr.	0	0	0	0	0
200.000-299.999 kr.	18	17	0	0	7
300.000-399.999 kr.	30	42	0	0	18
400.000-499.999 kr.	7	7	0	0	0
500.000-599.999 kr.	0	0	0	0	0
600.000-699.999 kr.	0	0	0	0	0
700.000-799.999 kr.	0	0	0	0	0
800.000-899.999 kr.	0	0	0	0	0
900.000-999.999 kr.	0	0	0	0	0
1.000.000 kr. eller derover	0	0	0	0	0
I alt	59	71	2	4	31

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. N = 167

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 19. Personindkomst i alt for børnehaveklasselederne på frie grundskoler fordelt i skoleforeninger – procent

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle børnehaveklasseledere
Ukendt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0-100.000 kr.	2 %	3 %	0 %	0 %	0 %	2 %
100.000-199.999 kr.	2 %	4 %	0 %	0 %	10 %	4 %
200.000-299.999 kr.	31 %	24 %	0 %	50 %	23 %	26 %
300.000-399.999 kr.	51 %	59 %	0 %	50 %	58 %	56 %
400.000-499.999 kr.	12 %	10 %	0 %	0 %	6 %	10 %
500.000-599.999 kr.	2 %	0 %	0 %	0 %	3 %	1 %
600.000-699.999 kr.	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
700.000-799.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
800.000-899.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
900.000-999.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	59	71	0	4	31	167

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 20. Percentiler⁴³ i bruttopersonindkomst fordelt i skoleforeninger – børnehaveklasseledere i frie grundskoler

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Lilleskoleforeningen	Alle
10%-grænse	223.889	214.706	207.143	215.476
25%-grænse	272.222	276.470	271.428	272.618
Median	331.666	332.143	330.555	331.666
75%-grænse	379.999	373.809	372.222	376.110
90%-grænse	438.571	398.809	397.221	415.625
Gennemsnit	331.355	319.014	320.967	323.913

Anm.: Der findes desværre ikke tilstrækkelig oplysninger om Deutscher Schul- und Sprachverein og Foreningen af Kristne Friskoler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 21. Bruttonpersonindkomst for børnehaveklasselederne på frie grundskoler fordelt i skoleforeninger

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	Alle børnehaveklasseledere
Ukendt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0-100.000 kr.	2 %	6 %	0 %	0 %	0 %	3 %
100.000-199.999 kr.	2 %	3 %	0 %	0 %	13 %	4 %
200.000-299.999 kr.	34 %	25 %	0 %	75 %	32 %	31 %
300.000-399.999 kr.	53 %	58 %	0 %	25 %	48 %	53 %
400.000-499.999 kr.	7 %	8 %	0 %	0 %	3 %	7 %
500.000-599.999 kr.	2 %	0 %	0 %	0 %	3 %	1 %
600.000-699.999 kr.	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
700.000-799.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
800.000-899.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
900.000-999.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	59	71	0	4	31	167

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 22. Personindkomst i alt for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – procent

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob	Alle
Ukendt	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
0-100.000 kr.	1 %	1 %	2 %	1 %	1 %	1 %	4 %	1 %
100.000-199.999 kr.	3 %	5 %	5 %	4 %	5 %	3 %	0 %	4 %
200.000-299.999 kr.	5 %	10 %	10 %	6 %	9 %	8 %	4 %	7 %
300.000-399.999 kr.	41 %	50 %	47 %	46 %	47 %	51 %	39 %	45 %
400.000-499.999 kr.	42 %	30 %	28 %	36 %	32 %	31 %	46 %	36 %
500.000-599.999 kr.	6 %	3 %	6 %	5 %	5 %	5 %	7 %	5 %
600.000-699.999 kr.	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %
700.000-799.999 kr.	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
800.000-899.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
900.000-999.999 kr.	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	3.140	1.791	108	2.849	191	668	28	8.775

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 23. Personindkomst i alt for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger – antal

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob ⁴⁵	Alle
Ukendt	4	0	0	0	0	0	0	6
0-100.000 kr.	17	17	0	27	0	5	0	70
100.000-199.999 kr.	90	88	5	124	10	20	0	337
200.000-299.999 kr.	159	179	11	170	18	53	0	591
300.000-399.999 kr.	1.277	889	51	1.319	90	341	11	3.978
400.000-499.999 kr.	1.304	534	30	1.025	61	209	13	3.176
500.000-599.999 kr.	189	61	6	154	10	32	0	454
600.000-699.999 kr.	75	15	0	18	0	5	0	115
700.000-799.999 kr.	18	6	0	4	0	0	0	30
800.000-899.999 kr.	0	0	0	0	0	0	0	7
900.000-999.999 kr.	0	0	0	4	0	0	0	4
1.000.000 kr. eller derover	4	0	0	0	0	0	0	7
I alt	3.140	1.791	108	2.849	191	668	28	8.775

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 24. Percentiler⁴⁶ i bruttopersonindkomst fordelt i skoleforeninger – alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler

	Danmarks Privatskoleforening	Dansk Friskoleforening	Deutscher Schul- und Sprachverein	Efterskoleforeningen	Foreningen af Kristne Friskoler	Lilleskoleforeningen	STU LivogJob	Alle
10%-grænse	303.759	241.620	237.272	278.940	247.222	279.622	310.909	279.576
25%-grænse	340.583	318.448	317.647	329.662	321.111	326.173	347.727	330.027
Median	401.917	368.784	369.607	383.623	373.888	375.073	407.692	385.130
75%-grænse	462.020	431.835	436.666	448.365	439.344	439.114	459.615	450.393
90%-grænse	498.082	482.115	489.666	490.028	486.065	486.985	490.768	491.803
Gennemsnit	402.040	368.481	370.560	383.181	372.513	379.341	396.428	386.286

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagstabel 25. Lærerne på frie grundskoler og efterskoler køn fordelt i skoleforeninger

	Kvinde	Mand	Køn ukendt	I alt
Danmarks Privatskoleforening	70 %	30 %	0 %	2.846
Dansk Friskoleforening	72 %	27 %	1 %	1.507
Deutscher Schul- und Sprachverein	51 %	12 %	37 %	90
Efterskoleforeningen	52 %	47 %	1 %	2.550
Foreningen af Kristne Friskoler	77 %	23 %	0 %	162
Lilleskoleforeningen	66 %	33 %	0 %	563
STU LivogJob	75 %	25 %	0 %	28
Alle lærere	4.983	2.697	66	7.746
I alt	64 %	35 %	1 %	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 26. Lærerne på frie grundskoler og efterskoler alder fordelt i skoleforeninger

	18-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-65 år	66 + år	Ukendt	I alt
Danmarks Privatskoleforening	0 %	21 %	32 %	27 %	19 %	1 %	0 %	2.846
Dansk Friskoleforening	1 %	25 %	31 %	27 %	15 %	0 %	1 %	1.507
Deutscher Schul- und Sprachverein	0 %	8 %	11 %	24 %	20 %	0 %	37 %	90
Efterskoleforeningen	1 %	27 %	33 %	23 %	15 %	0 %	1 %	2.550
Foreningen af Kristne Friskoler	1 %	18 %	27 %	30 %	25 %	0 %	0 %	162
Lilleskoleforeningen	0 %	24 %	40 %	24 %	12 %	0 %	0 %	563
STU LivogJob	0 %	14 %	36 %	25 %	25 %	0 %	0 %	28
Alle lærere	51	1.849	2.523	1.948	1.285	24	66	7.746
I alt	1 %	24 %	33 %	25 %	17 %	0 %	1 %	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 27. Lærerne på frie grundskoler og efterskoleers herkomst fordelt i skoleforeninger

	Dansk	Indvandrere	Efterkommer	Ukendt	I alt
Danmarks Privatskoleforening	95 %	4 %	1 %	0 %	2.846
Dansk Friskoleforening	92 %	6 %	2 %	1 %	1.507
Deutscher Schul- und Sprachverein	29 %	31 %	3 %	37 %	90
Efterskoleforeningen	96 %	3 %	0 %	1 %	2.550
Foreningen af Kristne Friskoler	97 %	2 %	1 %	0 %	162
Lilleskoleforeningen	97 %	2 %	0 %	0 %	563
STU LivogJob ⁴⁷	93 %	7 %	0 %	0 %	28
Alle lærere	7.286	342	52	66	7.746
I alt	94 %	4 %	1 %	1 %	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 28. Børnehaveklasseledere på frie grundskolers køn fordelt i skoleforeninger

	Kvinde	Mand
Danmarks Privatskoleforening	75 %	25 %
Dansk Friskoleforening	80 %	20 %
Foreningen af Kristne Friskoler	100 %	0 %
Lilleskolerne	58 %	42 %
Alle børnehaveklasseledere	75 %	25 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 167.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 29. Børnehaveklasseledere på frie grundskolers alder fordelt i skoleforeninger

	18-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-65 år	66 + år
Danmarks Privatskoleforening	0 %	22 %	44 %	19 %	15 %	0 %
Dansk Friskoleforening	0 %	15 %	35 %	32 %	17 %	0 %
Deutscher Schul- und Sprachverein	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
Foreningen af Kristne Friskoler	0 %	25 %	50 %	25 %	0 %	0 %
Lilleskoleforeningen	0 %	19 %	39 %	26 %	16 %	0 %
I alt	0 %	19 %	39 %	27 %	16 %	0 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. N = 167.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 30. Børnehaveklasseledere på frie grundskolers herkomst fordelt i skoleforeninger

	Dansk	Indvandrere	Efterkommer	I alt
Danmarks Privatskoleforening	93 %	7 %	0 %	59
Dansk Friskoleforening	93 %	7 %	0 %	71
Deutscher Schul- und Sprachverein	0 %	0 %	0 %	0
Foreningen af Kristne Friskoler	100 %	0 %	0 %	4
Lilleskoleforeningen	100 %	0 %	0 %	31
Alle børnehaveklasseledere	156	9	0	167
	93 %	5 %	0 %	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 31. Alle fuldførte uddannelser for ansatte i frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper

	Leder		Lærer		Børnehaveklasseledere		Alle	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Grundskole	586	68 %	136	81 %	6.181	80 %	6.903	79 %
Erhvervsuddannelser	159	18 %	72	43 %	1.884	24 %	2.115	24 %
Forberedende uddannelser	16	2 %	7	4 %	201	3 %	224	3 %
Almengymnasiale uddannelser	677	79 %	78	47 %	5.733	74 %	6.488	74 %
Korte videregående uddannelser	12	1 %	0	2 %	176	2 %	191	2 %
Mellemlange videregående uddannelser	686	80 %	122	73 %	5.886	76 %	6.694	76 %
Bachelor	25	3 %	0	1 %	319	4 %	345	4 %
Lange videregående uddannelser	53	6 %	6	4 %	395	5 %	454	5 %
Forskeruddannelser	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Uoplyst	37	4 %	7	4 %	345	4 %	389	4 %
I alt	862		167		7.746		8.775	

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 32. Alle fuldførte uddannelser for ansatte i frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – antal

		GS	EVU	FBU	Gymnasiale uddannelser	KVU	MVU	BA	LVU	Forsker uddannelser	Uoplyst	N
Danmarks Privatskoleforening	Leder	144	27	0	197	0	196	7	14	0	11	235
	Børnehaveklasseleder	45	27	0	25	0	43	0	0	0	0	59
	Lærer	2.165	610	43	2.189	63	2.323	128	146	0	135	2.846
Dansk Friskoleforening	Leder	147	41	0	160	5	163	7	12	0	7	213
	Børnehaveklasseleder	60	30	0	35	0	52	0	3	0	0	71
	Lærer	1.235	399	42	1.077	33	1.103	54	71	0	63	1.507
Deutscher Schul- und Sprachverein	Leder	7	0	0	9	0	4	0	0	0	7	16
	Børnehaveklasseleder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Lærer	24	8	0	23	0	20	0	0	0	55	90
Efterskoleforeningen	Leder	222	72	8	235	5	239	7	21	0	8	299
	Lærer	2.138	725	87	1.849	67	1.826	105	141	0	78	2.550
Foreningen af Kristne Friskoler	Leder	19	7	0	20	0	23	0	0	0	0	25
	Børnehaveklasseleder	4	0	0	0	0	3	0	0	0	0	4
	Lærer	117	26	0	134	0	146	7	6	0	0	162
Lilleskoleforeningen	Leder	47	12	0	56	0	61	0	6	0	4	74
	Børnehaveklasseleder	26	12	4	15	0	24	0	0	0	0	31
	Lærer	482	104	26	442	12	450	23	31	0	11	563
STU LivogJob⁴⁸	Lærer	20	12	0	19	0	18	0	0	0	0	28
Alle	I alt	6.902	2.114	224	6.488	191	6.694	345	454	0	388	8.775

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 33. Alle fuldførte uddannelser for ansatte i frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – procent

		CS	EVU	FBU	Gymnasiale uddannelser	KVU	MVU	BA	LVU	Forsker uddannelser	Uoplyst
Danmarks Privatskoleforening	Leder	61 %	11 %	1 %	84 %	0 %	83 %	3 %	6 %	0 %	5 %
	Børnehaveklasseleder	76 %	46 %	5 %	42 %	3 %	73 %	0 %	2 %	0 %	5 %
	Lærer	76 %	21 %	2 %	77 %	2 %	82 %	4 %	5 %	0 %	5 %
Dansk Friskoleforening	Leder	69 %	19 %	1 %	75 %	2 %	77 %	3 %	6 %	0 %	3 %
	Børnehaveklasseleder	85 %	42 %	0 %	49 %	1 %	73 %	0 %	4 %	0 %	3 %
	Lærer	82 %	26 %	3 %	71 %	2 %	73 %	4 %	5 %	0 %	4 %
Deutscher Schul- und Sprachverein	Leder	44 %	0 %	0 %	56 %	0 %	25 %	6 %	0 %	0 %	44 %
	Børnehaveklasseleder	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
	Lærer	27 %	9 %	0 %	26 %	0 %	22 %	1 %	0 %	0 %	61 %
Efterskoleforeningen	Leder	74 %	24 %	3 %	79 %	2 %	80 %	2 %	7 %	0 %	3 %
	Lærer	84 %	28 %	3 %	73 %	3 %	72 %	4 %	6 %	0 %	3 %
Foreningen af Kristne Friskoler	Leder	76 %	28 %	0 %	80 %	0 %	92 %	4 %	0 %	0 %	0 %
	Børnehaveklasseleder	100 %	50 %	0 %	75 %	0 %	75 %	0 %	0 %	0 %	0 %
	Lærer	72 %	16 %	1 %	83 %	0 %	90 %	4 %	4 %	0 %	1 %
Lilleskoleforeningen	Leder	64 %	16 %	4 %	76 %	3 %	82 %	3 %	8 %	0 %	5 %
	Børnehaveklasseleder	84 %	39 %	13 %	48 %	0 %	77 %	3 %	6 %	0 %	3 %
	Lærer	86 %	18 %	5 %	79 %	2 %	80 %	4 %	6 %	0 %	2 %
STU LivogJob⁴⁹	Lærer	71 %	43 %	7 %	68 %	4 %	64 %	4 %	0 %	0 %	7 %
Alle	I alt	79 %	24 %	3 %	74 %	2 %	76 %	4 %	5 %	0 %	4 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 34. Alle ansatte i frie grundskoler og efterskoler senest fuldførte uddannelse fordelt i stillingstyper

	Leder		Lærer		Børnehave- klasseledere		Alle	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Grundskole	7	1 %	6	4 %	76	1 %	89	1 %
Erhvervsuddannelser	30	4 %	23	14 %	415	6 %	468	6 %
Forberedende uddannelser	0	0 %	0	0 %	14	0 %	16	0 %
Almennygnasiale uddannelser	50	6 %	8	5 %	432	6 %	490	6 %
Korte videregående uddannelser	4	0 %	0	0 %	66	1 %	71	1 %
Mellemlange videregående uddannelser	659	80 %	116	73 %	5.737	77 %	6.512	78 %
Bachelor	11	1 %	0	0 %	115	2 %	127	2 %
Lange videregående uddannelser	50	6 %	4	3 %	356	5 %	410	5 %
Forskeruddannelser	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Uoplyst	11	1 %	0	0 %	195	3 %	207	2 %
I alt	825		160		7.408		8.393	

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 35. Alle ansatte i frie grundskoler og efterskoler senest fuldførte uddannelse, fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – antal

		GS	EVU	FBU	Gymnasiale uddannelser	KVU	MVU	BA	LVU	Forsker uddannelser	I gang	I gang	N
Danmarks Privatskoleforening	Leder	0	5	0	10	0	187	4	13	0	4	11	235
	Børnehaveklasseleder	0	8	0	4	0	41	0	0	0	0	0	59
	Lærer	17	81	0	107	22	2.246	45	125	0	69	130	2.846
Dansk Friskoleforening	Leder	4	7	0	17	0	158	0	12	0	0	7	213
	Børnehaveklasseleder	0	10	0	0	0	51	0	0	0	0	0	71
	Lærer	20	87	0	112	11	1.087	21	66	0	39	61	1.507
Deutscher Schul- und Sprachverein	Leder	0	0	0	5	0	4	0	0	0	0	7	16
	Børnehaveklasseleder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Lærer	0	0	0	12	0	20	0	0	0	0	55	90
Efterskoleforeningen	Leder	0	17	.	14	0	230	0	19	0	0	8	299
	Lærer	29	222	6	160	30	1.793	36	133	0	62	78	2.550
Foreningen af Kristne Friskoler	Leder	0	0	0	0	0	23	0	0	0	0	0	25
	Børnehaveklasseleder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	Lærer	0	4	0	0	0	142	0	5	0	4	0	162
Lilleskoleforeningen	Leder	0	0	0	4	0	57	0	6	0	0	4	74
	Børnehaveklasseleder	0	4	0	0	0	21	0	0	0	0	0	31
	Lærer	8	17	0	35	0	432	10	27	0	19	11	563
STU LivogJob⁵⁰	Lærer	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	28
Alle	I alt	89	467	16	490	71	6.512	127	410	0	207	381	8.773

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 36. Alle ansatte i frie grundskoler og efterskoler senest fuldførte uddannelse, fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – procent

		GS	EVU	FBU	Gymnasiale uddannelser	KVU	MVU	BA	LVU	Forsker uddannelser	I gang	I gang	N
Danmarks Privatskoleforening	Leder	0 %	2 %	0 %	4 %	0 %	80 %	2 %	6 %	0 %	2 %	5 %	235
	Børnehaveklasseleder	3 %	14 %	0 %	7 %	0 %	69 %	0 %	2 %	0 %	0 %	5 %	59
	Lærer	1 %	3 %	0 %	4 %	1 %	79 %	2 %	4 %	0 %	2 %	5 %	2.846
Dansk Friskoleforening	Leder	2 %	3 %	0 %	8 %	1 %	74 %	1 %	6 %	0 %	1 %	3 %	213
	Børnehaveklasseleder	4 %	14 %	0 %	3 %	1 %	72 %	0 %	3 %	0 %	0 %	3 %	71
	Lærer	1 %	6 %	0 %	7 %	1 %	72 %	1 %	4 %	0 %	3 %	4 %	1.507
Deutscher Schul- und Sprachverein	Leder	0 %	0 %	0 %	31 %	0 %	25 %	0 %	0 %	0 %	0 %	44 %	16
	Børnehaveklasseleder	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0
	Lærer	0 %	3 %	0 %	13 %	0 %	22 %	0 %	0 %	0 %	0 %	61 %	90
Efterskoleforeningen	Leder	1 %	6 %	0 %	5 %	1 %	77 %	1 %	6 %	0 %	1 %	3 %	299
	Lærer	1 %	9 %	0 %	6 %	1 %	70 %	1 %	5 %	0 %	2 %	3 %	2.550
Foreningen af Kristne Friskoler	Leder	0 %	4 %	0 %	0 %	0 %	92 %	4 %	0 %	0 %	0 %	0 %	25
	Børnehaveklasseleder	0 %	0 %	0 %	25 %	0 %	75 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4
	Lærer	1 %	2 %	0 %	2 %	0 %	88 %	1 %	3 %	0 %	2 %	1 %	162
Lilleskoleforeningen	Leder	1 %	0 %	0 %	5 %	0 %	77 %	1 %	8 %	0 %	1 %	5 %	74
	Børnehaveklasseleder	3 %	13 %	0 %	3 %	0 %	68 %	3 %	3 %	0 %	3 %	3 %	31
	Lærer	1 %	3 %	0 %	6 %	1 %	77 %	2 %	5 %	0 %	3 %	2 %	563
STU LivogJob⁵⁰	Lærer	4 %	4 %	4 %	11 %	0 %	61 %	4 %	0 %	0 %	7 %	7 %	28
Alle	I alt	1 %	5 %	0 %	6 %	1 %	74 %	1 %	5 %	0 %	2 %	4 %	8.773

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 37. Igangværende uddannelser for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler

	Antal	Procent
Erhvervsuddannelser	0	0 %
Korte videregående uddannelser	0	0 %
Mellemlange videregående uddannelser	230	59 %
Bachelor	20	5 %
Lange videregående uddannelser	71	18 %
Forskeruddannelser	0	0 %
Uoplyst	64	16 %
I alt	388	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 38. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler højste fuldførte uddannelse fordelt i stillingstyper

	Leder		Lærer		Børnehave-klasseledere		Alle	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Grundskole	19	2 %	11	7 %	172	2 %	202	2 %
Erhvervsuddannelser	25	3 %	19	11 %	435	6 %	479	5 %
Forberedende uddannelser	52	6 %	9	5 %	576	7 %	637	7 %
Almengymnasiale uddannelser	6	1 %	0	1 %	57	1 %	65	1 %
Korte videregående uddannelser	679	79 %	121	72 %	5.830	75 %	6.630	76 %
Mellemlange videregående uddannelser	14	2 %	0	1 %	153	2 %	168	2 %
Bachelor	59	7 %	4	2 %	406	5 %	469	5 %
Lange videregående uddannelser	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Forskeruddannelser	7	1 %	0	0 %	115	1 %	122	1 %
Uoplyst	862	100 %	167	100 %	7.746	100 %	8.775	100 %
I alt	825		160		7.408		8.393	

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 39. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler højste fuldførte uddannelse, fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – antal

		GS	EVU	FBU	Gymnasiale uddannelser	KVU	MVU	BA	LVU	Forsker uddannelser	I gang	I gang	N
Danmarks Privatskoleforening	Leder	0	5	11	0	195	0	16	0	0	235	5 %	235
	Børnehaveklasseleder	4	7	0	0	44	0	0	0	0	59	5 %	59
	Lærer	38	87	133	13	2.328	64	149	0	33	2.846	5 %	2.846
Dansk Friskoleforening	Leder	9	4	17	0	164	0	12	0	0	213	3 %	213
	Børnehaveklasseleder	5	8	3	0	52	0	0	0	0	71	3 %	71
	Lærer	42	89	158	12	1.089	28	72	0	17	1.507	4 %	1.507
Deutscher Schul- und Sprachverein	Leder	0	0	4	0	6	0	4	0	0	16	44 %	16
	Børnehaveklasseleder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %	0
	Lærer	0	0	10	0	25	0	10	0	38	90	61 %	90
Efterskoleforeningen	Leder	7	14	16	0	232	4	20	0	0	299	3 %	299
	Lærer	73	234	219	29	1.786	45	140	0	23	2.550	3 %	2.550
Foreningen af Kristne Friskoler	Leder	0	0	0	0	23	0	0	0	0	25	0 %	25
	Børnehaveklasseleder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0 %	4
	Lærer	0	5	7	0	141	0	5	0	0	162	1 %	162
Lilleskoleforeningen	Leder	0	0	4	0	59	0	7	0	0	74	5 %	74
	Børnehaveklasseleder	0	0	0	0	22	0	0	0	0	31	3 %	31
	Lærer	13	17	46	0	441	11	29	0	4	563	2 %	563
STU LivogJob⁵²	Lærer	0	0	0	0	20	0	0	0	0	28	7 %	28
Alle	I alt	202	478	636	65	6.630	168	469	0	122	8.773	4 %	8.773

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 40. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler højste fuldførte uddannelse, fordelt i stillingstyper og skoleforeninger – procent

		GS	EVU	FBU	Gymnasiale uddannelser	KVU	MVU	BA	LVU	Forsker uddannelser	I gang	I gang	N
Danmarks Privatskoleforening	Leder	0 %	2 %	5 %	0 %	83 %	1 %	7 %	0 %	1 %	235	5 %	235
	Børnehaveklasseleder	7 %	12 %	3 %	2 %	75 %	0 %	2 %	0 %	0 %	59	5 %	59
	Lærer	1 %	3 %	5 %	0 %	82 %	2 %	5 %	0 %	1 %	2.846	5 %	2.846
Dansk Friskoleforening	Leder	4 %	2 %	8 %	1 %	77 %	1 %	6 %	0 %	1 %	213	3 %	213
	Børnehaveklasseleder	7 %	11 %	4 %	1 %	73 %	0 %	3 %	0 %	0 %	71	3 %	71
	Lærer	3 %	6 %	10 %	1 %	72 %	2 %	5 %	0 %	1 %	1.507	4 %	1.507
Deutscher Schul- und Sprachverein	Leder	0 %	6 %	25 %	0 %	38 %	6 %	25 %	0 %	0 %	16	44 %	16
	Børnehaveklasseleder	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0	0 %	0
	Lærer	3 %	2 %	11 %	1 %	28 %	1 %	11 %	0 %	42 %	90	61 %	90
Efterskoleforeningen	Leder	2 %	5 %	5 %	1 %	78 %	1 %	7 %	0 %	1 %	299	3 %	299
	Lærer	3 %	9 %	9 %	1 %	70 %	2 %	5 %	0 %	1 %	2.550	3 %	2.550
Foreningen af Kristne Friskoler	Leder	0 %	4 %	0 %	0 %	92 %	4 %	0 %	0 %	0 %	25	0 %	25
	Børnehaveklasseleder	0 %	0 %	25 %	0 %	75 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4	0 %	4
	Lærer	1 %	3 %	4 %	0 %	87 %	2 %	3 %	0 %	0 %	162	1 %	162
Lilleskoleforeningen	Leder	3 %	0 %	5 %	0 %	80 %	3 %	9 %	0 %	0 %	74	5 %	74
	Børnehaveklasseleder	6 %	10 %	6 %	0 %	71 %	3 %	3 %	0 %	0 %	31	3 %	31
	Lærer	2 %	3 %	8 %	0 %	78 %	2 %	5 %	0 %	1 %	563	2 %	563
STU LivogJob⁵³	Lærer	7 %	4 %	11 %	0 %	71 %	4 %	4 %	0 %	0 %	28	7 %	28
Alle	I alt	2 %	5 %	7 %	1 %	76 %	2 %	5 %	0 %	1 %	8.773	4 %	8.773

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 41. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper

	Leder		Lærer		Børnehave- klasseledere	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ukendt	0	0 %	5	0 %	0	0 %
0-100.000 kr.	0	0 %	66	1 %	0	2 %
100.000-199.999 kr.	0	0 %	327	4 %	7	4 %
200.000-299.999 kr.	12	1 %	535	7 %	44	26 %
300.000-399.999 kr.	58	7 %	3.827	49 %	93	56 %
400.000-499.999 kr.	442	51 %	2.717	35 %	17	10 %
500.000-599.999 kr.	257	30 %	195	3 %	0	1 %
600.000-699.999 kr.	64	7 %	50	1 %	0	1 %
700.000-799.999 kr.	15	2 %	15	0 %	0	0 %
800.000-899.999 kr.	5	1 %	0	0 %	0	0 %
900.000-999.999 kr.	0	0 %	0	0 %	0	0 %
1.000.000 kr. eller derover	0	0 %	5	0 %	0	0 %
I alt	862	100 %	7.746	100 %	167	100 %

Anm.: Procentandelene er afrundet til nærmeste hele tal, hvorfor de ikke nødvendigvis summerer til 100. Af diskretionshensyn er celler med 3 eller færre individer blændet. De indgår dog i totaler. N = 8.775.

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik pr. 1. januar 2012.

Bilagstabel 42. Kønsfordeling personale på Efterskoler, Folkeskoler, Friskoler og private grundskoler, 2011/2012.

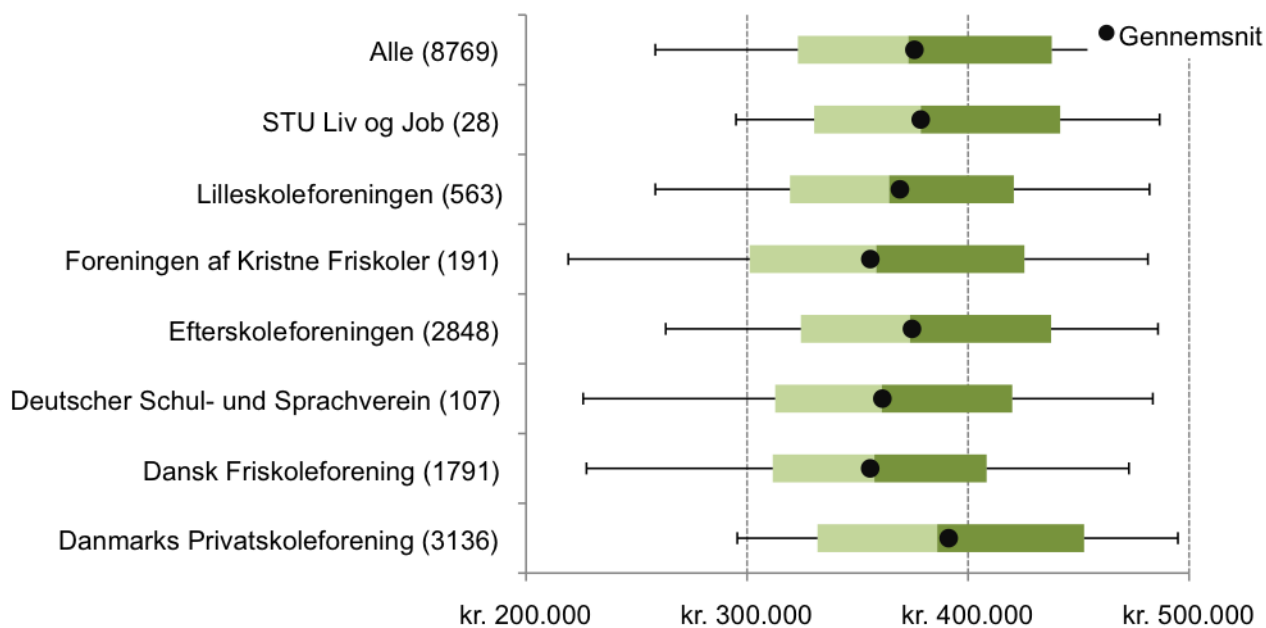
		2011/2012			Total
		Antal personale			
		Mænd	Kvinder	Total	
Efterskoler	Ledere	292	95	387	387
	Lærere	1.665	1.569	3.234	3.234
	Pædagoger		8	11	11
	Uoplyst/ukendt	39	39	78	78
	Total	1.999	1.711	3.710	3.710
Folkeskoler	Børnehaveklasseledere	114	2.909	3.023	3.023
	Ledere	1.767	1.515	3.282	3.282
	Lærere	13.710	31.225	44.935	44.935
	Pædagoger	1.050	3.292	4.342	4.342
	Skolekonsulenter	25	34	59	59
	Uoplyst/ukendt	84	229	313	313
	Total	16.750	39.204	55.954	55.954
Friskoler og private grundskoler	Børnehaveklasseledere	15	424	439	439
	Ledere	474	381	855	855
	Lærere	2.617	5.394	8.011	8.011
	Pædagoger	128	396	524	524
	Skolekonsulenter			5	5
	Uoplyst/ukendt	38	66	104	104
	Total	3.273	6.665	9.938	9.938
Total		22.022	47.580	69.602	69.602

Kilde: UVM, UNI-C, databanken. Eget udtræk

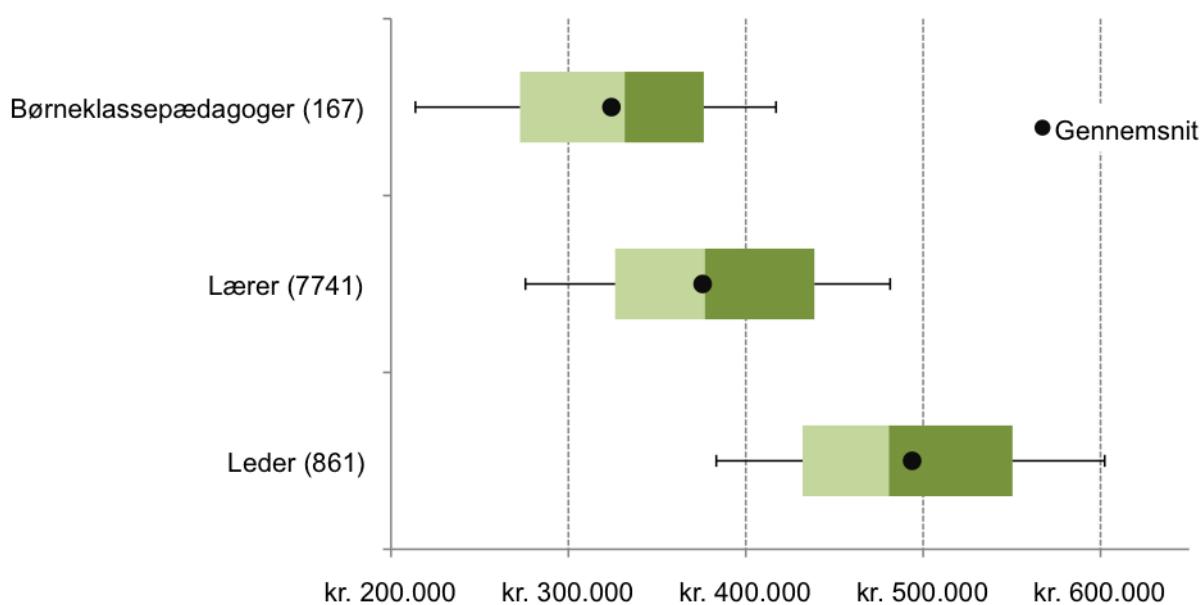
Bilagsfigur 1.1 – 1.7

Bilagsfigur 1.1. Bruttonpersonindkomst for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler, fordelt i skoleforeninger

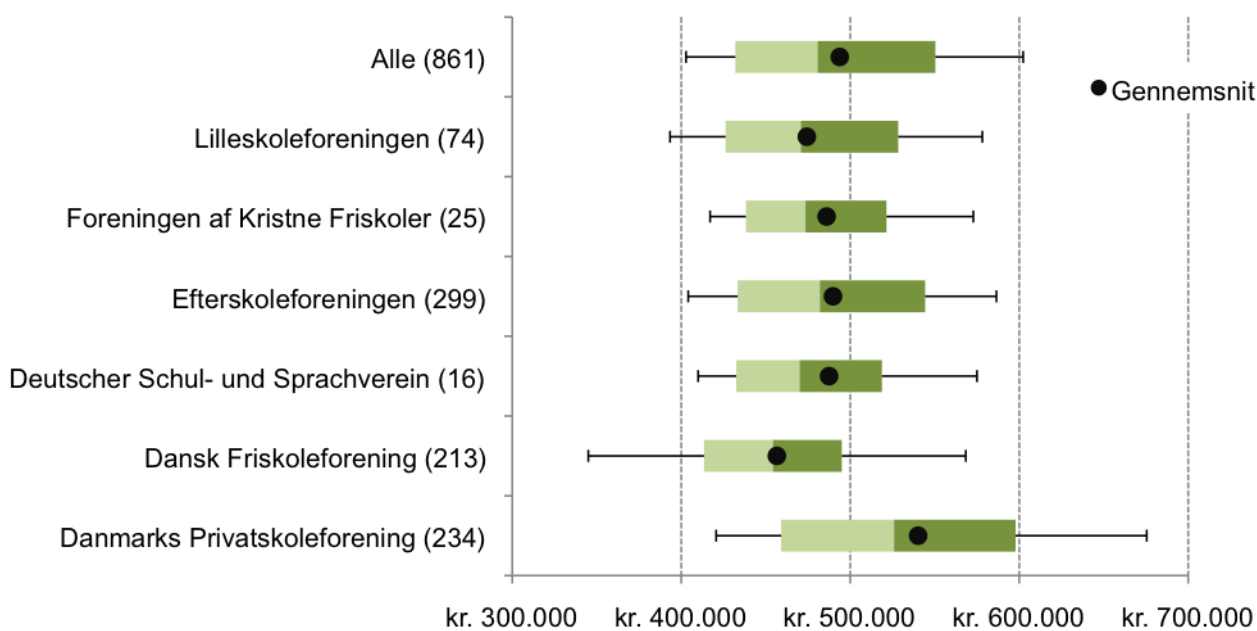
Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagsfigur 1.2. Alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i personindkomst i alt

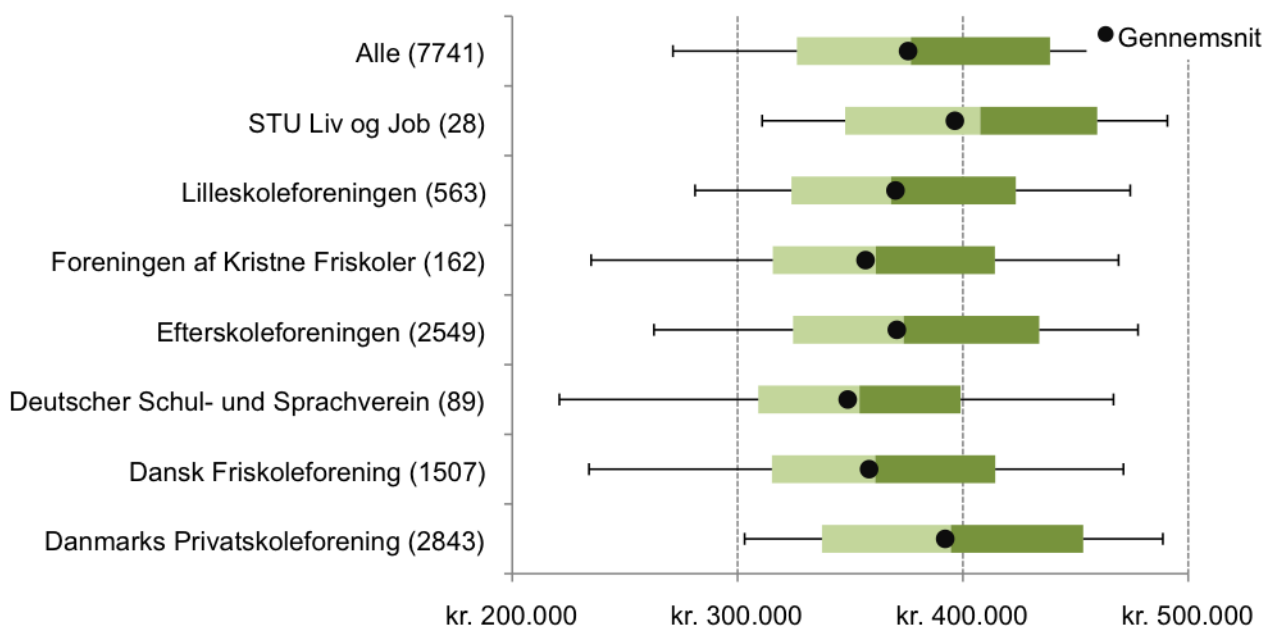
Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagsfigur 1.3. Personindkomst i alt for lederne på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger

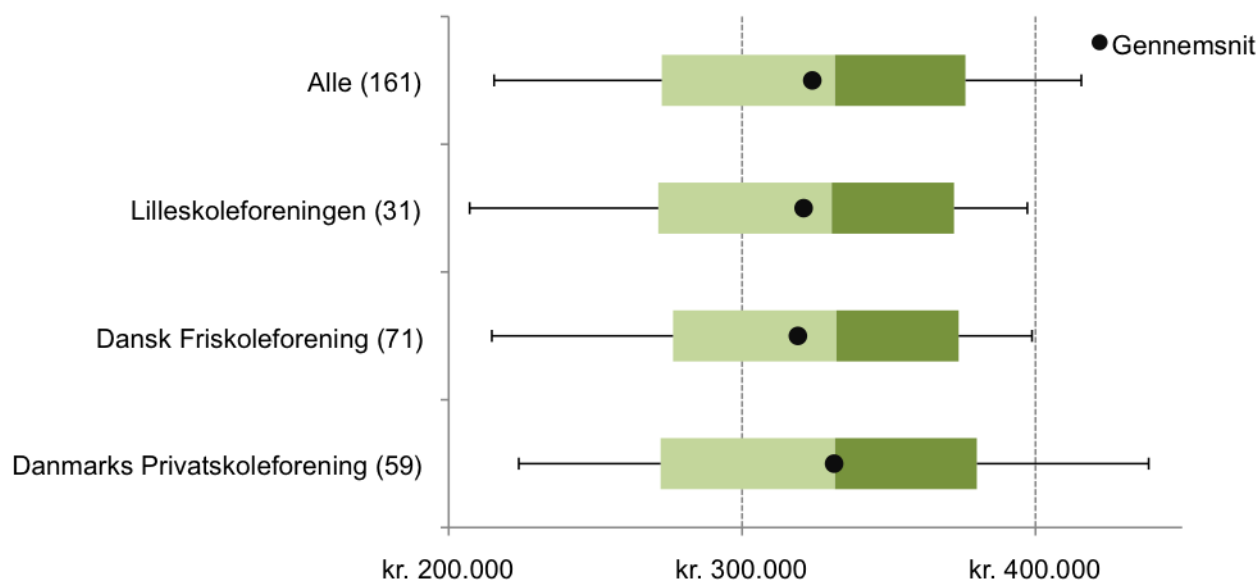
Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagsfigur 1.4. Personindkomst i alt for lærere på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger

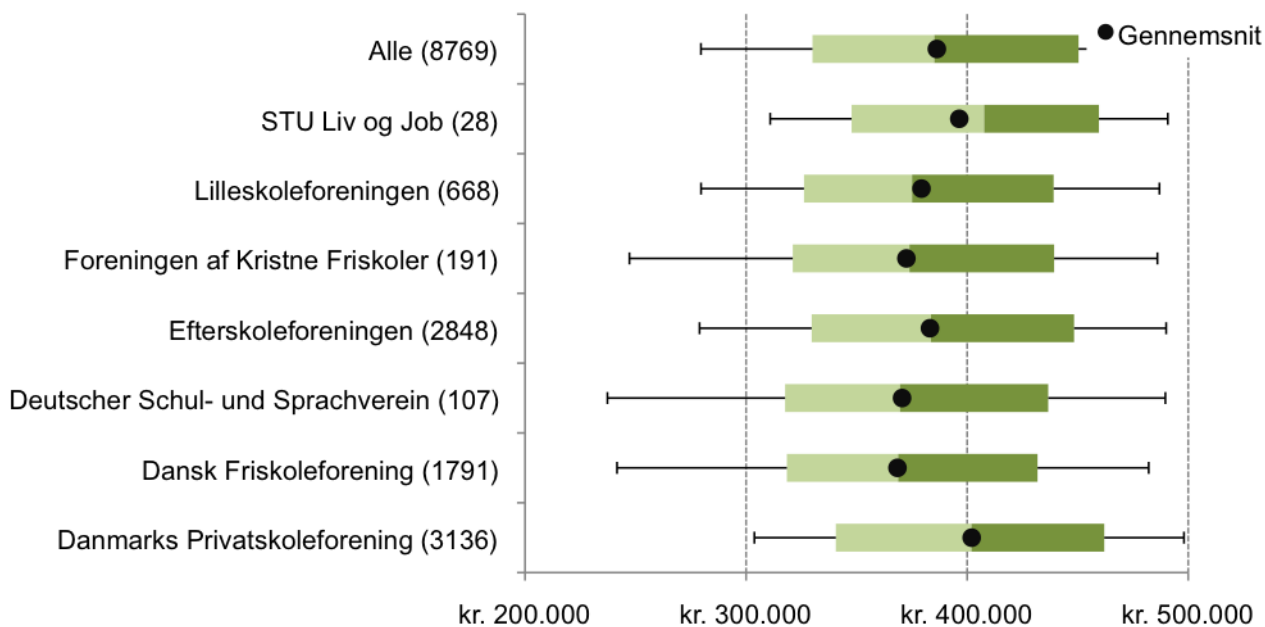
Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagsfigur 1.5. Personindkomst i alt for børnehaveklasseledere på frie grundskoler fordelt i skoleforeninger

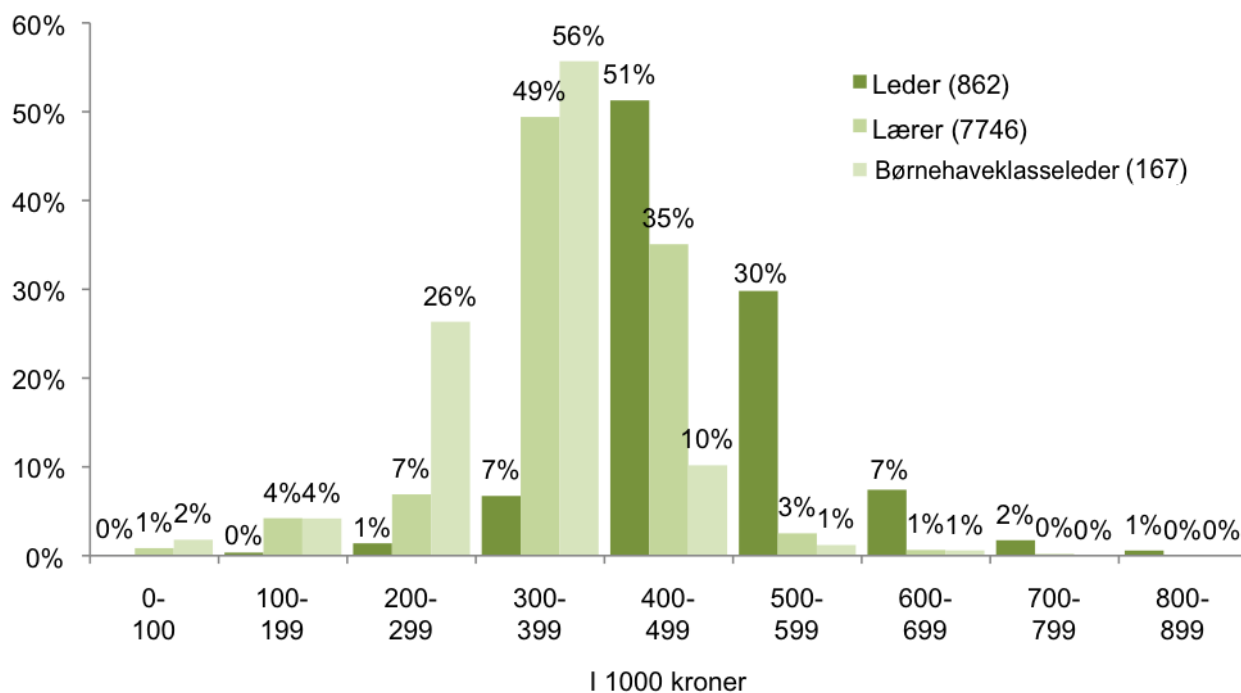
Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagsfigur 1.6. Personindkomst i alt for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i skoleforeninger

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Bilagsfigur 1.7. Personindkomst i alt for alle ansatte på frie grundskoler og efterskoler fordelt i stillingstyper – procent

Kilde: Særudtræk fra Danmarks Statistik. Pr 1. januar 2012.

Referencer

- Adorno, T.W. (1972/1959). Halvdannelsens teori. In: P. Qvale (red.), *Kritikk og krise i pedagogikken: 11 innlegg om oppdragelse etter Auschwitz*. Oslo: Pax Forlag.
- Antikainen, A. (1998). *Between Structure and Subjectivity: Life-Histories and Lifelong Learning*. *International Review of Education* 44, s. 215-234.
- Andersson, M. & Hansbøl, G. (2006). *Dannelse til demokratisk medborgerskab*. Danmarks Pædagogiske Universitet. København: Efterskoleforeningens Forlag.
- Dale, Erling Lars (1998). *Pædagogik og professionalitet*. Århus: Klim
- Drotner, K. (2003). *Andethedens dannelse: at håndtere senmoderne kompleksitet*. http://www.mah.se/upload/_upload/drama-drotner-0404%5B1%5D%5B1%5D.pdf.
- Højrup, T. (2002). *Dannelsens dialektik: etnologiske udfordringer til det glemte folk*. København: Museum Tusulanum.
- Klafki, W. (2001 [1985]). *Dannelsesteori og didaktik – Nye studier*. Aarhus: Klim.
- Krogh-Jepsen, K. (2005). *Lærerprofessionalitet – illusion og vision!* Aarhus: Klim.
- Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), LBK nr. 689 af 22/6/2011.
- Lov om friskoler og private grundskoler m.v., LBK nr. 1135 af 7/12/2011
- Nabe-Nielsen, B. (2001). *Introduktion til den danske udgave*. In: W. Klafki, *Dannelsesteori og didaktik – Nye studier*. Aarhus: Klim, s. 9-20.
- Qvortrup, L. (2004). *Det vidende samfund – mysteriet om viden, læring og dannelse*. København: Forlaget Unge Pædagoger.
- UNI C Statistik & Analyse, 3. jan. 2011: *Pædagogisk personale i folkeskoler og frie grundskoler*
- Tom Wengraf (2001). *Qualitative Research Interviewing: Biographic Narratives and Semi-structured Methods*. London: Sage.

Tabel- og figuroversigt

Tabeller:

Tabel 1. Antal personale, efterskoler, friskoler og private grundskoler skoleåret 2011/12.	s. 11
Tabel 2. Lederes og læreres køn pr. 1. januar 2012	s. 13
Tabel 3. Ansatte på frie grundskoler og efterskoleuddannelse	s. 14
Tabel 4. Ledernes køn pr. 1. januar 2012	s. 15
Tabel 5. Ledernes alder pr. 1. januar 2012	s. 16
Tabel 6. Ledernes herkomst pr. 1. januar 2012	s. 16
Tabel 7. Alle fuldførte uddannelser for lederne på frie grundskoler og i skoleforeninger pr. 1. januar 2012	s. 20
Tabel 8. Senest fuldførte uddannelse for lederne på frie grundskoler og i skoleforeninger pr. 1. januar 2012	s. 22
Tabel 9. Højeste fuldførte uddannelse for lederne på frie grundskoler og i skoleforeninger pr. 1. januar 2012	s. 24
Tabel 10. Lærernes køn pr. 1. januar 2012	s. 25
Tabel 11. Lærernes alder pr. 1. januar 2012	s. 25
Tabel 12. Lærernes herkomst pr. 1. januar 2012	s. 26
Tabel 13. Alle fuldførte uddannelser for lærerne på frie grundskoler og i skoleforeninger pr. 1. januar 2012	s. 30
Tabel 14. Senest fuldførte uddannelse for lærerne på frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012	s. 32
Tabel 15. Højeste fuldførte uddannelse for lærerne på frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012	s. 34
Tabel 16. Børnehaveklasseledernes køn pr. 1. januar 2012	s. 35
Tabel 17. Børnehaveklasseledernes alder pr. 1. januar 2012	s. 35
Tabel 18. Børnehaveklasseledernes herkomst pr. 1. januar 2012	s. 36
Tabel 19. Alle fuldførte uddannelser for børnehaveklasselederne på frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012	s. 39
Tabel 20. Senest fuldførte uddannelse for børnehaveklasselederne på frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012	s. 41
Tabel 21. Højeste fuldførte uddannelse for børnehaveklasselederne på frie grundskoler og i skoleforeningerne pr. 1. januar 2012	s. 43

Figurer:

Figur 1. Medlemmer i FSL fordelt i skoleforeninger	s. 10
Figur 1.1 Ledernes bruttopersonindkomst	s. 17
Figur 1.2. Bruttopersonindkomst for ledere inddelt efter skoleforening	s. 18
Figur 1.3 Alle uddannelser fuldført af ledere pr. 1. januar 2012	s. 19
Figur 1.4. Senest fuldførte uddannelse for ledere på de frie grundskoler pr. 1. januar 2012	s. 21
Figur 1.5. Højeste fuldførte uddannelse pr. 1. januar 2012 – ledere	s. 23
Figur 2.1. Bruttopersonindkomst pr. år – lærere	s. 27
Figur 2.2. Bruttopersonindkomst pr. år – lærere fordelt i skoleforeninger	s. 28
Figur 2.3. Alle uddannelser fuldført af lærerne pr. 1. januar 2012	s. 29
Figur 2.4. Senest fuldførte uddannelse for lærere på de frie grundskoler pr. 1. januar 2012	s. 31
Figur 2.5. Højeste fuldførte uddannelse for lærere på de frie grundskoler pr. 1. januar 2012	s. 33
Figur 3.1. Bruttoindkomst for børnehaveklasseledere på frie grundskoler pr. 1. januar 2012	s. 36
Figur 3.2. Bruttopersonindkomst – børnehaveklasseledere	s. 37
Figur 3.3. Alle fuldførte uddannelser for børnehaveklasseledernes pr. 1. januar 2012	s. 38
Figur 3.4. Senest fuldførte uddannelse for børnehaveklasselederne på frie grundskoler pr. 1. januar 2012	s. 40
Figur 3.5. Højeste fuldførte uddannelse for børnehaveklasselederne på frie grundskoler pr. 1. januar 2012	s. 42
Figur 4. Model, dannelsesopfattelse	s. 48

Fodnoter

- 1 Lov om friskoler og private grundskoler m.v., LBK nr. 1135 af 7/12/2011
- 2 Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), LBK nr. 689 af 22/6/2011.
- 3 Anvendte registre: Befolkningsregisteret 1. jan. 2012/11 (BEF2012/11), Indkomstregisteret for året 2010 (INDH2010), Familieindkomstregisteret for året 2010 (FAIK2010), Uddannelsesregisteret okt. 2010 (UDDA2011), Registerbaseret Arbejdsstyrkestatistik nov. 2010 (RAS2011), Komprimeret elevregister (KOMP12011).
- 4 Ifølge skolernes egen indberetning til UNI-C. <http://statweb.uni-c.dk/databanken/uvmDataWeb/ShowReport.aspx?report=HGS-Antal%20personale%20og%20aarsvrk>
- 5 Med de frie skoleorganisationer menes i denne forbindelse Danmarks Privatskoleforening, Dansk Friskoleforening, Deutscher Schul- und Sprachverein, Efterskoleforeningen, Foreningen af Kristne Friskoler og Lilleskolerne. Udtrækkene fra Danmarks Statistik er lavet på baggrund af oplysninger fra Frie Skolers Lærerforening, og medlemmerne her dækker disse organisationer.
- 6 Jf. note 2.
- 7 UNI C Statistik & Analyse, 3. jan. 2011: Pædagogisk personale i folkeskoler og frie grundskoler, s. 2 f.
- 8 UNI C Statistik & Analyse, 3. jan. 2011: Pædagogisk personale i folkeskoler og frie grundskoler, s. 1.
- 9 Tallene summerer op til mere end 100 %, da de er rundet op til nærmeste hele tal. Se i øvrigt tabel 12 for uddybning og opdeling på skoleforeninger.
- 10 Tallene summerer op til mere end 100 %, da de er rundet op til nærmeste hele tal. Se i øvrigt tabel 6 for uddybning og opdeling på skoleforeninger.
- 11 Se s. 11 for udspecificering af betegnelsen 'leder' i forhold til betegnelserne i FSLs medlemsdatabase, som kortlægningen baseres på.
- 12 Personindkomst i alt er lig summen af erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomster (ekskl. beregnet lejeværdi af egen bolig) og anden ikke klassificerbar indkomst, der kan henføres direkte til den enkelte person.
- 13 Det skal bemærkes, at der er høj usikkerhed i tallene vedrørende Deutscher Schul- und Sprachverein, idet en stor del af de ansatte ikke har bopæl i Danmark og derfor ikke figurerer i denne statistik.
- 14 Det skal bemærkes, at der er høj usikkerhed i tallene vedrørende Deutscher Schul- und Sprachverein, idet en stor del af de ansatte ikke har bopæl i Danmark og derfor ikke figurerer i denne statistik.
- 15 Det skal bemærkes, at der er høj usikkerhed i tallene vedrørende Deutscher Schul- und Sprachverein, idet en stor del af de ansatte ikke har bopæl i Danmark og derfor ikke figurerer i denne statistik.
- 16 Se s. 11 for udspecificering af betegnelsen 'lærer' i forhold til betegnelserne i FSLs medlemsdatabase, som kortlægningen baseres på.
- 17 UNI C Statistik & Analyse, 3. jan. 2011: Pædagogisk personale i folkeskoler og frie grundskoler, s. 1.
- 18 UNI C Statistik & Analyse, 3. jan. 2011: Pædagogisk personale i folkeskoler og frie grundskoler, s. 1.
- 19 Personindkomst i alt er lig summen af erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomster (ekskl. beregnet lejeværdi af egen bolig) og anden ikke klassificerbar indkomst, der kan henføres direkte til den enkelte person.
- 20 Det skal bemærkes, at der er høj usikkerhed i tallene vedrørende Deutscher Schul- und Sprachverein, idet en stor del af de ansatte ikke har bopæl i Danmark og derfor ikke figurerer i denne statistik.
- 21 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 22 388 ansatte ved de frie grundskoler er pr. 1. januar i gang med en uddannelse. 230 er i gang med en mellemlang videregående uddannelse, 20 er i gang med en bachelor, 71 er i gang med en lang videregående uddannelse, 1 er i gang med en forskeruddannelse, og 64 er uoplyst. Se bilagstabel 28.
- 23 Det skal bemærkes at der er høj usikkerhed i tallene vedrørende Deutscher Schul- und Sprachverein, idet en stor del af de ansatte ikke har bopæl i Danmark og derfor ikke figurerer i denne statistik.
- 24 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 25 Det skal bemærkes, at der er høj usikkerhed i tallene vedrørende Deutscher Schul- und Sprachverein, idet en stor del af de ansatte ikke har bopæl i Danmark og derfor ikke figurerer i denne statistik.
- 26 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.

- 27 Se s. 11 for udspecificering af betegnelsen 'børnehaveklasseleder' i forhold til betegnelserne i FSLs medlemsdatabase, som kortlægningen baseres på.
- 28 Kilde: UNI C Statistik & Analyse, 3. jan. 2011: Pædagogisk personale i folkeskoler og frie grundskoler, s. 1.
- 29 Personindkomst i alt er lig summen af erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomster (ekskl. beregnet lejeværdi af egen bolig) og anden ikke klassificerbar indkomst, der kan henføres direkte til den enkelte person.
- 30 388 ansatte ved de frie grundskoler er pr. 1. januar i gang med en uddannelse. 230 er i gang med en mellemlang videregående uddannelse, 20 er i gang med en bachelor, 71 er i gang med en lang videregående uddannelse, 1 er i gang med en forskeruddannelse, og 64 er uoplyst. Se bilagstabel 19.
- 31 Lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 755 af 24. juni 2010, med de ændringer, der følger af § 3 i lov nr. 275 af 5. april 2011.
- 32 Informanterne er anonymiseret, og de anvendte navne er pseudonymer.
- 33 Krogh-Jepesen (2005).
- 34 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 35 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 36 Der er anvendt sædvanlige percentiler fra Boxplots: 10 %, 25 %, 50 % (median), 75 % og 90 %, der hver især angiver øvre grænser for, hvor henholdsvis 10 %, 25 %, 50 %, 75 % og 90 % af tallene ligger.
- 37 Der er anvendt sædvanlige percentiler fra Boxplots: 10 %, 25 %, 50 % (median), 75 % og 90 %, der hver især angiver øvre grænser for, hvor henholdsvis 10 %, 25 %, 50 %, 75 % og 90 % af tallene ligger.
- 38 Der er anvendt sædvanlige percentiler fra Boxplots: 10 %, 25 %, 50 % (median), 75 % og 90 %, der hver især angiver øvre grænser for, hvor henholdsvis 10 %, 25 %, 50 %, 75 % og 90 % af tallene ligger.
- 39 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 40 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 41 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 42 Der er anvendt sædvanlige percentiler fra Boxplots: 10 %, 25 %, 50 % (median), 75 % og 90 %, der hver især angiver øvre grænser for hvor henholdsvis 10 %, 25 %, 50 %, 75 % og 90 % af tallene ligger.
- 43 Der er anvendt sædvanlige percentiler fra Boxplots: 10 %, 25 %, 50 % (median), 75 % og 90 %, der hver især angiver øvre grænser for hvor henholdsvis 10 %, 25 %, 50 %, 75 % og 90 % af tallene ligger.
- 44 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 45 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 46 Der er anvendt sædvanlige percentiler fra Boxplots: 10 %, 25 %, 50 % (median), 75 % og 90 %, der hver især angiver øvre grænser for hvor henholdsvis 10 %, 25 %, 50 %, 75 % og 90 % af tallene ligger.
- 47 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 48 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 49 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 50 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 51 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 52 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.
- 53 STU LivogJob indgår som selvstændig kategori i FSL's medlemskategorisering af overenskomstmæssige årsager og figurerer derfor som selvstændig kategori i denne opgørelse.

